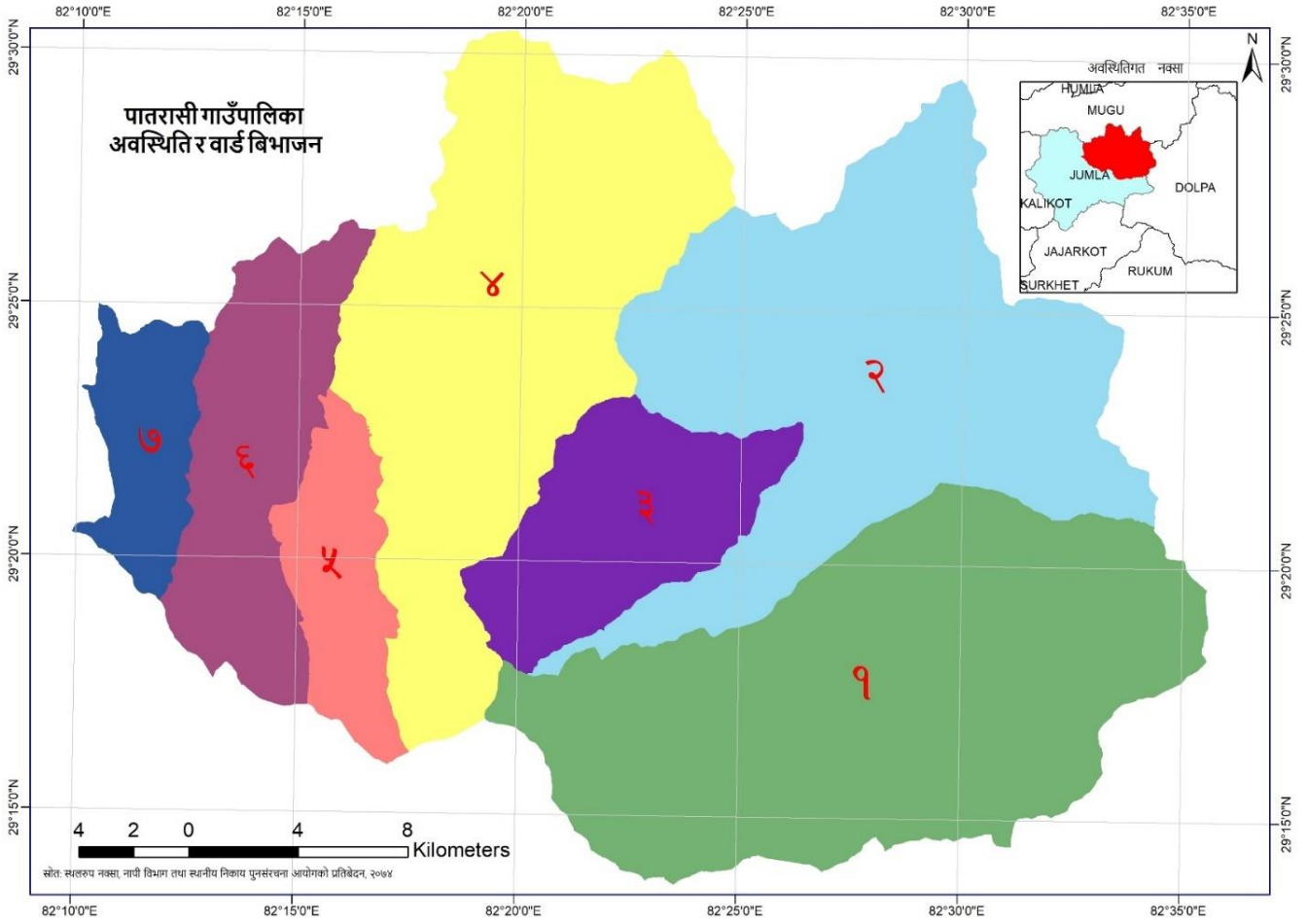

गाउँ वस्तुगत विवरण २०७५

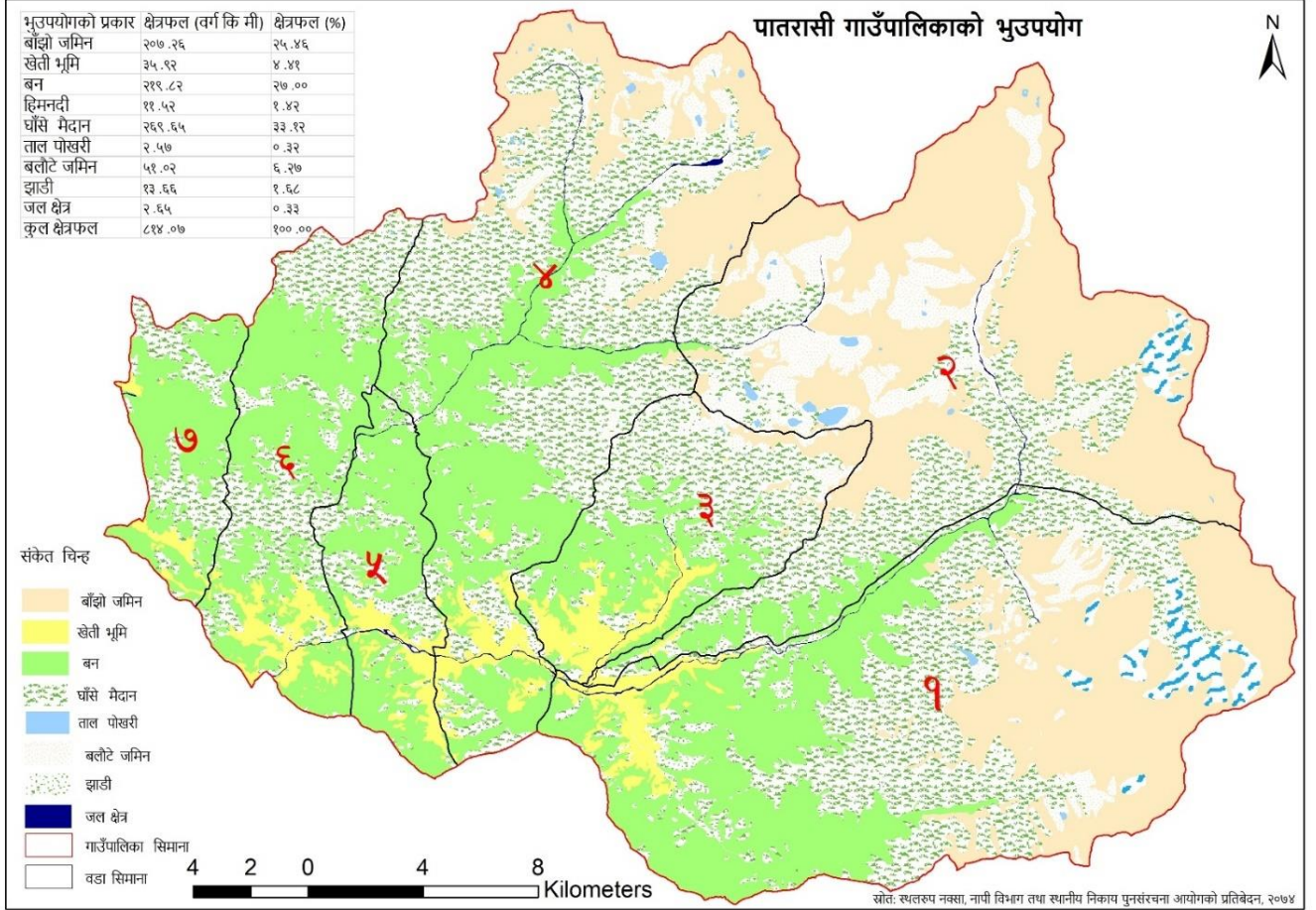

पातारासी गाउँपालिका
जुम्ला, कर्णाली प्रदेश
२०७५ आषाढ

प्रदेश, जिल्ला र गाउँपालिका छुट्टिने नक्सा

भूउपयोग नक्सा

दस्तावेज	गाउँ वस्तुगत विवरण (Village Profile Document)
प्रकाशक	पातारासी गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
सर्वाधिकार	प्रकाशकमा
प्राविधिक सहयोग	<p>सामुदायिक विकास कार्यक्रम Community Development Programme (CDP)</p> <p>सम्पर्क ठेगाना: विश्व खाद्य कार्यक्रम (डब्लु एफ पी) पो ब.नं. १०७, चाकुपाट, ललितपुर सम्पर्क : +९७७ ०१-५२६०६०७/५२६०६९३ Website: www.wfp.org</p>
मिति	२०७५ जेष्ठ
वेबसाइट	http://www.patarasimun.gov.np/

पातारासी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय लासी, जुम्ला कर्णाली प्रदेश

दुई शब्द

नेपालको संविधान २०७२ बमोजिम गठन भएका स्थानीय तहमध्ये यस पातारासी गाउँपालिकाको सम्पूर्ण क्षेत्रगत आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षिक, भौगोलिक एवं प्राकृतिक सम्पदाहरूको तथ्यांक एवं सुचनाहरूको संगालो नै यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण हो । जुन विश्व खाद्य कार्यक्रम अन्तर्गत सामुदायिक विकास कार्यक्रम जुम्ला र यस गाउँपालिकाको आर्थिक सहयोगमा तयार हुन लागेको हुदा खुसी व्यक्त गर्न चाहान्छु ।

साथै उक्त वस्तुगत विवरणले पुरै गाउँपालिकाको समग्र वस्तुस्थिती झल्कने हुंदा गाउँपालिका सहित गाउँपालिकासंग साझेदारी गर्ने संघसंस्थाहरूलाई कार्यक्रम सञ्चालन तथा विकास निर्माणमा महत्वपूर्ण भूमिका रहने कुरामा म विश्वस्त छु । यो दस्तावेजले स्थानीय तहमा निर्माण गरिने योजना तथा अनुगमनमा समेत सहयोग पुग्न सक्नेछ । यसमा योजना तर्जुमा अनुगमन तथा सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक आधारभुत विवरण संकलन गर्ने र समय सापेक्ष त्यसलाई अद्यावधिक गर्दै उपलब्ध साधन श्रोतको समुचित उपयोग गर्नु पर्ने हुन्छ ।

अन्तमा हिजोको स्थानीय निकायहरूलाई विगठन गरी संघीय संरचना अनुसार गठन भएको यस पातारासी गाउँपालिकाको नेतृत्वमा तयार हुन लागेको वस्तुगत विवरण यथार्थ परक र वस्तुपरक होस भन्दै यस कार्यमा खटिनु भएका गाउँपालिकाका कर्मचारी, सामाजिक परिचालक एवं विश्व खाद्य कार्यक्रमका कर्मचारी साथीहरूलाई हृदयदेखि धन्यवाद र आभार प्रकट गर्न चाहान्छु ।

.....
(लछिमन बोहोरा)

अध्यक्ष

.....
अध्यक्ष

पातारासी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय लासी, जुम्ला कर्णाली प्रदेश

मेरो भनाइ

संघीय संरचना बमोजिम गठन भएका स्थानीय तहमध्ये यस पातारासी गाउँपालिकाको सम्पूर्ण क्षेत्रगत आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षिक, भौगोलिक एवं प्राकृतिक सम्पदाहरूको तथ्यांक एवं सुचनाहरूको संगालो को रूपमा गाउँपालिका स्तरिय वस्तुगत विवरण विश्व खाद्य कार्यक्रम तथा गाउँपालिकाको सहयोगमा तयार भएको अति सहानिय बिषय हो ।

उक्त वस्तुगत विवरणले गाउँपालिकाको समग्र वस्तुस्थिती झल्कने हुंदा गाउँपालिका सहित गाउँपालिकासंग साझेदारी गर्ने संघसंस्थाहरूलाई कार्यक्रम सञ्चालन तथा विकास निर्माण कार्यमा महत्वपूर्ण भुमिका खेल्नेछ । यो दस्तावेजले स्थानीय तहमा निर्माण गरिने योजना तथा अनुगमनमा समेत सहयोग पुग्नका साथै गाउँपालिकाले लिएको शिक्षा ,पर्यटन ,कृषि तथा पुर्वाधार सभ्य ,सुन्दर र समृद्ध पातारासीको मुल आधार भन्ने नारा समेतलाई साकार हुने कुरामा दुइ मत छैन ।

अन्तमा संघीय संरचना अनुसार गठन भएको यस पातारासी गाउँपालिकाको नेतृत्वमा तयार हुन लागेको वस्तुगत विवरण नतिजामुखी एवं वस्तुपरक होस भन्दै गाउँपालिकाका कर्मचारी,सामाजिक परिचालक एवं विश्व खाद्य कार्यक्रमका कर्मचारीहरूलाई म व्यक्तिगत तथा गाउँपालिकाको तर्फबाट धन्यवाद तथा हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।

.....

(राम बहादुर बुढा)

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

गाउँपालिकाको संक्षिप्त भ्रमक

विषय क्षेत्र	विवरण
भौगोलिक तथा प्राकृतिक	अक्षांश : २९ डिग्री १३ मिनेट ४५ सेकेन्ड उत्तरदेखि २९ डिग्री ३० मिनेट २५ सेकेन्ड उत्तरी अक्षांश
	देशान्तर : ८२ डिग्री ०९ मिनेट ५५ सेकेन्ड पूर्वदेखि ८२ डिग्री ३५ मिनेट ३० सेकेन्ड पूर्वी देशान्तर
	क्षेत्रफल - ८१४ वर्गकिलोमिटर
	उचाई - ३२०० मिटर
	जलवायु - उच्च पहाडी तथा हिमाली
	भू उपयोग (%) - वन : २७ कृषि : ४.४१ चरण : ३३.१२ जल : ०.३३
	साविकका गाविस - पातारासी, छुमचौर, पटमारा, डिल्लीचौर
जनसाङ्ख्यिक	जनसंख्या - पुरुष : ८८४९ महिला : ८२८६ जम्मा : १७१३५
	घरपरिवार संख्या - ३१७४
	जनघनत्व - २१ जना प्रति वर्गकिलोमिटर
	लैङ्गिक अनुपात - १०६.८
आर्थिक	गरिबीको दर - ४९ प्रतिशत
	प्रतिव्यक्ति आम्दानी (४) - १००७
	प्रमुख पेशा - कृषि
	निर्यात हुने (मे.ट.) - खाद्यान्न : १९४० स्याउ : ९५०६ मासु : ११६१८५ दुध : २४९०० लि.
	प्रमुख पर्यटकीय क्षेत्र - १४ वटा
सामाजिक	शैक्षिक संस्था संख्या - बाल विकास केन्द्र : ७ आधारभूत विद्यालय : १० मावि ४ क्याम्पस : ०
	साक्षरता दर - महिला : ३६.५६ पुरुष : ४७.३७ जम्मा : ४१.९७
	स्वास्थ्य संस्था संख्या - अस्पताल : ० प्रास्वाके : ० स्वास्थ्य चौकी : ४
	प्रमुख रोगव्याधी - ग्यास्टीक/अल्सर, भाडा पखाला
	वृद्धि अनुगमन गरिएकामध्ये कुषोषित - ४७
	स्वच्छ खानेपानी उपयोग (%) - ९९.५९
	शौचालयको उपयोग (%) - फलस भएको : १.१७ साधारण : ८३.४६ नभएको : २.९६
	प्रमुख धार्मिक सम्पदा - १७ वटा
भौतिक	सडक (किमी) - कच्ची : ७१
	खाना पकाउने उर्जा उपयोग (%) - दाउरा: ९९.३४ गोबर ग्याँस: ०.०३ एलपिजी ग्याँस: ०.२८
	बत्ती वाले उर्जा उपयोग (%) - बिजुली: ९१.९३ मट्टितेल: ०.४१ सोलार: ७.२७
	मोवाइल सेवामा पहुँचको अवस्था (%) : ८२.२३
	घरको प्रकार (%) :
	जगको आधारमा: माटो/ढुङ्गा: ९७.८९ सिमेन्ट: १.३२ फेम स्ट्रकचर: ० लोड वेयरिङ्ग: ०.४१ काठको खम्बा: ०.३८
छानोको आधारमा: फुस/खर: ३.७२ जस्ता/च्यादर: २६.१२ टालय/ढुङ्गा: ०.६० आरसीसी ढलान: ०.९१ काठ: ०.४७ माटो: ६८.१८	
वातावरण र विपद्	वन क्षेत्र : २७ वर्ग कि.मी.
	महत्वपूर्ण वनस्पति : जटामसी, कुट्की, बोजो, सतुवा, पदमचाल, पाँचऔले, सेतो चिनी, पाखनवेद, अतिस, सुगन्धवाल, वन लसुन, गुच्ची च्याउ, सेतोचिनी, चिराइतो, लौठ सल्लो, चिराइतो, धुप जरी, कटुके, विष जरा, धुपी, हात्तीजरा, भुल्ले, लसुन, यासांगुम्वा, खिरडलो, घुच्ची, चोत्रो, ढटेलो, निनयजरी, वायोजरी, सिलाजु, कालादाग, स्याऊ ओखर
	मुख्य विपद् र क्षति : विपद्: आगलागी क्षति: ३९३५०००/-
संस्थागत	गाउँपालिका कार्यालय - स्थान : लासी सम्पर्क नं. : ९७५८९०१२८२
	वडा संख्या : ७

विषय सूची

परिच्छेद १ : परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ उद्देश्य	१
१.३ कानूनी तथा नीतिगत आधारहरू	२
१.३.१ सहमति निर्माण	२
१.३.२ गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण	३
१.३.३ गाउँपालिकास्तरीय अभिमुखीकरण	३
१.३.४ तथ्याङ्क संकलन	३
१.३.५ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र स्रोत नक्सा तयारी	४
१.३.६ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी	४
१.३.७ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन	४
१.३.८ गाउँ वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी	४
१.४ सीमा	४
परिच्छेद २: गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था	५
२.१ भौगोलिक अवस्थिति	५
२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामकरण	५
२.३ राजनीतिक अवस्थिति	५
२.४ धरातलीय अवस्था	६
२.५ प्राकृतिक सम्पदा	६
२.६ साँस्कृतिक उत्कृष्टता	६
२.७ विकासका संभावनाहरू	७
२.८ गाहस्थ्य उत्पादन, मानव विकास सूचकांक गरिवी	८
परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था	९
३.१ वस्ती र प्रमुख बजारसम्बन्धी विवरण	९
३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था	९
३.३ जनसंख्या वितरणको अवस्था	९
३.४ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्याको विवरण	१०
३.५ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण	१०
३.६ धर्म अनुसार जनसंख्याको विवरण	११
३.७ जात जातिगत आधारमा घरपरिवार संख्या	११
३.८ जात जातिगत आधारमा जनसंख्या	१२
३.९ घरमूलीको विवरण	१२
३.१० घरको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	१२
३.११ अपागंताको आधारमा जनसंख्या	१३
३.१२ बसोवासको अवस्था सम्बन्धी विवरण	१३
३.१३ वैवाहिक स्थिति	१४
३.१४ व्यक्तिगत घटना विवरण	१४
३.१५ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण	१५
४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण	१६
४.१.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण	१६
४.१.२ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संशाधनको विवरण	१६
४.१.३ व्यवसायिक सीपमूलक तालिम लिने परिवार संख्या	१७
४.१.४ औसत आम्दानी विवरण	१७
४.१.५ औसत खर्च विवरण	१८
४.१.६ आवास संरचना विवरण	१८
४.१.७ घरको छाना अनुसार परिवार संख्या	१८
४.१.८ घरको जगको आधारमा परिवार संख्या	१९
४.१.९ आयात र निर्यातको अवस्था	१९

४.१.१०	कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था.....	२१
४.१.११	वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको विवरण.....	२१
४.१.१२	जग्गाको किसिम.....	२१
४.२	कृषि तथा पशु विकास	२२
४.२.१	सिंचाइ सुविधा सम्बन्धी विवरण	२२
४.२.२	कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	२२
४.२.३	अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र बिक्री सम्बन्धी विवरण.....	२३
४.२.४	फलफूल, तरकारी, नगदेबाली सम्बन्धी विवरण	२३
४.२.५	वैकल्पिक बालीनाली उत्पादन सम्बन्धी विवरण	२३
४.२.६	पशुपालन तथा दुग्धजन्य उत्पादनको अवस्था.....	२४
४.२.७	मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था	२४
४.२.८	कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था	२५
४.२.९	कृषि तथा पशुसेवासंग सम्बन्धित मानव संशाधन	२५
४.२.१०	पशुपन्छीजन्य उत्पादन सम्बन्धी विवरण	२६
४.२.११	खाद्यान्न बालीमा लाग्ने रोग तथा कीरा	२६
४.२.१२	पशुपन्छिमा लाग्ने रोग तथा कीरा	२६
४.२.१३	व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण	२७
४.३	पर्यटन विकास	२७
४.३.१	पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण.....	२७
४.३.२	होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्टसम्बन्धी विवरण.....	२८
४.४	औद्योगिक विकास (लघु, घरेलु, साना, मझौला, ठूला उद्योग, सरकारी, पब्लिक, निजी र सहकारी).....	२८
४.५	बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	२९
४.६	व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण.....	२९
४.७	खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण	३०
४.८	कृषि बजार सम्बन्धी विवरण	३०
४.९	कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संख्या)	३०
४.१०	घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रशोधन सम्बन्धी विवरण.....	३१
४.११	सार्वजनिक जग्गाको विवरण	३१
५.१	शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास.....	३२
५.१.१	पाँच वर्ष र सोभन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था.....	३२
५.१.२	शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण.....	३२
५.१.३	शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण	३२
५.१.४	शिक्षक विवरण	३३
५.१.५	बालविकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण (सामुदायिक)	३४
५.१.६	सामुदायिक सिकाइ/अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण	३४
५.१.७	विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राको तहगत विवरण.....	३४
५.१.८	शैक्षिक गुणस्तरसम्बन्धी विवरण	३६
५.१.९	सिकाइ उपलब्धी तथा उत्तिर्ण दर.....	३७
५.१.१०	खुद भर्ना, निरन्तरता तथा टिकाउ दर.....	३८
५.१.११	सामुदायिक बालक्लब विवरण.....	३९
५.१.१२	विद्यालय शान्ति क्षेत्र र विद्यालय सुधार योजना विवरण	४०
५.१.१३	आधारभूत र माध्यमिक विद्यालयमा पहुँचको अवस्था (प्रमुख वस्तीहरूबाट विद्यालय पुग्न लाग्ने समय) ..	४१
५.१.१४	शैक्षिक संस्था उपलब्ध भौतिक पूर्वाधार तथा सुविधा	४१
५.१.१५	छात्रवृत्ति तथा अन्य लक्ष्यत सुविधा उपलब्धताको अवस्था (छात्रवृत्ति, बालअनुदान, दिवाखाजा).....	४२
५.१.१६	प्राविधिक तथा विशेष सीपयुक्त मानव संशाधन	४३
५.२	स्वास्थ्य तथा पोषण.....	४४
५.२.१	स्वास्थ्य संस्था (अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी र आयुर्वेद केन्द्र) को विवरण.....	४४
५.२.२	स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण	४४
५.२.३	प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था (प्रमुख वस्तीहरूबाट स्वास्थ्य संस्था पुग्न लाग्ने समय)	४५
५.२.४	उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरू	४५

५.२.५	खोप सेवा तथा पोषण सम्बन्धी विवरण	४५
५.२.६	उपचारात्मक सेवा तथा प्रमुख रोगसम्बन्धी विवरण	४६
५.२.७	स्वास्थ्य अवस्था अनुसार जनसंख्या	४७
५.२.८	सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण	४७
५.२.९	मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था	४८
५.२.१०	मृत्यु हुने कारणसम्बन्धी विवरण	४८
५.२.११	विमा सम्बन्धी विवरण	४८
५.३	खानेपानी तथा सरसफाइ	४९
५.३.१	खानेपानीको स्रोतको विवरण	४९
५.३.२	शौचालय प्रयोगको अवस्था	४९
५.३.३	सामाजिक सुरक्षा वृत्तिको अवस्था	५०
५.४	युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन	५०
५.४.१	खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जनस्थल सम्बन्धी विवरण	५०
५.४.२	व्यावसायिक खेलाडीको विवरण	५१
५.४.३	युवा क्लब सम्बन्धी विवरण	५१
५.४.४	स्थानीय चाडपर्व जात्रा र मेला	५२
५.४.५	धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण	५२
५.५	छाउ प्रथाको अभ्यास	५३
५.५.१	छुई हुदाँ गोठमा बस्ने महिला सम्बन्धी विवरण	५३
५.५.२	छाउ गोठको प्रकार अनुसार घरपरिवार	५३
५.५.३	घर परिवारको उपयोग गरेको कोठा र छुई प्रथाबीचको सम्बन्ध	५४
परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति		५५
६.१	वन क्षेत्रको अवस्था	५५
६.१.१	वन क्षेत्र र प्रकारसम्बन्धी विवरण	५५
६.१.२	वृक्षारोपणका लागि खाली स्थान सम्बन्धी विवरण	५६
६.१.३	जडीबुटीको उत्पादन, संकलन तथा निकासी सम्बन्धी विवरण	५६
६.१.४	गाउँपालिका क्षेत्रबाट निकासी हुने वन पैदावरको विवरण	५८
६.२	जलस्रोत तथा जलाधर क्षेत्र	५८
६.३	जैविक विविधता र वातावरणीय सेवा	५९
६.३.१	जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण	५९
६.४	विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापन	६०
६.४.१	विपद्बाट भएको क्षतिको विवरण	६०
६.४.२	खुला क्षेत्र	६०
६.४.३	चरन क्षेत्र	६१
६.५	विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापन	६१
६.५.१	जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण	६१
६.५.२	विपद्बाट मानवीय क्षति (गत ३ वर्षको क्षति उल्लेख गर्ने)	६२
६.५.३	विपद्को किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिनामा)	६२
६.५.४	विपद्बाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत ३ वर्षको असरको आधारमा)	६२
६.६	संरक्षित जमिन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)	६३
६.६.१	भवन मापदण्ड तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण	६३
७.१	यातायात पूर्वाधार	६४
७.१.१	सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था	६४
७.१.२	पैदल मार्ग	६४
७.१.३	सवारी सुविधा र रुट	६५
७.१.४	गाउँपालिका क्षेत्रभित्र चल्ने सवारी साधन	६५
७.१.५	भोलुंगे पुल तथा पुलपुलेसा	६६
७.२	विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	६७
७.२.१	इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)	६७
७.२.२	वक्ति बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार	६७

७.२.३	जलविद्युत, सौर्य ऊर्जा, वायु ऊर्जाबाट विद्युत् उत्पादन विवरण	६८
७.३	सञ्चार तथा प्रविधि	६८
७.३.१	हुलाक तथा पत्रपत्रिका सम्बन्धी विवरण	६८
७.३.२	आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण	६८
७.४	आवास तथा भवन	६९
७.४.१	घरको जगको आधारमा घरपरिवार	६९
७.४.२	छानोको प्रकारका आधारमा घरधुरी	६९
७.५	सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवनसम्बन्धी विवरण	७०
७.६	सरकारी भवन	७०
७.७	शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण	७१
८.१	संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था	७२
८.१.१	गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरू	७२
८.१.२	गाउँपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा	७३
८.१.३	गाउँकार्यपालिकाको विषयगत शाखा तथा मानव संशाधन	७३
८.२	संस्थागत सम्बन्ध र नागरिक संगठन	७४
८.२.१	गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गठन भएका नासके, नागरिक मंच तथा टोल विकास संस्था विवरण	७४
८.२.२	परम्परागत समूह तथा समुदायमा आधारित संस्था विवरण	७४
८.२.३	गैसस तथा अगैससको विवरण र वार्षिक बजेट	७५
८.२.४	गाउँसभा पदाधिकारीको विवरण	७५
८.३	समुदायमा आधारित संस्था विवरण	७६
८.३.१	सामुदायिक संस्था विवरण	७६
८.३.२	आपत्कालीन सेवा प्रदायक संस्थाको सम्पर्क विवरण	७७
अनुसूची १:	वस्तुगत विवरण तथ्याङ्क संकलन फारमहरू	७८
अनुसूची ३:	सेवा प्रदायक सरकारी कार्यालयहरू तथा प्रमुखहरूको सम्पर्क विवरण	१०२
अनुसूची ४:	आपत्कालिन सेवा प्रदायक सम्पर्क विवरण	१०३

तालिकाको सूची

तालिका १ : वडागत क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण	५
तालिका २ : भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण	६
तालिका ३ : गाउँ विकासका सम्भावनाहरूको विवरण	७
तालिका ४ : जनसंख्यासम्बन्धी वडागत विवरण	९
तालिका ५ : जनघनत्व सम्बन्धी विवरण	९
तालिका ६ : उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण.....	१०
तालिका ७ : मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण	१०
तालिका ८ : धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण	११
तालिका ९ : जात जातिगत आधारमा परिवार सम्बन्धी विवरण	११
तालिका १० : जात जातिगत आधारमा जनसंख्या सम्बन्धी विवरण	१२
तालिका ११ : लैङ्गिकताको आधारमा घरमूलीको विवरण.....	१२
तालिका १२ : बसोबास गरेको घरको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	१३
तालिका १३ : अपागंताको आधारमा जनसंख्या सम्बन्धी विवरण	१३
तालिका १४ : बसोबासका आधारमा जनसंख्या सम्बन्धी विवरण	१३
तालिका १५ : वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण	१४
तालिका १६ : व्यक्तिगत घटना सम्बन्धी विवरण.....	१४
तालिका १७ : सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी विवरण	१५
तालिका १८ : मुख्य पेशाका आधारमा जनसंख्या सम्बन्धी विवरण	१६
तालिका १९ : मानव संशाधन सम्बन्धी विवरण.....	१६
तालिका २० : व्यवसायिक सीपयुक्त तालिम लिने जनसंख्या	१७
तालिका २१ : वार्षिक औसत आम्दानी अनुसार घर परिवार सम्बन्धी विवरण	१७
तालिका २२ : वार्षिक औसत खर्च अनुसार घर परिवार सम्बन्धी विवरण	१८
तालिका २३ : घरको स्वामित्व अनुसार परिवार संख्या	१८
तालिका २४ : बसोबास गरेको घरको छाना आधारमा घरपरिवार संख्या.....	१९
तालिका २५ : बसोबास गरेको घरको जगको आधारमा परिवार संख्या	१९
तालिका २६ : आयत तथा निर्यात सम्बन्धी विवरण	२०
तालिका २७ : कच्चा पदार्थको उत्पादनसम्बन्धी विवरण	२१
तालिका २८ : वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विवरण	२१
तालिका २९ : जग्गाको किसिम	२१
तालिका ३० : सिंचाइ सुविधा सम्बन्धी विवरण	२२
तालिका ३१ : भू-स्वामित्व सम्बन्धी विवरण.....	२२
तालिका ३२ : बाली उत्पादन र बिक्री सम्बन्धी विवरण.....	२३
तालिका ३३ : फलफूल, तरकारी, नगदेवाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण.....	२३
तालिका ३४ : मह र रेशम खेती सम्बन्धी विवरण	२४
तालिका ३५ : पशुजन्य उत्पादन सम्बन्धी विवरण	२४
तालिका ३६ : पशुपालनको उद्देश्यसम्बन्धी विवरण.....	२४
तालिका ३७ : खाद्यान्नमा आत्मनिर्भरताको अवस्था	२५
तालिका ३८ : कृषि तथा पशु सम्बन्धी मानव संशाधन	२५
तालिका ३९ : पशुपक्षी तथा पशुजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने परिवार र बिक्री रकम.....	२६
तालिका ४० : खाद्यान्न बालीमा लाग्ने रोग तथा कीरा सम्बन्धी विवरण	२६
तालिका ४१ : पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा सम्बन्धी विवरण	२६
तालिका ४२ : व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण	२७
तालिका ४३ : पर्यटकीय स्थलहरू सम्बन्धी विवरण	२७
तालिका ४४ : होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण	२८

तालिका ४५ : उद्योगसम्बन्धी विवरण	२८
तालिका ४६ : बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	२९
तालिका ४७: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण.....	२९
तालिका ४८: खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण.....	३०
तालिका ४९: कृषि बजार सम्बन्धी विवरण.....	३०
तालिका ५०: कृषि तथा पशु सम्बन्धी सामुदायिक संस्था सम्बन्धी विवरण	३१
तालिका ५१: घट्ट, मिल, संकलन तथा प्रशोधन सम्बन्धी विवरण	३१
तालिका ५२: सार्वजनिक जग्गाको विवरण	३१
तालिका ५३ : वडा अनुसार साक्षरता विवरण	३२
तालिका ५४ : शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण	३२
तालिका ५५ : शैक्षिक संस्था अनुसार साक्षरता विवरण	३३
तालिका ५६ :कार्यरत शिक्षकहरूको विवरण.....	३३
तालिका ५७ :बालबिकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण.....	३४
तालिका ५८ :विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको तहगत शैक्षिक योग्यता	३५
तालिका ५९ : शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण.....	३६
तालिका ६० :बालबालिकाको सिकाइ उपलब्धी तथा उर्तिण दर	३७
तालिका ६१ :बालबालिकाको खुद भर्ना तथा टिकाउ दर	३८
तालिका ६२ :सामुदायिक बालक्लबहरूको विवरण.....	३९
तालिका ६३ :विद्यालय शान्ति क्षेत्र तथा सुधार योजना सम्बन्धी विवरण	४०
तालिका ६४ : विद्यालय पहुँचको अवस्था	४१
तालिका ६५ : विद्यालयमा भौतिक पूर्वाधारको अवस्था	४१
तालिका ६६ :विद्यालयमा छात्रवृत्ति तथा अन्य सुविधा सम्बन्धी विवरण	४२
तालिका ६७ :प्राविधिक तथा विशेष सीपयुक्त मानव संशाधन सम्बन्धी विवरण	४३
तालिका ६८ :स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण	४४
तालिका ६९ :स्वास्थ्य संस्था कार्यरत जनशक्ति सम्बन्धी विवरण	४४
तालिका ७० :प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था.....	४५
तालिका ७१ :स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सेवाहरू सम्बन्धी विवरण	४५
तालिका ७२ :स्वास्थ्य संस्थामा खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण	४६
तालिका ७३ :प्रमुख रोगहरू सम्बन्धी विवरण.....	४६
तालिका ७४ :स्वास्थ्य स्थिति अनुसार जनसंख्या सम्बन्धी विवरण	४७
तालिका ७५ :सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण.....	४७
तालिका ७६ :सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण	४८
तालिका ७७ :मृत्युको कारण सम्बन्धी विवरण	४८
तालिका ७८ : विमा सम्बन्धी विवरण.....	४९
तालिका ७९ :खानेपानीको स्रोत सम्बन्धी विवरण	४९
तालिका ८० :शौचालय प्रयोग सम्बन्धी विवरण	४९
तालिका ८१ :सामाजिक सुरक्षा वृत्ति सम्बन्धी विवरण	५०
तालिका ८२ :खेल मैदान तथा मनोरञ्जन सम्बन्धी विवरण	५०
तालिका ८३ : व्यवसायिक खेलाडी सम्बन्धी विवरण	५१
तालिका ८४ : युवा क्लबसम्बन्धी विवरण	५१
तालिका ८५ : धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल सम्बन्धी विवरण	५२
तालिका ८६ :धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल सम्बन्धी विवरण	५२
तालिका ८८ : छुई हुने महिला र गोठमा बस्ने महिला सम्बन्धी विवरण.....	५३
तालिका ८९ : छाउ गोठको प्रकार अनुसार महिला सम्बन्धी विवरण.....	५३

तालिका ९० : छुई प्रथा घरमा रहने कोठा संख्या सम्बन्धी विवरण	५४
तालिका ९१ : वनको क्षेत्रफल तथा प्रकार सम्बन्धी विवरण	५५
तालिका ९२ : जडीबुटी संकलन तथा निकासी सम्बन्धी विवरण	५७
तालिका ९३ : जलस्रोत तथा जलाधार सम्बन्धी विवरण.....	५८
तालिका ९४ : जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण	५९
तालिका ९५ : विपद्बाट भएको क्षतिको विवरण.....	६०
तालिका ९६ : विपद् व्यवस्थापनका लागि खुल्ला क्षेत्र सम्बन्धी विवरण	६०
तालिका ९७ : पशुपालनका लागि चरन क्षेत्र सम्बन्धी विवरण	६१
तालिका ९८ : संकटासन्न वस्तीमा बसोबास गर्ने परिवार सम्बन्धी विवरण	६१
तालिका ९९ : विपद्बाट भएको मानवीय क्षति सम्बन्धी विवरण	६२
तालिका १०० : विपद्को किसिम अनुसार जोखिमको समय सम्बन्धी विवरण	६२
तालिका १०१ : विपद्बाट क्षति भएका सार्वजनिक संरचना सम्बन्धी विवरण	६२
तालिका १०२ : भवन मापदण्ड अनुसार बनेका घरहरूको विवरण.....	६३
तालिका १०३ : सडक सञ्जाल सम्बन्धी विवरण	६४
तालिका १०४ : पैदल मार्गसम्बन्धी विवरण	६५
तालिका १०५ : गाउँपालिका क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनको रुट सम्बन्धी विवरण	६५
तालिका १०६ : नगर क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधन सम्बन्धी विवरण	६५
तालिका १०७ : पुल पुलेसासम्बन्धी विवरण	६६
तालिका १०९ : इन्धनको प्रयोग सम्बन्धी विवरण	६७
तालिका ११० : बत्तीको लागि प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धी विवरण	६७
तालिका १११ : विद्युत् उत्पादन सम्बन्धी विवरण	६८
तालिका ११२ : हुलाक तथा पत्रपत्रिका सम्बन्धी विवरण	६८
तालिका ११३ : आधुनिक सुविधामा पहुँचको अवस्था	६८
तालिका ११४ : जगको आधारमा घरको वर्गीकरण.....	६९
तालिका ११५ : छानोको आधारमा घरको वर्गीकरण.....	६९
तालिका ११६ : सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण	७०
तालिका ११७: सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण	७१
तालिका ११९: शवदाहस्थल तथा समाधिस्थलसम्बन्धी विवरण	७१
तालिका १२० : गाउँपालिकाको हाल कार्यरत तथा रिक्त दरबन्दी विवरण.....	७२
तालिका १२१ : सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण	७२
तालिका १२४ : गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारी विवरण	७३
तालिका १२५ : समुदायमा आधारित संघसंस्थाहरू सम्बन्धी विवरण	७४
तालिका १२६ : परम्परागत तथा समुदायमा आधारित संस्थाहरूको विवरण	७४
तालिका १२८ : गैसस तथा अगैससको वार्षिक बजेट सम्बन्धी विवरण	७५
तालिका १२९ : गाउँसभा पदाधिकारीहरूको नामावली.....	७६
तालिका १३० : सामुदायिक संस्था सम्बन्धी विवरण.....	७७
तालिका १३१ : आपत्कालका लागि सम्पर्क नम्बर	७७

परिच्छेद १ : परिचय

गाउँपालिकाको जनसंख्या, भौगोलिक अवस्था, समाजिक विशेषता, प्राकृतिक सम्पदा, आर्थिक स्थिति, विकासको स्थिति स्पष्ट पार्ने तथ्यांक, सूचक वा आधाररेखाको लागि आवश्यक सूचनाको विस्तृत विवरण सहितको दस्तावेज नै वस्तुगत विवरण हो । यो दस्तावेज तयारी गर्दा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट प्रकाशित गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७४ अनुसारको स्तरीय विधि, औजार तथा प्रक्रियाको अवलम्बन गरिएको छ । यस परिच्छेदमा वस्तुगत विवरण तयारीको पृष्ठभूमि, उद्देश्यहरू, नीतिगत तथा कानुनी आधार, तयारी विधि तथा प्रक्रिया र सीमालाई समावेश गरिएको छ ।

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको सरकारको व्यवस्था गरेको छ । तीमध्ये स्थानीय तहलाई सबैभन्दा नजिकको सरकारको रूपमा व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ ले स्थानीय तहलाई आ-आफ्नो क्षेत्रको वार्षिक, आवधिक तथा रणनीतिक र दीर्घकालिन योजनाहरू तयार गर्ने, कार्यान्वयन गर्ने र अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ । स्थानीय तहलाई आफ्नो अधिकार तथा जिम्मेवारीलाई पूरा गर्न रणनीतिक/आवधिक, एकीकृत एवं वार्षिक योजना तर्जुमा र नतीजा अनुगमनको लागि क्षेत्रगत स्थितिसहित वस्तुगत विवरण तयार पार्नुपर्ने हुन्छ । उक्त विवरणमा स्थानीय तहको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन तथा वातावरण र संस्थागत विकासका क्षेत्रमा गाउँपालिकाभित्र रहेका भौतिक, प्राकृतिक, धार्मिक, साँस्कृतिक, सामाजिक, मानवीय स्रोत साधनहरूको तथ्याङ्कको विश्लेषण दस्तावेज आवश्यक हुन्छ ।

यो दस्तावेजले स्थानीय तहमा निर्माण गरिने योजना तथा अनुगमनलाई सूचनामा आधारित, व्यवस्थित, एकीकृत, नतीजामूलक, सहभागितामूलक र प्रभावकारी बनाउन यस वस्तुगत विवरणले गाउँपालिका, तथा गाउँको विकास निर्माणमा साभेदारी गर्ने अन्य सेवा प्रदायक संस्थालाई महत्वपूर्ण आधार प्रदान गर्दछ । तसर्थ वस्तुगत विवरणमा योजना तर्जुमा, नतीजा अनुगमन तथा सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक आधारभूत विवरण संकलन गर्ने र समय सापेक्ष तथ्याङ्कलाई अद्यावधिक गर्दै उपलब्ध स्रोत साधनको समुचित उपयोग सुनिश्चित गर्नुपर्ने हुन्छ ।

वर्तमान सन्दर्भमा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले गाउँ तथा नगर क्षेत्रको समग्र वस्तुस्थिति भल्किने गरी तयार पारेको ढाँचा अनुसार वस्तुगत विवरण यथाशक्य छिटो तयार गर्न पत्राचार गरेको छ । गाउँपालिकाको नेतृत्वमा तयार भएको यो वस्तुगत विवरणले स्थानीय तहमा तर्जुमा हुने वार्षिक योजनाका लागि सूचनाको आधार तयार गर्न महत्वपूर्ण हुनेछ । सूचना प्रविधिमा आधारित यस वस्तुगत विवरण तयारीका लागि सूचना संकलन, भण्डारण, प्रशोधन र विश्लेषणका आधारमा वस्तुगत विवरण प्रकाशन र अद्यावधिक गर्नु नै आर्थिक दृष्टिले समेत दीगो सूचना व्यवस्थापन हुने लक्ष्यलाई आत्मसात् गर्दै यो वस्तुगत विवरण तयार पारिएको छ ।

१.२ उद्देश्य

गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन तथा वातावरण र संस्थागत विकासका क्षेत्रमा गाउँपालिकाभित्र रहेका भौतिक, प्राकृतिक, धार्मिक, साँस्कृतिक, सामाजिक, मानवीय स्रोत साधनहरूको तथ्याङ्कको विश्लेषण गरी दस्तावेज तयार पार्ने यस प्रतिवेदनको प्रमुख उद्देश्य हो । यसका विशेष उद्देश्यहरू देहायअनुसार रहेका छन् ।

- गाउँको जनसांख्यिक, भू-जैविक, भौतिक, मानव संशाधन आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत क्षेत्रको विषयगत र वस्तुगत क्षेत्रको विश्लेषण गरी दस्तावेज तयार पार्ने
- गाउँपालिकामा योजना तर्जुमा तथा अनुगमनलाई सूचनामा आधारित, व्यवस्थित, एकीकृत, नतीजामूलक, सहभागितामूलक र प्रभावकारी बनाउन सरोकावाला सबैलाई महत्वपूर्ण आधार प्रदान गर्ने ।
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, स्थानीय राजश्व सुधारका लागि आवश्यक पर्ने करका दायरा वृद्धि गर्न तथा करको दररेट निर्धारण गर्नका लागि आवश्यक सूचना उपलब्ध गराउने
- गाउँपालिकाको वार्षिक, एकीकृत, आवधिक/रणनीतिक तथा गुरुयोजना र विषयगत योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र खण्डीकृत सूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।

१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरू

गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यलाई चरणबद्ध र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि देहायअनुसारका कानुनी तथा नीतिगत आधारहरू रहेका छन् ।

क. नेपालको संविधान: नेपालको संविधानको अनुसूची ८ को क्रम संख्या ६ मा स्थानीय तहले स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरिएको छ ।

ख. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ : यो ऐनको दफा ११ को उपदफा २ च, ड र थ मा गाउँपालिका वा नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्र अन्तरगत तथ्याङ्क संकलन र अभिलेख संकलन, व्यवस्थापन तथा अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । जस अन्तरगत, गाउँपालिकाको जनसांख्यिक, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कुल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मानव विकास सूचकांक, राजश्व तथा आय व्यय समेतको तथ्याङ्क संकलन गर्ने अधिकार उल्लेख गरिएको छ । यसरी सूचना तथा सञ्चार, प्रविधियुक्त आधारभूत तथ्यांकको संकलन र व्यवस्थापन गर्दै संकलन गरिएको तथ्याङ्कलाई प्रशोधन गरी राष्ट्रिय तथा स्थानीय सूचना प्रणालीमा आवद्ध र पार्श्वचित्र तथा स्रोत नक्साको अद्यावधिक अभिलेखनलाई गाउँपालिका वा नगरपालिकाको काम कर्तव्य र अधिकार भनी उल्लेख गरिएको छ ।

ग. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४: दिग्दर्शनमा “गाउँपालिका वा नगरपालिकाले वार्षिक योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुगत विवरण तयार वा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ । अद्यावधिक वस्तुगत विवरण आफ्नो वेबसाइट मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।” भनि प्रष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ ।

तयारीका चरण

नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७४ ले उपलब्ध गराएको गाउँ/नगरपालिका वस्तुगत विवरण ढाँचा, विगतका सिकाइ, सम्बन्धित विषय विज्ञका सुझाव र गाउँपालिकाका सरोकारवालासँगको सहमति अनुसार यो वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । यो वस्तुगत विवरण तयार गर्दा देहाय बमोजिम चरण तथा प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको छ ।

१.३.१ सहमति निर्माण

गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीका लागि विद्यमान कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था तथा उपलब्ध कार्यविधि अनुसार जिल्ला समन्वय समितिसँगको समन्वयमा गाउँपालिका र सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तरगत विश्व खाद्य कार्यक्रमसँग समन्वय गरी प्राविधिक सहयोग परिचालन गरिएको छ । सामुदायिक विकास कार्यक्रमको क्षमता सुदृढीकरणमार्फत्

स्थानीय शासन सुदृढीकरणमा सहयोग पुऱ्याउने रणनीति तथा कार्यक्रम अनुसार गाउँसभा, गाउँ कार्यपालिका र गाउँ विकासका सरोकारवालासँग राय परामर्श गरी गाउँ कार्यपालिकाको नेतृत्वमा निर्धारत ढाँचा, तथ्याङ्क संकलनका विधि तथा प्रक्रिया अनुसार गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । यस प्रक्रियामा विश्व खाद्य कार्यक्रमबाट प्राविधिक तथा व्यवस्थापकीय सहयोग परिचालन गरिएको थियो । गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा संचालनका लागि मार्गनिर्देशन गर्ने उद्देश्यले पातारासी गाउँपालिकाका अध्यक्षको संयोजकत्वमा निर्देशन समिति गठन गरी वस्तुगत विवरण तयारी सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरिएको थियो ।

१.३.२ गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण तयारीका लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट उपलब्ध गराइएको स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधिलाई गाउँसभाबाट स्वीकृत गराइएको थियो । कार्यविधिमा उल्लेख गरिएको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार उपयोग गरी प्राथमिक तथा द्वितीय तथ्यांक संकलन गरी यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गर्ने निर्णय गरियो । यसका साथै गाउँ कार्यपालिकाको नेतृत्वमा गाउँ विकासका सरोकारवालाको सक्रिय सहभागिता र सहयोगमा गाउँपालिकाको स्थानीय परिवेश, विशिष्टता अनुसार गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ ।

१.३.३ गाउँपालिकास्तरीय अभिमुखीकरण

गाउँ कार्यपालिकाको आयोजनामा गाउँसभा, कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र स्थानीय सरोकारवालाबीच साभा धारणा, बुझाइ र कार्ययोजना तयार गर्न २०७४ चैत्र १८ गते एक दिवसीय गाउँपालिकास्तरीय अभिमुखीकरण कार्यशालाको आयोजना गरियो । यस कार्यशालामा गाउँसभा तथा कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी तथा गाउँ विकासका सरोकारवालालाई गाउँ वस्तुगत विवरणको आवश्यकता, तयारी विधि तथा प्रक्रिया, ढाँचा, तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण गर्ने औजार, विधि तथा प्रक्रियाको बारेमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको थियो । यसै क्रममा गाउँपालिका तथा सरोकारवालाको जिम्मेवारी र भूमिका तथा प्रतिवद्धताबारे राय परामर्श गरी वस्तुगत विवरण कार्यतालिका समेत तयार गरियो ।

१.३.४ तथ्याङ्क संकलन

यस वस्तुगत विवरण तयारीका लागि प्राथमिक र द्वितीय स्रोतबाट तथ्याङ्क संकलन गरिएको छ । प्राथमिक तथ्याङ्कका लागि पारिवारिक विवरण संकलन फारम, अवलोकन, जानिफकारसँगको अन्तर्वार्ता जस्ता औजारहरूको प्रयोग गरिएको थियो । द्वितीय स्रोतबाट तथ्याङ्क संकलनका लागि संस्थागत सर्वेक्षण फारम प्रयोग गरिएको थियो । तथ्याङ्क संकलनका लागि प्रयोग गरिएका पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण फारम **अनुसूची १**, मा र संस्थागत विवरण संकलन फारम **अनुसूची २** प्रस्तुत गरिएको छ । संस्थागत तथ्याङ्कको प्रमुख स्रोतहरूमा गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, जिल्लास्थित विषयगत तथा डिभिजन कार्यालय, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरू, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, गैसस र समुदायमा आधारित संस्था, बैंक तथा वित्तीय संस्था र उक्त कार्यालय, निकाय र संस्थाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन र अनुसन्धानमूलक दस्तावेजहरू प्रमुख रूपमा रहेका छन् । निर्वाचित जनप्रतिनिधिसँगको समन्वय तथा निगरानीमा, कर्मचारी, स्थानीय सहजकर्ता तथा गणकहरू परिचालन गरी उपलब्ध सर्वेक्षण विधि तथा तत्सम्बन्धी औजार बमोजिम तथ्याङ्क संकलन गरियो । प्राप्त तथ्याङ्कलाई सूचनाको आवश्यकता अनुसार तथ्याङ्कशास्त्रीय विधि अनुसार Database management तथा IT विज्ञहरूद्वारा विश्लेषण गरियो । यसलाई <https://afp.robuststaging.biz> मा Log in गरी हेर्न सकिने बनाइएको छ ।

१.३.५ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र स्रोत नक्सा तयारी

प्राथमिक तथा द्वितीय तथ्याङ्कलाई कम्प्युटरमा प्रविष्ट गरी तथ्याङ्कशास्त्रीय विधिद्वारा विश्लेषण गरियो । तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरणलाई सम्भव भएसम्म विषयगत, वडागत, लैंगिक र जातिगत रूपमा खण्डीकृत गरी प्रस्तुत गरिएको छ । सर्वेक्षणबाट प्राप्त हुन नसकेका तथ्याङ्कलाई केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको साविक गाविसको तथ्याङ्कलाई हालको वडागत मानसँग मेल खाने गरी प्रस्तुत गरिएको छ । यसैगरी विभिन्न स्रोतबाट प्रकाशित हुने प्रतिवेदन वा अभिलेखबाट जिल्लागत रूपमा मात्र प्राप्त तथ्याङ्कलाई गाउँपालिकाको प्रतिनिधित्व हुने वा सामान्यीकरण गर्न मिल्ने हदसम्म सोही अनुसार हुने गरी उल्लेख गरिएको छ । विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरूमध्ये भौगोलिक, भौतिक, प्राकृतिक तथा सांस्कृतिक विवरणलाई भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित स्रोत नक्सा तयार गरिएको छ ।

१.३.६ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गाउँ वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचा, गाउँ कार्यपालिका र सरोकारवालासँगको छलफल र निष्कर्ष बमोजिम गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरियो । मस्यौदामा संभव भएसम्मका सूचनालाई स्रोत नक्साको रूपमा भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित नक्सामा समेत प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.३.७ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण कार्यविधिमा उल्लिखित स्तरीय ढाँचा बमोजिम तयार पारिएको वस्तुगत विवरणको मस्यौदा प्रतिवेदनमाथि छलफल गरी सुझाव संकलन गरी प्रमाणीकरण गर्न गाउँपालिकास्तरीय प्रमाणीकरण कार्यशाला गोष्ठी २०७५ साल असाढमा आयोजना गरिएको थियो । उक्त कार्यशालामा विषयगत समूहमा मस्यौदा वस्तुगत विवरणको सूचना तथा विवरण प्रस्तुत गरी विषयगत समूह तथा वृहत् समूह छलफलमा गरी सुझाव एवं पृष्ठपोषण संकलन गरियो । छलफलबाट प्राप्त सुझावलाई समावेश गरी वस्तुगत विवरणलाई औपचारिक रूपमा अनुमोदन गरेर प्रस्तुत सूचना तथा विवरणलाई गाउँपालिकाको आधाररेखा सूचनाको रूपमा लिई योजना तर्जुमा, नतीजा अनुगमन तथा विकासका उपलब्धीको लेखाजोखाको लागि प्रयोग गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गरियो । सुझाव संकलनका लागि मस्यौदा विवरण वडा समिति र शाखा तथा एकाइ र सहयोगी निकायहरूलाई उपलब्ध गराई सुझाव संकलन गरियो ।

१.३.८ गाउँ वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

गाउँ वस्तुगत विवरण प्रमाणीकरण कार्यशालाबाट प्राप्त राय तथा सुझाव, विषयगत शाखा, वडा समिति र सहयोगी निकायबाट समेत प्राप्त सुझावलाई समावेश गरी गाउँ वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरियो ।

१.४ सीमा

गाउँ वस्तुगत विवरणलाई नेपाल सरकारद्वारा जारी गरिएको ढाँचा तथा विगतको सफल अनुभव बमोजिम तयार गरिएको छ । यो वस्तुगत विवरणमा यथाशक्य बढी सूचना समाविष्ट हुने गरी तयारी गर्ने प्रयास गरिएको भएता पनि स्थानीय शासन संचालनको सुरुवाती अवस्था भएको हुँदा कानुनी, नीतिगत तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवहारिक कठिनाइहरू आइपुग्यो । साविकका गाविसहरूको तथ्याङ्क उपलब्ध हुन नसक्दा द्वितीय तथ्याङ्क संकलनमा असहजताका बावजुद सम्बन्धित सबैको प्रयासबाट गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्य पूरा गरिएको छ । प्रस्तुत तथ्याङ्कलाई संभव भएसम्म वडागत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत र विषयगत रूपमा एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ । नवगठित गाउँपालिकामा सीमित कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था, स्रोतसाधनको बावजुद पहिलो प्रयासको रूपमा तयार गरिएको यस वस्तुगत विवरण आगामी दिनमा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।

परिच्छेद २: गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था

यस परिच्छेदमा भौगोलिक तथा प्रशासनिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता र विकास संभावनाहरू समावेश गरिएका छन् । पातारासी गाउँपालिका कर्णाली प्रदेश अन्तरगत जुम्ला जिल्लामा अवस्थित उच्च पहाडी विशेषता बोकेको गाउँपालिका हो । साविक पातारासी, छुमचौर, डिल्लीचौर र पटमारा गाविस मिलेर बनेको छ । यस परिच्छेदमा यस क्षेत्रको भौगोलिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी तथा नामकरण, राजनीतिक अवस्थिति, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता, विकास संभावनाहरूलाई देहाय बमोजिमका शीर्षकहरूमा व्याख्या गरिएको छ ।

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

समुन्द्री सतहदेखि करिब ३२०० मिटरसम्मको उचाइमा रहेको पातारासी गाउँपालिका भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले २९ डिग्री १३ मिनेट ४५ सेकेन्ड उत्तरदेखि २९ डिग्री ३० मिनेट २५ सेकेन्ड उत्तरी अक्षांश र ८२ डिग्री ०९ मिनेट ५५ सेकेन्ड पूर्वदेखि ८२ डिग्री ३५ मिनेट ३० सेकेन्ड पूर्वी देशान्तरबीच फैलिएको छ । यो गाउँपालिका जुम्ला जिल्लाको सदरमुकाम खलङ्गादेखि पूर्व दिशामा रहेको छ । यस गाउँपालिकाको पूर्वमा डोल्पा जिल्ला, पश्चिममा चन्दननाथ नगरपालिका र कनकासुन्दरी गाउँपालिका, उत्तरमा मुगु जिल्ला र दक्षिणमा गुठीचौर गाउँपालिका रहेको छ । यो गाउँपालिकाको क्षेत्रफल ८१४.०७ वर्ग कि.मी. रहेको छ । गाउँपालिकाको पुनर्संरचना अनुसार वडागत क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १: वडागत क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	समावेश साविक गाविस	क्षेत्रफल (वर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	पातारासी ६-९	२२९.५३	२८.२०
२	पातारासी १-५	१९३.५९	२३.७८
३	छुमचौर १-९	६४.०९	७.८७
४	डिल्लीचौर ५-९	१८७.५१	२३.०३
५	डिल्लीचौर १-४	३७.५२	४.६१
६	पटमारा ३,७-९	७०.४९	८.६६
७	पटमारा १,२,४-६	३१.३४	३.८५
जम्मा		८१४.०७	१००.००

स्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७४

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामकरण

राज्य पुनर्संरचना गर्दा साविकको डिल्लीचौर, पटमारा, छुमचौर, र पातारासी गाविसलाई मिसाएर वि.सं. २०७३ मा पातारासी गाउँपालिकाको गठन गरिएको हो । यस क्षेत्रमा पर्यटनका लागि प्रशस्त संभावना भएको पातारासी हिमाल पर्ने भएकोले यस गाउँपालिकाको नाम पातारासी राखिएको हो ।

२.३ राजनीतिक अवस्थिति

पातारासी गाउँपालिकाको कर्णाली प्रदेश अन्तरगत जुम्ला जिल्लामा अवस्थित रहेको छ । साविकका ४ गाविसहरू (डिल्लीचौर, पटमारा, छुमचौर, र पातारासी) समावेश गरी बनाइएको यस गाउँपालिकालाई ७ वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । जुम्ला जिल्लामा विद्यमान १ नगरपालिका र ७ गाउँपालिका गरी ८ स्थानीय तहमध्ये पातारासी गाउँपालिका पनि एक हो । गाउँपालिकाको केन्द्र साविक डिल्लीचौर गाविसको कार्यालय रहेको स्थानमा रहेको छ । कर्णाली अञ्चलको सदरमुकामसमेत रहेको यस जिल्लामा प्रतिनिधि सभा सदस्यका लागि एक वटा निर्वाचन क्षेत्र रहेको छ । प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्रमध्ये यो गाउँपालिका प्रदेश क अन्तर्गत पर्दछ ।

२.४ धरातलीय अवस्था

पातारासी गाउँपालिकाको धरातलीय अवस्थाको सन्दर्भमा कुरा गर्दा यहाँ समथर फाँटहरूदेखि अग्ला हिउँ पर्ने डाँडाहरू पनि रहेका छन् । जुवा नदीको दाँया बाँया समथर फाँटहरूमा मानिसहरूको बसोबास भएको पाइन्छ । यस गाउँपालिकामा चिउगाडा, पोरी गाडा खोला, र दार खोला, खोरी खोला, पटमारा र वाडतुली खोला, च्यूरी खोला, रिनीगाउँमा, जुवा नदी, घोडासिन, खोला, घट्टे खोला, घट्टे खोला, लस्केनी खोला, सेरी खोला, लुपा खोला, बाग्रे खोला, पानीमुल खोला, रीसिङ्गाखोला, सान्टारखोला, महादेव खोला, हुरी गाड, भारमेला खोला, गाइवार खोला, घट्टे खोला, हुरी माहेरी गाड, जुवा गङ्गा नदी जस्ता जलसम्पदा रहेका छन् ।

२.५ प्राकृतिक सम्पदा

गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ८१४ वर्ग कि.मी.मध्ये ४.४१ प्रतिशत क्षेत्रमा खेतीयोग्य जमिन रहेको छ । वनक्षेत्रले ओगटेको क्षेत्र २७ प्रतिशत छ भने घाँसे मैदानले ढाकेको ३३.१२ प्रतिशत रहेको छ । बाँझो जमिन २५.३६ प्रतिशत रहेको छ । गाउँपालिकालाई मूलप्रवाह क्षेत्र बनाएर अवरिल बगिरहने जुवा नदी लगायतका सहायक नदी तथा खोलाहरू यहाँको मुख्य प्राकृतिक सम्पदाहरू हुन् । सिंचाइको मुख्य स्रोतको रूपमा रहेको जुवा नदी लगायत खोलाबाट यस क्षेत्रको तल्लो बेसी क्षेत्रको जमिनमा सिंचाइ सेवा उपलब्ध हुने गरेको छ । जैविक विविधताका हिसाबले उच्च पर्वतीय चिसो हावापानीमा पाइने वनस्पतिहरूमा जटामसी, कुटकी, बोजो, सतुवा, पदमचाल, पाँचऔले, सेतो चिनी, पाखनवेद, अतिस, सुगन्धवाल, वन लसुन, गुच्ची च्याउ, सेतोचिनी, चिराइतो, लौठ सल्लो, चिराइतो, धुप जरी, कटुके, विष जरा, धुपी, हात्तीजरा, भुल्ने, लसुन, यार्सागुम्बा, खिरडलो, घुच्ची, चोत्रो, ढटेलो, निनयजरी, वायोजरी, सिलाजु, कालादाग, स्याऊ ओखर पर्दछन् । चरा चुरुङ्गी तथा जनावरहरूमा कालिज, डाँफे, चिल, गिद्ध, काग, बाज र, भ्याकुर, नावो टोटो, कस्तुरी, थार, बनेल, भालु, घोरल, बाँदर, स्याल दुराँस, च्यार, च्याखुरा, भ्याकुर, दुकुर, भारल, रेडपाण्डा, नाउटोटो, रतुवा, गुना बाँदर, च्यार, फग्रास, लरुवा, नाउर, फयाउरो, परेवा, भंगेरा, काँडे भ्याकुर, मुख्य रूपमा रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको पहाडको माथिल्लो भागका अधिकांश स्थानमा वन तथा खर्कहरू रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको पूर्वतर्फ यस गाउँपालिकाको सबैभन्दा अग्लो स्थानमा रहेको पातारासी हिमालले यस क्षेत्रको सुन्दरतालाई बढाएको छ । प्राकृतिक स्रोतको हकमा यस क्षेत्रमा बालुवा ढुङ्गा लगायतका खनिजहरू पाइन्छ । गाउँपालिकाको जमिनको उपयोगसम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २: भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	भू-उपयोग	क्षेत्रफल (व.कि.मी.)	प्रतिशत
१	बाँझो जमिन	२०७.२६	२५.४६
२	खेतीयोग्य भूमि	३५.९२	४.४१
३	वन	२१९.८२	२७.००
४	हिमनदी	११.५२	१.४२
५	घाँसे मैदान	२६९.६५	३३.१२
६	ताल पोखरी	२.५७	०.३२
७	बलौटे जमिन	५१.०२	६.२७
८	भाडी	१३.६६	१.६८
९	जल क्षेत्र	२.६५	०.३३
कुल क्षेत्रफल		८१४.०७	१००.००

Source: Land Reform and Mapping Project, 1996

२.६ साँस्कृतिक उत्कृष्टता

ऐतिहासिक महत्व बोकेको यस पातारासी गाउँपालिका क्षेत्रमा साँस्कृतिक विविधता रहेको छ । यस क्षेत्रमा खस सभ्यता तथा हिन्दू साँस्कृतिको अनुपम संगम रहेको छ । यस क्षेत्रमा ब्राह्मण, क्षत्री, भोटे, दलित लगायत अन्य जातजातिका

मानिसहरूको मिश्रित बसोबास रहेको पाइन्छ । यस गाउँपालिकामा मुख्य कामकाजी भाषा नेपाली भएता पनि स्थानीय मौलिक जुम्ली भाषा बोलीचालीमा रहेको पाइन्छ । धार्मिक रूपमा हिन्दू धर्मालम्बीहरूको उच्च बाहुल्यता रहेको यो क्षेत्रमा मनाइने चाडपर्वहरूमा कृष्णाष्टमी, तीज, जनैपूर्णिमा, दशैं, तिहार, माघे सङ्क्रान्ति, चैते दशैं, साउने सङ्क्रान्ति, ल्होसार, आदि रहेका छन् । यसको अलावा मष्ट देवताको पनि पूजा गरिन्छ । धार्मिक तथा भाषिक रूपमा करिब एकरूपता रहेको यो क्षेत्रमा चाडपर्वका समयमा गरिने विभिन्न क्रियाकलापहरूले यहाँको सामाजिक र साँस्कृतिक उत्कृष्टता झल्काउने गर्दछन् । भेषभूषाका रूपमा पुरुषहरूले मुख्य रूपमा दौरा, सुरवाल, टोपी तथा कोट र महिलाले गुन्यु चोली र पटुकी लगाउने गर्दछन् ।

२.७ विकासका संभावनाहरू

पातारासी गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाहरू, आर्थिक अभ्यास र उपलब्ध मानवीय पूँजी तथा पूर्वाधार लगायतको अवस्थालाई अध्ययन गर्दा यस गाउँपालिकामा विकासका सम्भावनाहरू प्रशस्त रहेका छन् । यस गाउँपालिकाका विभिन्न विषय क्षेत्रका विकासका सम्भावनाहरूलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३: गाउँ विकासका सम्भावनाहरूको विवरण

क्र.सं.	विषय क्षेत्र/उपक्षेत्र	सम्भावना
१	प्राकृतिक स्रोत तथा साधन	<ul style="list-style-type: none"> ठण्डा तथा उपोष्ण हावापानी र उच्च पहाडी क्षेत्रीय जैविक विविधता चिउगाडा, पोरी गाडा खोला, र दार खोला, खोरी खोला, पटमारा र वाडतुली खोला, च्यूरी खोला, रिनीगाउँमा, जुवा नदी, घोडासिन, खोला, घद्रे खोला, घट्टे खोला, लस्केनी खोला, सेरी खोला, लुपा खोला, बाघे खोला, पानीमुल खोला, रीसिङ्गाखोला, सान्टारखोला, महादेव खोला, हुरी गाड, भ्रारमेला खोला, गाइवार खोला, घट्टे खोला, हुरी माहेरी गाड, जुवा गङ्गा नदी लगायतका बाह्रै महिना बहने नदी तथा खोला पाटन तथा चरन क्षेत्र नदी तटीय समथर भूभाग
२	आर्थिक	<ul style="list-style-type: none"> मार्सी धान, मकै, सिमी, फापर, आलु, जौ, चिनु, कागुनु, भट्टमास, मुसुरो, तोरी, कोदो जस्ता बालीहरूको उत्पादन व्यवसायिक अर्गानीक स्याउका लागि उपयुक्त हावापानी पशुपालनको अभ्यास र अनुभव जडीबुटी लगायत वन पैदावारको उपयोग वित्तीय सुविधा सहज पातारासी तथा शेफोक्सुण्डोसम्मको पदमार्ग निर्माण होमस्टेको व्यवस्थापन पटमारा, महारुद्र क्षेत्रलाई धार्मिक पर्यटनको रूपमा विकास
३	सामाजिक	<ul style="list-style-type: none"> उमाविसम्मको शैक्षिक संस्थासम्मको पहुँच कर्णाली स्वास्थ्य प्रतिष्ठान लगायत स्वास्थ्य चौकी, केन्द्र लगायतका स्वास्थ्य सुविधा खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा तथा पूर्ण सरसफाईको अभ्यासतर्फ उन्मुख पाइप धारामा आधारित खानेपानी सुविधा विस्तार
४	भौतिक पूर्वाधार	<ul style="list-style-type: none"> सदरमुकामसँग राजमार्गले जाडिएको आवश्यकता अनुसारका पुल तथा साँघुको निर्माण राजमार्गबाट बाटो विस्तारको पहल
५	सुशासन तथा संस्थागत	<ul style="list-style-type: none"> गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा, समितिको गठन र सञ्चालन गैसको विकास कार्यमा संलग्नता

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

२.८ गाहस्थ उत्पादन, मानव विकास सूचकांक गरिबी

नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन २०१४ तथा गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ मा जुम्ला जिल्लाको सन्दर्भमा औल्याइएका तथ्यहरूलाई पातारासी गाउँपालिकाका हकमा पनि सामान्यीकरण गरिएको छ । नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४ अनुसार जुम्ला जिल्ला मानव विकास सूचकांकका दृष्टिकोणले ७५ जिल्लाहरूमध्ये ६१ औं स्थानमा पर्दछ । यस जिल्लाको मानव विकास सूचकांकको मान ०.४०९ रहेको छ । जसअनुसार औसत आयु ६३.१४ वर्ष तथा प्रतिव्यक्ति आमदानी १००७ अमेरिकी डलर रहेको छ । राष्ट्रिय योजना आयोगको गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ अनुसार यस क्षेत्रमा ४९.० प्रतिशत गरिब रहेको देखिन्छ ।

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

यस परिच्छेदमा वस्ती, घरधुरीको विवरण, जनसंख्या बन्नेट, संरचना तथा वितरण जस्ता विषयहरू समाविष्ट रहेका छन् ।

३.१ वस्ती र प्रमुख बजारसम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका प्रमुख वस्तीहरूमा पटमारा, रिनी गाउँ, घोडासिन, बाँता, ऊर्धु, माथी लोर्पा, तल्लो लोर्पा, जप्ना, लासी, लुम, लासी, डिल्लीचौर, तिर्खु, ठूलाचौर, वैसनी, भोटगाउँ, महरी गाउँ, छुम गाउँ, हुरी गाउँ, चौर गाउँ, लोचर वस्ती, भोटे वस्ती खालाडी, तल्ले पेरे खालाढिक छोप, सलागडीगाउँ, मायाचौर, पेरे रहेका छन् । प्रमुख बजारहरूमा खलङ्गा बजार जुम्ला, ऊर्धु चौतारा बजार, लासी बजार खलङ्गा र गाढापारी बजार, डिल्लीचौर, दोवाटो लासी, तल्फी रहेका छन् ।

३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या १७१३५ रहेको छ भने राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार १४५७१ रहेको देखिन्छ । वडागत रूपमा हेर्दा सबैभन्दा उच्च जनसंख्या वडा नं. ४ मा रहेको छ भने सबैभन्दा न्यून वडा नं.१ मा रहेको देखिन्छ । जस अनुसार हालको औसत घरपरिवारको आकार ५.४ र लैंगिक अनुपात १०६.८ रहेको छ । २०६८ देखि २०७५ सम्मको ७ वर्षको अवधिमा जनसंख्या वृद्धिदर २.३२ प्रतिशत रहेको छ । यससम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ४: जनसंख्यासम्बन्धी वडागत विवरण

वडा नं.	जनगणना २०६८ अनुसार					घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार					वृद्धि दर		
	घर परिवार	जनसंख्या			परिवार को आकार	लैंगिक अनुपात	घर परिवार	जनसंख्या				परिवार को आकार	लैंगिक अनुपात
		जम्मा	पु	म				जम्मा	पु	म			
१	२१०	१२६१	६३०	६३१	६.०	९९.८४	२६०	१४५८	७४८	७१०	५.६	१०५.४	२.०७
२	४१५	२५३०	१२६३	१२६७	६.१	९९.६८	५३१	३०२४	१५४४	१४८०	५.७	१०४.३	२.५५
३	४१३	२६१५	१३१४	१३०१	६.३	१०१.००	५७६	३३६८	१७३४	१६३४	५.८	१०६.१	३.६२
४	५६३	३०६८	१५४३	१५२५	५.४	१०१.१८	७०४	३५४१	१८२६	१७१५	५.०	१०६.५	२.०५
५	३१४	१६४३	७९५	८४८	५.२	९३.७५	३६८	१९०८	९५८	९५०	५.२	१००.८	२.१४
६	३४६	१८६४	९३७	९२७	५.४	१०१.०८	३९७	१९८३	१०४२	९४१	५.०	११०.७	०.८८
७	२७६	१५९०	८०६	७८४	५.८	१०२.८१	३३८	१८५३	९९७	८५६	५.५	११६.५	२.१९
जम्मा	२५३७	१४५७१	७२८८	७२८३	५.७	१००.०७	३१७४	१७१३५	८८४९	८२८६	५.४	१०६.८	२.३२

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग तथा घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.३ जनसंख्या वितरणको अवस्था

यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ८१४.१४ व.किमी र जनसंख्या १७१३५ रहेको छ । वडागत रूपमा विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा कम जनघनत्व वडा नं. १ मा रहेको छ भने सबैभन्दा बढी घनत्व वडा नं ७ मा रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकाको जनघनत्व २१ जना प्रति वकिमी रहेको छ । जनघनत्वसम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५: जनघनत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	जनसंख्या विवरण		क्षेत्रफल विवरण		जनघनत्व (प्रति वकिमी)
	जनसंख्या	प्रतिशत	क्षेत्रफल (वकिमी)	प्रतिशत	
१	१४५८	८.५१	२२९.५	२८.२	६.४

वडा नं.	जनसंख्या विवरण		क्षेत्रफल विवरण		जनघनत्व (प्रति वकिमी)
	जनसंख्या	प्रतिशत	क्षेत्रफल (वकिमी)	प्रतिशत	
२	३०२४	१७.६५	१९३.६	२३.७८	१५.६
३	३३६८	१९.६६	६४.०९	७.८७	५२.६
४	३५४१	२०.६७	१८७.५	२३.०३	१८.९
५	१९०८	११.१४	३७.५२	४.६१	५०.९
६	१९८३	११.५७	७०.४९	८.६६	२८.१
७	१८५३	१०.८१	३१.३४	३.८५	५९.१
जम्मा	१७१३५	१००.००	८१४.१	१००	२१.०

स्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७४ तथा घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.४ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्याको विवरण

यस गाउँपालिकाको जनसंख्यालाई उमेरका आधारमा विश्लेषण गर्दा ५ वर्षभन्दा मुनिको जनसंख्या २३८१ र ७० वर्षमाथिको जनसंख्या २२२ जना रहेको देखिन्छ। १८ वर्षभन्दा माथि ६० वर्षसम्मको सक्रिय जनसंख्या ८३९१ जना रहेको देखिन्छ भने आश्रित जनसंख्या ८७४४ जना रहेको छ। सक्रिय र आश्रित जनसंख्याको अनुपात १ : १.०४ रहेको छ। विभिन्न उमेर समूहको जनसंख्यालाई लैंगिकताका आधारमा वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ६ : उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नम्बर	उमेर अनुसारको जनसंख्या																	
	१ वर्षभन्दा कम		१-५ वर्ष		६-१४ वर्ष		१५-१८ वर्ष		१९-२४ वर्ष		२५-४९ वर्ष		४९-५९ वर्ष		६०-६९ वर्ष		७० वर्ष भन्दा बढी	
	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म
१	१५	११	८६	७८	१७२	१८३	७४	६९	२००	१९७	१०२	९५	६०	४०	२८	२५	११	१२
२	१६	२१	२५१	२२२	३७९	३६३	१२३	१२४	४८९	४२५	१४६	१९६	८४	७४	३७	४५	१६	१२
३	१४	१२	२७४	२५३	३९७	३९९	१५९	१५८	४९५	४६८	१७९	१७९	७३	६९	११४	७२	२९	२४
४	२४	२४	२११	२१४	४४९	३८४	१६२	१६७	५६६	५२४	२०३	२२७	११९	१०४	७५	५७	१७	१४
५	७	४	१२३	११२	२००	२१२	८३	७०	३२३	२९७	९२	१४२	७६	६३	३८	३७	१५	१४
६	३	२	१०२	१०८	२०१	१६८	८१	७०	३६७	३३६	१३१	१५४	७२	५३	६९	४४	१६	६
७	८	१३	१०२	७१	२४२	१७८	७७	८४	३१९	२९५	११८	१०५	७१	६७	३७	३०	२३	१३
जम्मा	८७	८७	११४९	१०५८	२०४०	१८८५	७५९	७४१	२७५९	२५४०	९७१	१०९६	५५५	४७०	३९८	३१०	१२७	९५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.५ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

यस गाउँपालिकाको घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार यस गाउँपालिकाभित्र प्रायः जसो नेपाली भाषा बोल्ने मानिसहरू बसोबास गर्छन्। प्रतिशतका हिसाबले भन्दा ९६.७ प्रतिशतले नेपाली भाषा बोल्दछन्। यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७ : मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा नं.	मातृभाषा अनुसार जनसंख्या				
	नेपाली	तामाङ	खस	अन्य	जम्मा
१	१३८२	४	०	७२	१४५८
२	२८४८	१४३	०	३३	३०२४
३	३१४६	१७	१५५	५०	३३६८
४	३४८१	३५	०	२५	३५४१
५	१८९८	०	०	१०	१९०८

वडा नं.	मातृभाषा अनुसार जनसंख्या				जम्मा
	नेपाली	तामाङ	खस	अन्य	
६	१९७०	०	०	१३	१९८३
७	१८४९	०	०	४	१८५३
जम्मा	१६५७४	१९९	१५५	२०७	१७९३५
प्रतिशत	९६.७	१.२	०.९	१.२	१००.०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.६ धर्म अनुसार जनसंख्याको विवरण

यस गाउँपालिकाको जनसंख्यालाई घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार धार्मिक हिसाबले विश्लेषण गर्दा हिन्दू धर्म मान्नेहरूको संख्या सबैभन्दा बढी ९५.१७ प्रतिशत रहेको छ । त्यसपछिको जनसंख्या बौद्ध धर्मालम्बीको रहेको छ । यस सम्बन्धी थप विवरण देहायको तालिकामा वडागत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८ : धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा नं.	धर्म अनुसार जनसंख्या (घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार)			जम्मा
	हिन्दू	बौद्ध	अन्य	
१	१३७४	८०	४	१४५८
२	२८२०	१७७	२७	३०२४
३	३१५१	२१५	२	३३६८
४	३२५७	१९५	८९	३५४१
५	१८८४	२	२२	१९०८
६	१९८२	०	१	१९८३
७	१८३९	१	१३	१८५३
जम्मा	१६३०७	६७०	१५८	१७९३५
प्रतिशत	९५.१७	३.९१	०.९२	१००

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग तथा घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

३.७ जात जातिगत आधारमा घरपरिवार संख्या

यस गाउँपालिकाको घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार घरधुरीलाई जातजातिगत आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी घरपरिवार पहाडी ब्राह्मण/क्षेत्री को रहेको छ । दोस्रोमा पहाडी दलितहरू पर्दछन् । घरपरिवारको जातिगत विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ९ : जात जातिगत आधारमा परिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	जातजाति अनुसार परिवार संख्या				जम्मा
	पहाडी ब्राह्मण/क्षेत्री	पहाडी आदिवासी /जनजाति	पहाडी दलित	पहाडी अन्य	
१	२४६	१४	०	२	२६०
२	३२४	२१	१५३	३३	५३१
३	५६३	७	१	५	५७६
४	५२१	३७	१२०	२६	७०४
५	३६५	१	०	२	३६८
६	३८९	१	२	५	३९७
७	३३८	०	०	०	३३८
जम्मा	२७४६	८१	२७६	७३	३१७४
प्रतिशत	८६.५२	२.५५	८.७०	२.३०	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.८ जात जातिगत आधारमा जनसंख्या

यस गाउँपालिकाको घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार जनसंख्यालाई जातजातिगत आधारमा हेर्दा सबैभन्दा बढी जनसंख्या पहाडी ब्राह्मण/क्षेत्रीको रहेको छ । दोस्रोमा पहाडी दलितहरू पर्दछन् । जनसंख्याको जातिगत विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १० : जात जातिगत आधारमा जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	जातजाति अनुसार जनसंख्या सम्बन्धी विवरण			जम्मा
	पहाडी ब्राह्मण/क्षेत्री	पहाडी आदिवासी/जनजाति	पहाडी दलित	
१	१३७७	७८	१	१४५८
२	२००२	११६	९०१	३०२४
३	३३०३	५७	३	३३६८
४	२७७४	१८१	५७५	३५४१
५	१९०४	२	१	१९०८
६	१९६२	६	१२	१९८३
७	१८५१	०	०	१८५३
जम्मा	१५१७३	४४०	१४९३	१७१३५
प्रतिशत	८८.५५	२.५७	८.७१	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.९ घरमूलीको विवरण

यस गाउँपालिकाको जनसंख्यालाई लैगिकताका आधारमा घरमूलीको स्थिति विश्लेषण गर्दा कुल ३१७४ घरपरिवारमध्ये पुरुष घरमूली हुने घरपरिवार संख्या २७३८ र महिला घरमूली हुने परिवार ४३६ मात्र रहेको छ । लैगिकताका आधारमा घरमूलीको विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११ : लैगिकताको आधारमा घरमूलीको विवरण

वडा नम्बर	घरधुरी		जम्मा
	पुरुष घरमूली	महिला घरमूली	
१	२३७	२३	२६०
२	४८३	४८	५३१
३	५२७	४९	५७६
४	४८४	२२०	७०४
५	३४४	२४	३६८
६	३५१	४६	३९७
७	३१२	२६	३३८
जम्मा	२७३८	४३६	३१७४
प्रतिशत	८६.२६	१३.७४	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.१० घरको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने ३१७४ घरपरिवारमध्ये ९८.९ प्रतिशतको आफ्नै घर रहेको छ भने १.१ प्रतिशत घरपरिवार भाडाको घरमा बस्ने गरेको पाइन्छ । घरको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १२: बसोबास गरेको घरको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बसोबास गरेको घरको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण		जम्मा
	निजी/आफ्नै	भाडाको घर	
१	२६०	०	२६०
२	५३०	१	५३१
३	५७४	२	५७६
४	६९३	११	७०४
५	३४९	१९	३६८
६	३९५	२	३९७
७	३३८	०	३३८
जम्मा	३१३९	३५	३१७४
प्रतिशत	९८.९	१.१	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.११ अपांगताको आधारमा जनसंख्या

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका विभिन्न खालका अपांगता भएका व्यक्तिहरूमध्ये सबैभन्दा उच्च शारीरिक अपांगता भएकाहरूको संख्या ८७ जना रहेको छ। सबैभन्दा कम बौद्धिक अपांगता रहको छन। अपांगता सम्बन्धी थप विवरण वडागत रूपमा देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १३: अपांगताको आधारमा जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	अपांगताको किसिम अनुसार जनसंख्या विवरण						
	अपाङ्गता नभएको	शारीरिक अपाङ्गता भएको	बौद्धिक अपाङ्गता भएको	दृष्टिविहीन (आँखा नदेख्ने)	सुन्न नसक्ने (बहिरा)	बोली अकमकिने (भकभके)	जम्मा
१	१४२२	१७	१	६	१०	२	१४५८
२	३००६	१२	०	४	२	०	३०२४
३	३३६२	६	०	०	०	०	३३६८
४	३५२६	९	०	१	४	१	३५४१
५	१८६५	२२	१	४	११	५	१९०८
६	१९७१	९	१	०	१	१	१९८३
७	१८४१	१२	०	०	०	०	१८५३
जम्मा	१६९९३	८७	३	१५	२८	९	१७१३५
प्रतिशत	९९.२	०.५	०.०	०.१	०.२	०.१	१००.०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.१२ बसोबासको अवस्था सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्र रहेका जनसंख्यालाई बसोबासका आधारमा वर्गीकरण गर्दा गणना गरेको स्थान बसोबास गर्ने जनसंख्या १६८५५ जना रहेका छन्। यो गाउँपालिकाभन्दा बाहिर स्वदेशमा बसोबास गर्ने जनसंख्या १६६ जना रहेका छन्। वैदेशिक रोजगारीको सिलसिलामा विदेशमा बस्ने जनसंख्या ८४ जना रहेका छन्। यस सम्बन्धी थप विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका १४: बसोबासका आधारमा जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बसोबासका आधारमा जनसंख्या विवरण			
	गणना गरेको स्थान बसोबास गरेको	स्वदेशमा अन्यत्र बसोबास गरेको	विदेश गएको	जम्मा
१	१४५६	२	०	१४५८
२	३०१५	४	५	३०२४

वडा नं.	बसोबासका आधारमा जनसंख्या विवरण			
	गणना गरेको स्थान बसोबास गरेको	स्वदेशमा अन्यत्र बसोबास गरेको	विदेश गएको	जम्मा
३	३३५१	१५	२	३३६८
४	३५०८	१४	१९	३५४१
५	१७८५	१०२	२१	१९०८
६	१९२२	२५	३६	१९८३
७	१८४८	४	१	१८५३
जम्मा	१६८८५	१६६	८४	१७१३५
प्रतिशत	९८.५४	०.९६९	०.४९	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.१३ वैवाहिक स्थिति

यस गाउँपालिकाका जनसंख्यालाई वैवाहिक स्थितिको आधारमा विश्लेषण गर्दा ३७५५ जना अविवाहित रहेका छन् । कम उमेरमा विवाह गर्ने जनसंख्या ४६७२ जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी थप विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १५ : वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण								जम्मा
	अविवाहित	एकल विवाह	बहुविवाह	पुनःविवाह	विधवा/विदुर	सम्बन्ध विच्छेद	विवाहित तर अलग बसेको	कम उमेर	
१	३५५	६८९	२	०	२७	०	१	३८४	१४५८
२	६४६	१४०७	७	०	३४	१	०	९२९	३०२४
३	७१४	१५७९	५	०	६३	०	०	१००७	३३६८
४	८८१	१६७८	१३	०	५१	०	०	९१८	३५४१
५	४४७	९७६	१३	०	२५	०	०	४४७	१९०८
६	४५८	१०९१	८	४	३३	०	०	३८९	१९८३
७	२५४	९३०	१०	०	५९	०	२	५९८	१८५३
जम्मा	३७५५	८३५०	५८	४	२९२	१	३	४६७२	१७१३५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.१४ व्यक्तिगत घटना विवरण

यस गाउँपालिकाको पञ्जीकरण शाखाका अनुसार २०७४ सालको व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी विवरण विश्लेषण गर्दा जन्म दर्ता १०२९ वटा, मृत्यु दर्ता ७८ वटा, विवाह दर्ता २१६ वटा रहेको छ । बसाइँसराइ गरी आउने ११ परिवार र जाने परिवार ११ रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १६ : व्यक्तिगत घटना सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	बसाइँसराइ	
				आएको	गएको
१	१०७	७	२६	-	-
२	१२३	२०	१७	-	२
३	७५	१०	२७	१	-
४	४१२	२५	३३	६	३
५	११३	-	४०	१	-
६	९२	५	१७	२	४
७	१०७	११	५६	१	२
जम्मा	१०२९	७८	२१६	११	११

स्रोत: गाउँपालिका कार्यालय, २०७५

३.१५ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण

यस गाउँपालिकाको गत वर्षको सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत भत्ता प्राप्त गर्ने ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, दलित तथा अपांग सम्बन्धी विवरण लैङ्गिक एवं वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका १७ : सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आंशिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१	४८	५७	१०५	२८	२८	-	४	४	४	४८	५७	१०५	२८	२८	-	४	४
२	२०	३१	४०८	३४	१३६	२	४	४८	८	२०	३१	४०८	३४	१३६	२	४	४८
३	९२	१२३	३१९५	३२	३८४	४	१५	५२८	८	९२	१२३	३१९५	३२	३८४	४	१५	५२८
४	५६	९०	५८०	४५	१८०	२	५	५६	६	५६	९०	५८०	४५	१८०	२	५	५६
५	४४	४६	५०८	२२	८८	१	६	५६	७	४४	४६	५०८	२२	८८	१	६	५६
६	६१	६७	१८८४	२१	२५२	३	२	१२०	९	६१	६७	१८८४	२१	२५२	३	२	१२०
७	४३	४९	१४०४	१७	२०४	१	२	७२	१	४३	४९	१४०४	१७	२०४	१	२	७२
जम्मा	३६४	४६३	८०८४	१९९	१२७७	१३	३८	८८४	५६	३६४	४६३	८०८४	१९९	१२७७	१३	३८	८८४

स्रोत : गाउँपालिकाको कार्यालय, २०७५

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने मानिसरुको पेशा, रोजगारी, कृषि, उद्योग व्यापार तथा व्यवसाय, सहकारी, पर्यटन, बैंक तथा वित्तीय संस्था आर्थिक गतिविधि सम्बन्धी विवरणलाई विविध शीर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण

यस शीर्षक अन्तरगत आर्थिक गतिविधिको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.१.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाको घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार यहाँका मानिसले अवलम्बन गरेको पेशालाई वर्गीकरण गर्दा सबैभन्दा बढी कृषि पेशामा छन् भने सबैभन्दा कम ज्याला मजदूरी पेशा अवलम्बन गर्ने जनसंख्या रहेका छन् । विभिन्न पेशा अवलम्बन गर्ने जनसंख्याको विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १८ : मुख्य पेशाका आधारमा जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

वडा नं	व्यवसायिक सीपमूलक तालिम लिने परिवार संख्या											
	कृषि तथा पशुपालन	नोकरी तथा जागिर	उद्योग तथा व्यापार	ज्याला मजदूरी	व्यवसायिक कार्य	वैदेशिक रोजगारी	विद्यार्थी (अध्ययनरत)	गृहणी	बेरोजगार	कम उमेर	अन्य	
१	७०२	२६	३	१	१	२	३३८	०	०	३७६	९	
२	१५७२	१७	४	०	१	३	५३६	३	७	८५६	२५	
३	१६७७	३७	०	०	३२	०	६६२	०	०	९५१	९	
४	१७८५	३६	२८	२	१	४०	७७१	०	११	८५३	१४	
५	७६७	१०५	२१	४	३१	४९	४५०	२	२१	४४०	१८	
६	११०८	१०३	६	१	०	३७	३२६	१	१	३९०	१०	
७	८६०	८०	७	१	२	३८	३१४	२२	०	५२८	१	
जम्मा	८४७१	४०४	६९	९	६८	१६९	३३९७	२८	४०	४३९४	८६	

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

(नोट : व्यवसायिक कार्य भन्नाले पत्रकार, वकिल, परामर्श, ठेक्का आदिलाई भनिएको छ)

४.१.२ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संशाधनको विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र उपलब्ध हुन सक्ने कृषि, पशु, इन्जिनियरिङ्ग, वन, मेडिसिन, खाद्य प्रशोधन, वकिल, पत्रकार जस्ता प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संशाधन कुल ५८ जना रहेका छन् । तीमध्ये सबैभन्दा बढी वडा नं. ५ मा २४ जना रहेको छ भने वडा नं ६ र ७ मा सबैभन्दा कम जनशक्ति रहेका छन् । यस सम्बन्धी थप विवरण वडागत एवं विषय क्षेत्रगत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १९ : मानव संशाधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संशाधन														
	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्य प्रशोधन		वकिल		अन्य		जम्मा
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
१	-	१	-	-	-	२	-	-	-	-	-	-	-	-	३
३	-	३	-	२	-	२	-	१	-	-	-	-	-	-	८
४	३	५	-	२	१	२	-	-	-	१	२	-	-	३	१९
५	२	५	-	-	१	३	४	६	-	-	-	-	-	३	२४
६	-	-	-	१	-	-	-	१	-	-	-	-	-	-	२
७	-	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संसाधन														
	कृषि र पशु		इञ्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्य प्रशोधन		वकिल		अन्य		जम्मा
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
जम्मा	५	१५	०	६	२	९	४	८	०	१	२	०	०	६	५८

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.३ व्यवसायिक सीपमूलक तालिम लिने परिवार संख्या

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विविध विषयमा व्यवसायिक सीपयुक्त तालिम लिने जनसंख्यामध्ये सबैभन्दा बढी पशुस्वास्थ्य सम्बन्धी तालिम लिने रहेका छन् । सबैभन्दा कम कलासम्बन्धी तालिम लिने रहेका छन् । यस सम्बन्धी थप विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २० : व्यवसायिक सीपयुक्त तालिम लिने जनसंख्या

वडा नम्बर	पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी	पर्यटन, टुर गाइड, ट्राभल र सत्कार	कला सम्बन्धी
१	०	०	०
२	४	२	५
३	०	०	०
४	०	०	०
५	७	४	०
६	०	०	०
७	०	०	०
जम्मा	११	६	५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

४.१.४ औसत आम्दानी विवरण

यस गाउँपालिकाका जनसंख्याको वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवारको विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी (५०-१५०) हजार आम्दानी गर्ने रहेका छन् भने सबैभन्दा कम ५०० हजारभन्दा माथि आम्दानी गर्ने रहेका छन् । यस सम्बन्धी थप विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २१ : वार्षिक औसत आम्दानी अनुसार घर परिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार संख्या					जम्मा
	५० हजार भन्दा कम	५०-१५० हजार	१५०-२५० हजार	२५०-५०० हजार	५०० हजारभन्दा माथि	
१	१४	१९३	३५	९	९	२६०
२	२०७	२७०	१४	९	३१	५३१
३	५७	१९४	१६६	११७	४२	५७६
४	१०७	३४६	१४९	९६	६	७०४
५	१८	२४	६०	१८०	८६	३६८
६	१२	२३६	१०८	३८	३	३९७
७	११८	२००	१८	२	०	३३८
जम्मा	५३३	१४६३	५५०	४५१	१७७	३१७४
प्रतिशत	१७	४६	१७	१४	६	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

४.१.५ औसत खर्च विवरण

यस गाउँपालिकाको जनसंख्याको वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवारको विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी (५०-१५०) हजार खर्च गर्ने रहेका छन् भने सबैभन्दा कम ५०० हजार भन्दा माथि खर्च गर्ने रहेका छन् । यस सम्बन्धी थप विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २२ : वार्षिक औसत खर्च अनुसार घर परिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार संख्या					जम्मा
	५० हजार भन्दा कम	५०-१५० हजार	१५०-२५० हजार	२५०-५०० हजार	५०० हजार भन्दा माथि	
१	३८	२०१	१५	३	३	२६०
२	२६७	२१८	१०	६	३०	५३१
३	७९	२०२	१४३	१२६	२६	५७६
४	१३३	३५९	१५२	५५	५	७०४
५	२५	१६	५९	१७०	९८	३६८
६	६	१८०	१२७	६९	१५	३९७
७	४७	१८५	७०	३०	६	३३८
जम्मा	५९५	१३६१	५७६	४५९	१८३	३१७४
प्रतिशत	१८.७५	४२.८८	१८.१५	१४.४६	५.७७	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

४.१.६ आवास संरचना विवरण

यस गाउँपालिकाका जनसंख्याको वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवारको विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी ५०-१५० हजार खर्च गर्ने रहेका छन् भने सबैभन्दा कम ५०० हजारभन्दा माथि खर्च गर्ने रहेका छन् । यस सम्बन्धी थप विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २३ : घरको स्वामित्व अनुसार परिवार संख्या

वडा नम्बर	बसोबास गरेको घरको स्वामित्व अनुसार परिवार संख्या		
	निजी/आफ्नै	भाडाको घर	जम्मा
१	२६०	०	२६०
२	५३०	१	५३१
३	५७४	२	५७६
४	६९४	१०	७०४
५	३५०	१८	३६८
६	३९६	१	३९७
७	३३८	०	३३८
जम्मा	३१४२	३२	३१७४
प्रतिशत	९८.९९	१.०१	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

४.१.७ घरको छाना अनुसार परिवार संख्या

यस गाउँपालिकाका जनसंख्याको बसोबास गरेका घरको छानाको आधारमा वर्गीकरण गर्दा माटोको छाना भएका घरहरू सबैभन्दा बढी रहेका छन् । काठको छाना भएको घरहरू सबैभन्दा कम देखिएको छ । बसोबास गरेको घरको छानो अनुसार घरपरिवारको विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २४ : बसोबास गरेको घरको छाना आधारमा घरपरिवार संख्या

वडा नम्बर	बसोबास गरेको घरको छानाको विवरण						
	फुस वा खरको छाना भएको	जस्ता/च्यादरको छाना भएको	टायल/दुङ्गाको छाना भएको	आरसिसि ढलान गरेको	काठको छाना भएको	मटोको छाना भएको	जम्मा
१	०	४३	०	०	४	२१३	२६०
२	०	८९	९	४	२	४२७	५३१
३	२	३१९	३	०	१	२५१	५७६
४	०	१४२	०	०	१	५६१	७०४
५	०	५३	०	१६	१	२९८	३६८
६	११६	८८	७	५	५	१७६	३९७
७	०	९५	०	४	१	२३८	३३८
जम्मा	११८	८२९	१९	२९	१५	२१६४	३१७४
प्रतिशत	३.७२	२६.१२	०.६०	०.९१	०.४७	६८.१८	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

४.१.८ घरको जगको आधारमा परिवार संख्या

यस गाउँपालिकाका जनसंख्याको बसोबास गरेका घरको जगको आधारमा वर्गीकरण गर्दा माटो वा दुङ्गाको जग भएको घरहरू सबैभन्दा बढी रहेका छन्। सबैभन्दा कम काठको खम्बा भएका छन्। यस सम्बन्धी थप विवरण वडागत रूपमा देहायएको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २५ : बसोबास गरेको घरको जगको आधारमा परिवार संख्या

वडा नम्बर	बसोबास गरेको घरको जगको आधारमा परिवार संख्या				
	माटो वा दुङ्गा	सिमेन्ट वा दुङ्गा	लोड वेयरिङ्ग	काठको खम्बा	जम्मा
१	२५९	१	०	०	२६०
२	५२५	०	०	६	५३१
३	५७४	१	०	१	५७६
४	७०१	१	०	२	७०४
५	३५०	५	१३	०	३६८
६	३६२	३३	०	२	३९७
७	३३६	१	०	१	३३८
जम्मा	३१०७	४२	१३	१२	३१७४
प्रतिशत	९७.८९	१.३२	०.४१	०.३८	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५

४.१.९ आयात र निर्यातको अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा खाद्यान्न, तरकारी, फलफूल, दलहन, तेलहन, नगदेवाली, पशुजन्य उत्पादन, जडीबुटी तथा खनिजजन्य वस्तु आयात तथा निर्यात हुने गरेको छ। यस क्षेत्रबाट आयात हुने प्रमुख वस्तुहरूमा धान चामल, टमाटर, केरा, आँप, सुन्तला पर्दछन्। निर्यात हुने वस्तुहरूमा मकै, आलु, स्याउ, मह, मासु जडीबुटीहरू पर्दछन्। यस गाउँपालिकाबाट आयात तथा निर्यात हुने वस्तुहरू सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २६ : आयात तथा निर्यात सम्बन्धी विवरण

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गाउँपालिकाभित्र आयात परिमाण (वडा अनुसार)						गाउँपालिकाबाट निर्यात हुने परिमाण (वडा अनुसार)							
		१	२	३	४	५	६	७	१	२	३	४	५	६	७
खाद्यान्न															
धान वा चामल	मे.ट.	२५	३		३३९८.४	१०००	१०००	८००							
गहुँ वा पिठो	मे.ट.	२०			३१८.६	५००	१००	१००							
मकै	मे.ट.								३०	१	५	३५४	५०	१०००	५००
तरकारी															
(आलु	मे.ट.								२५	२	१५	१४१६	८००	२०००	१५००
टमाटर	मे.ट.	२	०.२			५०	५०							३०	
काउली	मे.ट.	३	०.१		१	३०	४०							४०	४
फलफूल															
केरा	मे.ट.	३	०.१		०.१५	८०	२	०.०५							
आँप	मे.ट.	१	०.२		०.१५	६०	३	०.०४	६०						
स्याउ	मे.ट.									११	५	७०८०	४००	२०००	१०
लिचि	मे.ट.														
सुन्तला	मे.ट.	५	०.३		१००	५०	१	०.०३							
दलहन															
मसुरो	मे.ट.	१	०.३												
अरहर	मे.ट.	२	०.२												
मास		३	०.१												
सिमी	मे.ट.										१०	१४१.६			
तेलहन															
तोरी	मे.ट.	१	०.२												
नगदेबाली															
तिल		१													
पशुजन्य उत्पादन															
माछा	क्वि.					३०									
मह	क्वि.					५			३	१५	१			५	१००
दूध दुग्धजन्य उत्पादन	र लिटर				२००	५००					१००००			१०००	
मासु मासुजन्य उत्पादन	र क्वि.	५	०.३		२००००	३००	२०		१५	२९			५०००		
अण्डा	क्रेड	२५	१२००		१०००	१०००	५००								
जडीबुटी	क्वि.					४००			८०	२००	२०००		४००		
गिट्टी बालुवा	वा मे.टन												५०		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.१० कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था

यस गाउँपालिकामा उत्पादन हुने उद्योगको लागि चाहिने कच्चा पदार्थहरूमा मुख्यतया अल्लो, बालुवा पर्दछन् । यस सम्बन्धी थप विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २७ : कच्चा पदार्थको उत्पादनसम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	कच्चा पदार्थको नाम	इकाई	परिमाण	कैफियत
२	अल्लो	क्विन्टल	२	
३	बालुवा	हली	६०	

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.११ वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको विवरण

यस गाउँपालिकाबाट वैदेशिक रोजगारमा ६४७ जना रहेका छन् । तीमध्ये सबैभन्दा बढी भारतमा जाने ५६१ जना मानिसहरू रहेका छन् । त्यसपछिको जनसंख्या खाडी मुलुकमा जानेहरूको रहेको छ । वैदेशिक रोजगारीका लागि विदेशिनेहरूको जनसंख्या वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २८ : वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विवरण

वडा नं	वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको संख्या				
	भारत	खाडी मुलुक तथा मलेसिया	जापान वा कोरिया	अन्य देश	जम्मा
१	३०	१०	-	-	४०
२	७४	६	१	-	८१
३	१४५	१६	-	-	१६१
४	२७	५०	१	-	७८
५	१०५	२०	१	२८	१५४
६	९०	१६०	१	-	-
७	९०	४१	२	-	१३३
जम्मा	५६१	३०३	६	२८	६४७

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.१२ जग्गाको किसिम

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको जग्गालाई अबल, दोयम, सिम, चहार गरी चार भागमा विभाजन गरी विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी अबल किसिमको रहेको छ भने सबैभन्दा कम चहार किसिमको रहेको छ । यस सम्बन्धी थप विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २९ : जग्गाको किसिम

वडा नम्बर	इकाई	अबल	दोयम	सिम	चहार
१	रोपनी	२०००	१५००	९००	७००
२	रोपनी	१५०	१९००	७०	५००
३	रोपनी	१९०	१७००	२६०	३००
४	रोपनी	२६०	१३००	५६०	४७०
५	हेक्टर	-	-	-	१२५
६	रोपनी	१७०	१३००	३५०	३६०
७	रोपनी	२८०	७००	३६०	४५०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२ कृषि तथा पशु विकास

यस अध्यायमा कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी विवरणहरू दिइएको छ ।

४.२.१ सिंचाइ सुविधा सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको जग्गामा सिंचाई सुविधा सन्दर्भमा कुरा गर्दा सबैभन्दा बढी वडा नं ४ मा रहेको छ भने त्यसपछिको आयोजनाहरू वडा नं ३ मा रहेको छ । यस क्षेत्रमा सञ्चालनमा आएका आयोजनाहरूको नाम सिंचाइका किसिम, माध्यम, सिंचित क्षेत्र तथा लाभान्वित घरधुरी सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३० : सिंचाइ सुविधा सम्बन्धी विवरण

सिंचाइ सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाइको किसिम (सतह (कुलो/नहर), लिफ्टङ्ग, बाँध, ट्युबेल/ वोरिङ्ग, पोखरी वा अन्य)	सिंचाइको माध्यम (कुलो नहर, पाइप आदि)	स्रोतको विवरण		सिंचाइको उपलब्धता (वर्षेभरी वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई (कि.मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			
छुम सिंचाइ	३	कुलो	कुलो	२	१	वर्षेभरी	२०	२५०
महरी सिंचाइ	३	कुलो	कुलो	१	१	वर्षेभरी	१५	-
पिपलेरी सिंचाइ	४	पाईप	पाईप	०.५	१	वर्षेभरी	०.९	६०
भार सिंचाइ	४	पाईप	पाईप	०.४	१	वर्षेभरी	०.७५	४०
सिमखानी सिंचाइ	४	नहर	नहर	२.१	१	वर्षेभरी	१३.६	२२८
लमकुलो सिंचाइ	४	नहर	नहर	१	१	वर्षेभरी	१३.६	११००
हिउँदे पोखरी	४	पोखरी	पोखरी	०.५	१	मौसमी	३	२००
चौतारा सिंचाइ	६	कुलो	कुलो	१	१	वर्षेभरी	२५ रोपनी	५१

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.२ कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा कृषि कायमा २९११ घरपरिवार आफ्नै नामको जग्गामा काम गर्ने रहेका छन् । अरुको नामको जग्गामा कृषि कार्य गर्ने घरपरिवार २७६ रहेका छन् । कृषि कार्य गर्ने घर परिवार र खेती गरिएको जग्गाको क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३१ : भू-स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	आफ्नो परिवारको नामको जग्गा उपभोग गर्ने		अरुको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने		अन्य स्वामित्वको जग्गा उपयोग गर्ने		कृषि कार्य नगर्ने परिवार
	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)	
१	२५९	१३३२	७९	११८	१७७	२५९	२४५
२	५१५	२०१२	८	२७५	१	१	५३१
३	५५४	३८९६	१	१	०	०	५७६
४	५४१	२००६	१५५	४०४	३१	११३	६९७
५	३२२	१५४३	२५	४३	९	१३	३६६
६	३८८	२३६७	४	२१	१	४	३९६
७	३३२	१८९४	४	११	०	०	३३८
जम्मा	२९११	१५०५०	२७६	८७३	२१९	३९०	३१४९

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.३ अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र बिक्री सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा बालीजन्य उपजहरूमध्ये अन्नबाली, दलहन बाली, तेलहन बाली लगाइने क्षेत्रफल तथा उक्त जग्गाबाट उत्पादन हुने बालीको परिमाण सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ३२ : बाली उत्पादन र बिक्री सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	अन्नबाली			दलहन बाली			तेलहन बाली		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	बिक्री	क्षेत्रफल	उत्पादन	बिक्री	क्षेत्रफल	उत्पादन	बिक्री
	(रोपनी/कठ्ठा)	(क्विन्टल)	(क्विन्टल)	(रोपनी/कठ्ठा)	(क्विन्टल)	(क्विन्टल)	(रोपनी/कठ्ठा)	(क्विन्टल)	(क्विन्टल)
१	१३१२	४१३९	५०९	२८३	३६२	२९	०	०	०
२	४८१७	१८१३	१५	२१०५६	५८५	४८	१	०.५	०
३	६३७२	३८४८	९	१२४६	७००	७१	१	२	०
४	३४२९	३३१५	११७	१४२७	१४९१	२३४	२	२	०
५	१३७४	३३३०	५७३	५९७	७८९	३४२	२	२	०
६	१५१८	२७९०	३७८	५८०	१०९७	६०५	२	२	०
७	१९८१	७६९४	३०	२५८	२५९	४०	०	०	०
जम्मा	२०८०३	२६९२९	१६३१	२५४४७	५२८३	१३६९	८	८	०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.४ फलफूल, तरकारी, नगदेबाली सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा उत्पादन हुने फलफूल, तरकारी र नगदेबाली लगाएको जग्गाको क्षेत्रफल तथा उत्पादन तथा बिक्री गरिने उत्पादनको परिमाण सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ३३ : फलफूल, तरकारी, नगदेबाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	तरकारी			फलफूल			नगदे बाली		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	बिक्री	क्षेत्रफल	उत्पादन	बिक्री	क्षेत्रफल	उत्पादन	बिक्री
	(रोपनी)	(क्विन्टल)	(क्विन्टल)	(रोपनी)	(क्विन्टल)	(क्विन्टल)	(रोपनी)	(क्विन्टल)	(क्विन्टल)
१	७०	१२०	०	२१६	७३७	३१	११८	८०	१६
२	७४	१२६	७	११७	४४३	१९	४	२	०
३	४०९	४१४	६	१०१	२८१	२०	१४	१०	०
४	३१५	२९१	५५	४०५	१०१६	९३	२	१	०
५	५८२	५५०	६२	३२७	९७३	७८	३०३	१०२	५०
६	६६९	८३१	५१	५४८	१७७५	१८८	२	१८	५
७	७६	११६	१०	१५०	१३०	३०	२	१४	०
जम्मा	३०४९	३८१२	१३८१	१६१५	४८५५	२९५९	४४३	२०५	८१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.५ वैकल्पिक बालीनाली उत्पादन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा उत्पादन हुने मौरीको घर तथा रेशम खेतीको कोयो संख्या तथा उत्पादन सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ३४ : मह र रेशम खेती सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	मौरी		रेशम खेती	
	घार संख्या	उत्पादन (के.जी)	कोयो संख्या	उत्पादन (के.जी)
१	६९	४२१	०	०
२	४	३	०	०
३	१०६	२०३	१	१
४	८३	२०१	०	०
५	६७१	८८९	४०४२८१	४५००८४५
६	१८	४६	०	०
७	३४३	९९३	०	०
जम्मा	१२९४	२७५६	४०४२८२	४५००८४६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.६ पशुपालन तथा दुग्धजन्य उत्पादनको अवस्था

यस गाउँपालिकामा पशुपन्ध्रीपालनको अवस्था हेर्दा कुल ३१७४ घरपरिवारमध्ये २६८४ घरपरिवारमा पशुपालन रहेको छ । गाई, भैंसी तथा चौरी गाईबाट कुल २४९०० लिटर दूध तथा घिउ उत्पादन गर्ने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३५ : पशुजन्य उत्पादन सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	पशुपक्षी पालन गर्ने परिवार संख्या			गाई/गोरु/बाच्छा बाच्छी		भैंसी	
	पालन गर्ने	पालन नगर्ने परिवार	जम्मा	संख्या	दुध/घ्यू उत्पादन (लिटर)	संख्या	दुध/घ्यू उत्पादन (लिटर)
१	२३३	२७	२६०	१०६१	९५९	१०	१२३१
२	४८३	४८	५३१	१४७६	१२३९	२८	२३७०
३	५३१	४५	५७६	१७९३	२११५	१९	२३४८
४	६७१	३३	७०४	१६५०	४५३३	३५	४३६५
५	३००	६८	३६८	८६१	९७८९	४०	३६३४
६	३८१	१६	३९७	९१४	६३६५	४४	१००१
७	२८५	५३	३३८	५३८	३१००	२०	२०५०
जम्मा	२८८४	२९०	३१७४	८२९३	२८१००	१९६	१६९९९

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.७ मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा ३६३६३ भेंडाबाखा र ४२३० पन्ध्री पालिएको तथ्यांक उपलब्ध रहेको छ । भेंडा वा बाखा र पन्ध्रीबाट क्रमशः ११९२१२ केजी र २५३७८ केजी मासु उत्पादन हुने गरेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३६ : पशुपालनको उद्देश्यसम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	भेंडाबाखा/खसीबोका			कूबुरा/हाँस			अन्य (घोडा)
	संख्या	मासु उत्पादन (के.जि)	ऊन (के.जि)	संख्या	अण्डा उत्पादन (गोटा)	मासु उत्पादन (के.जि.)	संख्या
१	४३५२	१६४५०	२५३	८०६	३९८२	४२९८	९८४
२	३२९०	११०८२	१६४	६४५	१११२	३२५०	७६५

वडा नम्बर	भेडाबाखा/खसीबोका			कुबुरा/हाँस			अन्य (घोडा)
	संख्या	मासु उत्पादन (केजि)	ऊन (केजि)	संख्या	अण्डा उत्पादन (गोटा)	मासु उत्पादन (के.जि.)	संख्या
३	४५२५	१८९१०	२३१	४७९	१६१८	३८७०	८९३
४	५९९६	१६९७३	२३५	६४२	१२३०	२७८०	१११०
५	४७४३	१९६४५	२५०	८१६	१३९८	३१२२	८९०
६	५४९५	१८००८	३०३	२२६	१९९२	४२३८	७८९
७	५३१५	१८१४४	३१७	६१६	१५६९	३८२०	९७३
जम्मा	३३६३६	११९२१२	१७५३	४२३०	१२९०१	२५३७८	६४०४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.८ कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरताको अवस्था

यस गाउँपालिकाभित्र रहेको कुल ३१७४ घरपरिवारमध्ये ४६१ घर परिवारमा मात्र ९ महिनादेखि १ वर्षसम्म आफ्नै उत्पादनले खान पुग्दछ । ३ महिना मात्र खान पुग्ने घरपरिवार ९०१ रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३७: खाद्यान्नमा आत्मनिर्भरताको अवस्था

वडा नम्बर	३ महिनासम्म खान पुग्ने	४ देखि ६ महिना सम्म खान पुग्ने	७ देखि ९ महिनासम्म खान पुग्ने	९ महिनादेखि वर्ष दिन खान पुग्ने	जम्मा
१	३	३६	१११	११०	२६०
२	२२३	२२४	३९	४५	५३१
३	११३	३७०	७२	२१	५७६
४	३३६	२५०	८३	३५	७०४
५	६८	१७४	७८	४८	३६८
६	४२	५५	१०६	१९४	३९७
७	११६	१९४	२०	८	३३८
जम्मा	९०१	१३०३	५०९	४६१	३१७४
प्रतिशत	२८.३९	४१.०५	१६.०४	१४.५२	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.९ कृषि तथा पशुसेवासंग सम्बन्धित मानव संशाधन

यस गाउँपालिकामा कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित मानव संशाधनको अवस्था विश्लेषण गर्दा व्यवसायिक वा अगुवा कृषकको संख्या २८ जना रहेका छन् भने जेटिए १६, पशु कार्यकर्ता १० र व्यवसायिक नर्सरी सञ्चालक ११ जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३८: कृषि तथा पशु सम्बन्धी मानव संशाधन

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटिए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
१	-	१	-	-
३	१	४	६	६
४	२६	९	३	५
५	१	१	१	-
७	-	१	-	-
जम्मा	२८	१६	१०	११

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.१० पशुपन्छीजन्य उत्पादन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा घरपरिवारले पालेका पशुपक्षी तथा पशुजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने परिवार ४०९ र बिक्रीबाट प्राप्त हुने आम्दानी रु ७२६०००० र पशुपक्षी तथा पशुजन्य उत्पादन बिक्री नगर्ने परिवार २७६५ रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ३९ : पशुपक्षी तथा पशुजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने परिवार र बिक्री रकम

वडा नम्बर	पशुपक्षी तथा पशुजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने परिवार र बिक्री रकम		
	पशुपक्षी तथा पशुजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने परिवार	बिक्रीबाट प्राप्त आम्दानी (रु हजारमा)	पशुपक्षी तथा पशुजन्य उत्पादन बिक्री नगर्ने परिवार
१	७३	१३७४	१८७
२	७४	१७३१	४५७
३	६५	५१७	५११
४	१३	१८७	६९१
५	२३	३९३	३४५
६	११	३०८	३८६
७	१५०	२७५०	१८८
जम्मा	४०९	७२६०	२७६५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.११ खाद्यान्न बालीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा तरकारी, फलफूल, खाद्यान्न, दलहन तथा नगदे बालीमा उच्च पहाडी क्षेत्रमा देखापर्ने रोग तथा कीराले नकारात्मक रूपले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। जलवायु परिवर्तनसँगै उष्ण हावापानीमा लाग्ने रोग तथा कीराको प्रकोप समेत यस क्षेत्रमा देखिन थालेको छ। यस्ता रोग तथा कीराको विवरण वाली अनुसार देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ४० : खाद्यान्न बालीमा लाग्ने रोग तथा कीरा सम्बन्धी विवरण

साधारणतया तरकारी बालीमा लाग्ने कीरा वा रोगको नाम	साधारणतया फलफूल खेतीमा लाग्ने कीरा वा रोगको नाम	साधारणतया खाद्यान्न बालीमा लाग्ने कीरा वा रोगको नाम	साधारणतया दलहन बालीमा लाग्ने कीरा वा रोगको नाम	साधारणतया नगदे बालीमा लाग्ने कीरा वा रोगको नाम
खपटे कीरा	गवारो	पतेरो	पतेरो	भूसिल कीरा
लाही	फुलमा अँस पार्ने कीरा	गवारो	भूसिल कीरा	लाही
गवारो	फ्रुट फलाई	फटके	फौजी कीरा	खपटे
फट्याइया		फौजी कीरा	फट्याइया	
पतेरो		फट्याइया		

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१२ पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा पशुपन्छीमा मौसम अनुसार लाग्ने रोगव्याधिले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। जलवायु परिवर्तनसँगै उष्ण हावापानीमा लाग्ने रोग तथा कीराको प्रकोप समेत यस क्षेत्रका पशुपन्छीहरूमा देखिन थालेको छ। यहाँका पशुपन्छीहरूमा देखा पर्ने रोगको विवरणलाई देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४१ : पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा सम्बन्धी विवरण

पशुपन्छी	रोगको नाम
पशु	भ्यागुते, चरचरे, खोरेत, एन्थ्रेक्स, पी.पी.आर, एन यूरिया, डर्माटाइटिस, डायरिया, पाइरेक्सिसिया, एनोरेक्सिस, एल एफ, राउन्डओम, टेपओम, महोस्ट, टिक्स, लाइस, सर्भिसाइटिस, भेट्राइटिस, पायोमेट्रा, स्वइन फिबर, खोरेत, रेविज, नाम्ले, माटे, जुका, छेरौटे, साउने ज्वरो, जुम्मा, उर्पिया, किर्ना, लुतो, थुनेलो
पंक्षी	क्सीडिपेसिस, कोराइजा गम्बारो, सि आर डी, सल्मोनेलासिस, रानिखेत, फवल पक्स, हवाइडाइरिया, मेरेक्स,

पशुपन्थी	रोगको नाम
	जुका, गम्बोरो, रानी खेत

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१३ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा वडा नं ४ मा ६ वटा स्याउ फर्महरू रहेका छन्। वडा नं ७ मा भेंडापालन व्यवसाय गर्ने गरिएको छ। सञ्चालनमा आएका फर्मको नाम, ठेगाना, वार्षिक उत्पादन तथा रोजगारीको संख्या सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा वडागत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४२: व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

फर्मको नाम वा संचालकको नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
स्याउ फर्म	४	ठूलापातल	स्याउ, ओखर	मे.ट	७		१	१
स्याउ फर्म	४	भार	स्याउ, ओखर	मे.ट	५		१	१
डोल्काटी स्याउ फर्म	४	डोल्काटी	स्याउ, ओखर	मे.ट	१५		३	३
मेलपाट स्याउ फर्म	४	तिर्ख	स्याउ, ओखर	मे.ट	५		१	१
भारमाथि स्याउ फर्म	४	तिर्खु	स्याउ, ओखर	मे.ट	१०		१	१
उषा स्याउ उद्योग	४	पातारासी	स्याउ, चाना, जाम	मे.ट	२	लक्ष्मण बुढा	५	६
सहनशिल भेंडा पालन	७	पातारासी-७	भेंडा	वटा	४००	लोग बहादुर थापा	११	१६

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.३ पर्यटन विकास

४.३.१ पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण

यस गाउँपालिका धार्मिक तथा पर्यटकीय दृष्टिकोणबाट धनी छ। यस गाउँपालिकामा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकीय सम्भावना बोकेका स्थलहरू, भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ४३: पर्यटकीय स्थलहरू सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार		स्वामित्व (निजी, पब्लिक लि., सामुदायिक)	विशेषता - धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय र अन्य	वार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेको	नजिकको बजार केन्द्रसम्मको दूरी (किमी)			
कायामर्धे	१	नपुगेको	२६	सामुदायिक	अन्य	-
देवस्थान	२	नपुगेको	३२	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक	५००
धारी खोला	३	नपुगेको	-	सामुदायिक	धार्मिक	५००
धानचौरी	४	नपुगेको	३	सामुदायिक	ऐतिहासिक, पर्यटकीय	१५०
महादेव धार्मिक स्थल	५	नपुगेको	-		धार्मिक	-
गाता धार्मिक स्थल	५	नपुगेको	-		धार्मिक	-
नौमडे मन्दिर	६	नपुगेको	३	सामुदायिक	धार्मिक	-
गोठिलो भरना	६	नपुगेको	१०	सामुदायिक	पर्यटकीय	-
शिव मन्दिर	६	पुगेको	०.१	सामुदायिक	धार्मिक	-

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार		स्वामित्व (निजी, पब्लिक लि., सामुदायिक)	विशेषता - धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय र अन्य	वार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेको	नजिकको बजार केन्द्रसम्मको दूरी (किमी)			
महारुद्र थान	७	पुगेको	८	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक	-
रामाचुल्ला थान	७	नपुगेको	४	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक	-
मुलमाई थान	७	नपुगेको	५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक	-

स्रोत: सहभागितामूलक छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.३.२ होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्टसम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूलाई सुविधा प्रदान गर्ने उद्देश्यले खोलिएका होटल र रेष्टुरेन्ट गरी १० वटा व्यवसायिक रूपमा सञ्चालनमा रहेका छन् । गत वर्षको तथ्याङ्क अनुसार यहाँका होटल तथा रेष्टुरेन्टहरूमा वार्षिक करिब १०६५० आन्तरिक र ३०० बाह्य पर्यटक आएका थिए । यस गाउँपालिकामा भएका होटल सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ४४ : होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटलको प्रकार	होटलको स्तर	वार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	वेड संख्या			आन्तरिक	बाह्य (विदेशी)
किरण होटल	४	लाम्री	१८	-	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	२००	-
	४	तिर्खु	६	-	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	२००	-
बौद्ध होटल	४	लुम	३	-	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	२५०	-
अहिमा होटल	५	लासी	५	५	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	-	-
छहरा होटल	५	लासी	४	४	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	-	-
वि.एन.वि.	५	लासी	२	३	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	-	-
लाजुमाई होटल	५	लासी	६	५	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	-	-
सोनाम होटल	५	लासी	१०	१२	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	-	-
कठायत होटल	५	लासी	३	४	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	-	-
डाँफे होटल	७	खाली	७	१४	आवासीय	ननस्टार	५०००	१५०
यसोदा होटल	७	खाली	५	१०	आवासीय	ननस्टार	५०००	१५०

स्रोत: जानकारी व्यक्ति अन्तर्वार्ता तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.४ औद्योगिक विकास (लघु, घरेलु, साना, मझौला, ठूला उद्योग, सरकारी, पब्लिक, निजी र सहकारी)

यस गाउँपालिकामा फर्निचर, स्याउचना प्रशोधन जस्ता उद्योगहरू सञ्चालनमा आएका छन् । यी उद्योगहरूको स्वामित्व, उत्पादित वस्तु, प्रत्यक्ष रोजगारी दिने रोजगारीको संख्या तथा वार्षिक आम्दानी सम्बन्धी विवरण उद्योग अनुसार वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ४५ : उद्योगसम्बन्धी विवरण

उद्योगको नाम	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व	उद्योगको प्रकार	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवाबाट भएको वार्षिक आम्दानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
फर्निचर उद्योग	२	निजी	साना	-	२	२	काठ चिरान	९०
काष्ठ मिल	३	निजी	साना	-	२	२	काठ चिरान	६०००
उषा	४	निजी	साना	१	२	३	चाना, जुस,	४००

उद्योगको नाम	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व	उद्योगको प्रकार	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवाबाट भएको वार्षिक आम्दानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
स्याउचना प्रशोधन							जाम, साइटर	
उषा स्याउ उद्योग	५	निजी	साना	५	६	११	स्याउ, चाना	-
शिवज्योती व.ड.	५	पब्लिक	लघु	-	१	१	विजुली	१००

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.५ बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाभित्र कुल ३१७४ घरपरिवारमध्ये १५६१ घरपरिवारको विभिन्न बैंकमा खाता रहेको छ भने १६१३ घरपरिवारको कुनै पनि बैंकमा खाता रहेको छैन। यस सम्बन्धी थप विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ४६: बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार		
	खाता हुने घरपरिवार संख्या	खाता नहुने घरपरिवार संख्या	जम्मा
१	१२९	१३१	२६०
२	१०३	४२८	५३१
३	११७	४५९	५७६
४	४०७	२९७	७०४
५	३२९	३९	३६८
६	२७६	१२१	३९७
७	२००	१३८	३३८
जम्मा	१५६१	१६१३	३१७४
प्रतिशत	४९.१८	५०.८२	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.६ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

व्यापार र व्यवसायको संख्या हेर्दा यस क्षेत्रमा २०२ वटा व्यवसायहरू संचालनमा रहेका छन्। जसबाट करिब ८ करोड ११ लाख ८८ हजारको वार्षिक कारोबार हुने गरेको देखिन्छ। व्यवसायका आधारमा यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ४७: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	पसलको प्रकार	वडा अनुसार पसलको संख्या								लगभग वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
		१	२	३	४	५	६	७	जम्मा	
१	कीराना	२०	३०	८	१५	२२	२	१४	१११	७४९०८
२	कपडा तथा फेन्सी	०	१	०	०	३	१	१	६	३४०
३	मासु पसल	०	०	०	३	६	०	०	९	३२०
४	तरकारी तथा फलफुल बिक्री केन्द्र	०	०	०	०	६	०	०	६	०
५	दुध चिस्यान तथा बिक्री केन्द्र	०	०	०	२	०	०	०	२	१०

क्र.सं.	पसलको प्रकार	वडा अनुसार पसलको संख्या								लगभग वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
		१	२	३	४	५	६	७	जम्मा	
६	निर्माण सामग्री	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	औषधी पसल वा क्लिनिक	१	१	१	०	८	२	०	१३	१६००
८	मर्मत सेवा केन्द्र	०	०	०	०	२	०	०	२	०
९	इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिकस पसल	०	०	०	१	२	०	०	३	११०
१०	सुनचाँदी पसल	०	०	०	०	०	०	०	०	०
११	चिया, खाजा वा नास्ता पसल	०	०	०	०	१८	१०	८	३६	२८००
१२	कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर	०	०	०	८	२	०	०	१०	११००
१३	अन्य	०	०	०	०	४	०	०	४	०
जम्मा		२१	३२	९	२९	७३	१५	२३	२०२	८११८८

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.७ खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा खनिज तथा खानी उपलब्धताको सन्दर्भमा विश्लेषण गर्दा वडा नं १ र ७ मा चुन खानी र ढुङ्गा खानी रहेको छ भने वडा नं ६ मा सेतो माटोको खानी रहेको छ। खनिजको नाम तथा पाइने स्थान सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ४८: खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	खनिजको नाम	पाइने स्थान
१	चुन खानी	तुम धानचौरी
	ढुङ्गा खानी	चिपलेटी ढुङ्गा
६	सेतो माटो खानी	खरी
७	स्लेट तथा चुन ढुङ्गा	चुली, पटमारा

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.८ कृषि बजार सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रको वडा नं.४ लाम्नी पुल, डिल्लीचौर, लुम चौरेली र वडा नं ५ को लासी बजार कृषि उपजको किनबेच हुने स्थानहरू हुन। यस सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ४९: कृषि बजार सम्बन्धी विवरण

बजार स्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरू	कैफियत
खुद्रा बजार			
लाम्नी पुल	४	चामल, तेल, पिठो	
डिल्ली चौर	४	औषधी, चामल, चिनी, साबुन	
लुम चौरेली	४	सम्पूर्ण घरायसी उपभोग्य सामग्री	
लासी बजार	५	दैनिक उपभोग्य सामग्री	

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.९ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संख्या)

यस गाउँपालिकामा रहेका कृषक समूह, पशुपालन समूह, व्यवसायिक कृषि फर्म, कृषि सहकारी समूह गठन भई कार्य गरिरहेका छन्। यी समूह तथा फर्महरूमा आवद्ध भएका सदस्यहरू सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ५०: कृषि तथा पशु सम्बन्धी सामुदायिक संस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा बीउबिजन केन्द्र	कोल्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर
	समूह संख्या	सदस्य		समूह संख्या	सदस्य		फर्म संख्या	सदस्य		सहकारी संख्या	सदस्य			
		म	पु		म	पु		म	पु		म	पु		
३	९	१०५	७०	-	-	-	-	-	-	३	५०	३०	-	२
४	१६	२४५	१५५	११	१२४	१५१	४०	४०	४०	१	२९	७१	-	-
६	७	९५	७०	५	६५	५०	-	-	-	२	२१०	४०	-	३
७	८	५७	६८	३	१५	९	१	२०	१५	१	१४०	१००	१	१
जम्मा	४०	५०२	३६३	१९	२०४	२१०	४१	६०	५५	७	४२९	२४१	१	६

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१० घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रशोधन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका पानीघट्ट, मिल र संकलन केन्द्रको संख्या हेर्दा ४२ वटा परम्परागत पानी घट्ट, ३८ वटा सुधारिएको घट्ट, कुटानी पिसानीका लागि डिजेल मिल २ वटा र पानी मिल १ वटा, विद्युत् मिल ६ वटा रहेका छन्। अन्य उद्योगको तुलनामा परम्परागत पानी घट्टहरूको संख्या उच्च रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ५१: घट्ट, मिल, संकलन तथा प्रशोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्यान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रशोधन केन्द्र			बिक्री केन्द्र वा कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत् मिल	कृषि	जडीबुटी	उद्योग	
१	२	४	-	-	-	१	-	-	-	-
२	११	१	-	१	-	१	-	१	१	-
३	८	११	-	-	-	-	-	-	-	१
४	२	५	६	-	-	-	-	-	-	-
५	१	६	-	-	१	१	३	-	-	-
६	४	६	-	-	१	१	-	-	-	-
७	१४	५	-	-	-	२	-	-	-	-
जम्मा	४२	३८	६	१	२	६	३	१	१	१

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.११ सार्वजनिक जग्गाको विवरण

गाउँपालिकामा रहेका सार्वजनिक जमिन रहेको स्थान, क्षेत्रफल तथा हालको अवस्थामा गरिएको उपयोग तथा जग्गाको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ५२: सार्वजनिक जग्गाको विवरण

वडा नम्बर	सार्वजनिक जग्गा रहेको स्थान	जग्गाको क्षेत्रफल (रोपनी)	हालको उपयोग	जग्गाको स्वामित्व
१	गोरुकर्ण	२०	चरन क्षेत्र	
२	तालकोट चौर	३९३	उपयोग विहीन	सरकारी
	घट्टलाउन चौर	२१.६२	उपयोग विहीन	सरकारी
३	हुरी डिल	३००	प्रयोगमा रहेको	निजी
४	तिर्ख	१४६.४१	खेतीपाती गरिएको	सार्वजनिक
	लाम्री	०.३९	बसोबासका लागि प्रयोग भएको	सार्वजनिक
	भारामाथि	१३.३१	खेतीपाली गरिएको	सार्वजनिक
	डोलकाटी	१३.३१	खेतीपाती गरिएको	सार्वजनिक

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास

यस शीर्षक अन्तरगत शैक्षिक स्थितिको बारेका उल्लेख गरिएको छ ।

५.१.१ पाँच वर्ष र सोभन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्रको साक्षरताको स्थिति हेर्दा वडा नं. १ मा सबैभन्दा उच्च ८६.८३ प्रतिशत साक्षर रहेका छन् भने सबैभन्दा न्यून वडा नं. २ मा ४४.३१ प्रतिशत मात्र रहेको छ । लैंगिकताका आधारमा यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५३: वडा अनुसार साक्षरता विवरण

वडा नं.	साक्षरताको स्थिति		
	पुरुष	महिला	जम्मा
१	८६.९०%	८६.७६%	८६.८३%
२	४६.०५%	४२.५७%	४४.३१%
३	५४.२१%	४७.६१%	५०.९१%
४	७१.७७%	६७.०८%	६९.४३%
५	६५.२४%	५०.८४%	५८.०४%
६	७१.५५%	६२.३३%	६६.९४%
७	८४.२५%	८२.०१%	८३.१३%
जम्मा	६८.५७%	६२.७४%	६५.६५%

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.१.२ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

यस गाउँपालिकाभित्रको शिक्षाको स्तर विश्लेषण गर्दा आधारभूत तहको शैक्षिक उपलब्धी हासिल गरेकाहरूको संख्या ३५६९ रहेको छ भने स्नातकोत्तर गर्नेहरूको संख्या १८ जना मात्र रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५४: शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नं.	शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या									
	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	स्नातक	स्नातकोत्तर	एम फिल वा माथि	प्राविधिक एसएलसी	साधारण लेखपढ	निरक्षर	कम उमेर
१	१	५७३	८१	११	१	१	०	५९३	४	१९३
२	१५०	३४०	२०८	२१	८	३	१४	६७०	१२१३	३९७
३	१५९	५०२	३५१	५	०	०	०	६९७	११३७	५१७
४	१४८	८१८	४७१	२७	३	४	९५	९५३	६१३	४०९
५	१६	५७३	३३६	७	४	०	०	१५२	५५७	२६३
६	१६७	४२८	३६०	२५	१	०	५	४७२	४३७	८८
७	१३	३३५	३५५	१०	१	०	०	७९८	११८	२२३
जम्मा	६५४	३५६९	२१६२	१०६	१८	८	११४	४३३५	४०७९	२०९०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.१.३ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा कक्षा १ देखि ८ सम्म सञ्चालित आधारभूत विद्यालय १० वटा रहेका छन् भने ४ वटा माध्यमिक विद्यालयहरू रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ५५ : शैक्षिक संस्था अनुसार साक्षरता विवरण

क्र.सं.	प्रकार	कक्षा १-८	कक्षा १-१२	जम्मा	कैफियत
१	आधारभूत	१०		१०	
२	माध्यमिक		४	४	
जम्मा		१०	४	१४	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.४ शिक्षक विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका कुल १४ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूमा कुल ५५ स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी रहेको छ । ती विद्यालयमा ८४ जना शिक्षक र ३४ शिक्षिका कार्यरत रहेका छन् । आधारभूत र माध्यमिक तहको शिक्षकहरूको स्वीकृत दरबन्दी, कार्यरत शिक्षक, शिक्षिका तथा विषयगत शिक्षक सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ५६ : कार्यरत शिक्षकहरूको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	स्वीकृत दरबन्दी	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यमिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
१ आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)										
१.१	गंगा देवी आवि	१	३	२	-	-	-	-	-	-
१.२	हुम आवि	३	२	४	१	१	-	-	-	-
१.३	सरस्वती आवि	३	३	३	२	-	-	-	-	-
१.४	श्री आवि, लुम	४	४	६	२	१	-	१	१	-
१.५	महादेव आवि	४	१	१	२	१	-	१	-	-
१.६	शंकर आवि	५	२	७	३	३	-	२	२	२
१.७	ज्योती आवि	५	-	१	३	-	-	-	-	-
१.८	भगवती आवि	६	५	५	४	३	-	१	१	१
१.९	गौरी आवि	६	४	३	१	१	-	-	-	-
१.१०	महारुद्र आवि	७	३	६	४	३	-	-	-	१
जम्मा			२७	३८	२२	१३	०	५	४	४
२ माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)										
२.१	सरस्वती मावि	२	७	६	१	१	-	१	-	१
२.२	मालिका मावि	३	३	१०	४	४	-	१	-	१
२.३	ऋणमोक्ष मावि	४	११	१६	२	१	-	३	२	२
२.४	सरस्वती मावि	७	७	१४	५	५	-	१	१	१
जम्मा			२८	४६	१२	११	०	६	३	५
३ संस्थागत विद्यालय										
३.१	केदारनाथ ई.मि. बोर्डिङ	५	-	५	६	-	-	-	-	-
३.२	डाईनामिक ई.मि. बोर्डिङ	५	-	३	६	-	-	-	-	-
३.३	पातारासी भरना बोर्डिङ स्कूल, पेरे	२								

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	स्वीकृत दरबन्दी	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यमिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
३.४	पातारासी भ्यू बोर्डिङ्ग स्कुल, तल्फी	२								
३.५	विश्वास बोर्डिङ्ग स्कुल, छुम	३								
३.६	ज्ञानज्योति बोर्डिङ्ग स्कुल, लुम	४								
३.७	जे.पी. बोर्डिङ्ग स्कुल, उर्थु	६								
जम्मा			०	८	१२	०	०	०	०	०
कुल जम्मा			५५	९२	४६	२४	०	११	७	९

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.१.५ बालविकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण (सामुदायिक)

यस गाउँपालिकाभित्र समुदायमा कुल ७ वटा बाल विकास केन्द्र रहेको छ । यी बाल विकास केन्द्रहरूमा ७ जना सहजकर्ताले अध्यापन गराएका छन् । बालविकास केन्द्रको भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ५७ : बालविकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण

बाल विकास केन्द्रको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		सहजकर्ताको संख्या	बालबालिका संख्या		खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम	स्वच्छ खानेपानी
		पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची		बालक	बालिका			
रचना बाविके, स्यालागडी	१	-	१	-	१	१	-	-	-	छैन	छ
महारुद्र बाविके, हुम	३	-	-	-	-	१	-	-	२५००	पर्खाल	छ
जीवन ज्योती बाविके	३	-	-	-	-	१	-	-	२०००	पर्खाल	छैन
गहरि बाविके	३	-	-	-	-	१	-	-	-	-	छ
हासपली बाविके	४	-	१	-	१	१	-	-	१००	पर्खाल	छ
लसुर बाविके	४	-	१	-	२	१	-	-	-	छैन	छैन
सिर्जनशील बाविके	४	-	१	-	२	१	-	-	५०	छैन	छैन
जम्मा		०	४	०	६	७	०	०	४६५०		

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.१.६ सामुदायिक सिकाइ/अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरू सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

५.१.७ विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राको तहगत विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका कुल १४ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूमध्ये १० वटा आधारभूत र ४ वटा माध्यमिक विद्यालय रहेका छन् । यी विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने पूर्व प्राथमिक तहमा ३२५, आधारभूत तहमा ३७६७ र माध्यमिक

तहमा ४८४ जना रहेको पाइन्छ । विद्यालयगत तथा वडागत छात्रछात्राहरूको विवरण संस्थागत विद्यालयहरूको समेत देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ५८ : विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको तहगत शैक्षिक योग्यता

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	पूर्व आधारभूत			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१ आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)														
१.१	गंगा देवी आवि	१	१२	१४	२६	१६१	१३१	२९२	-	-	-	१७३	१४५	३१८
१.२	हुम आवि	३	-	-	०	८६	६८	१५४	-	-	-	८६	६८	१५४
१.३	सरस्वती आवि	३	-	-	०	१०१	५३	१५४	-	-	-	१०१	५३	१५४
१.४	श्री आवि, लुम	४	१७	८	२५	१६०	१४०	३००	-	-	-	१७७	१४८	३२५
१.५	महादेव आवि	४	१४	१४	२८	३६	२२	५८	-	-	-	५०	३६	८६
१.६	शंकर आवि	५	७	८	१५	१००	८००	९००	-	-	-	१०७	८०८	९१५
१.७	ज्योती आवि	५	१२	६	१८	५०	३५	८५	-	-	-	६२	४१	१०३
१.८	भगवती आवि	६	१६	१८	३४	८५	६०	१४५	-	-	-	१०१	७८	१७९
१.९	गौरी आवि	६	३५	२०	५५	८३	४४	१२७	-	-	-	११८	६४	१८२
१.१०	महारुद्र आवि	७	११	२१	३२	५४	८६	१४०	-	-	-	६५	१०७	१७२
जम्मा			१२४	१०९	२३३	९१६	१४३९	२३५५	०	०	०	१०४०	१५४८	२५८८
२ माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)														
२.१	सरस्वती मावि	२	३०	१०	४०	१६७	१३४	३०१	१८	३९	५७	२१५	१८३	३९८
२.२	मालिका मावि	३	-	-	०	२४१	२०६	४४७	४०	३४	७४	२८१	२४०	५२१
२.३	ऋणमोक्ष मावि	४	९	९	१८	१७२	१५२	३२४	९७	१२५	२२२	२७८	२८६	५६४
२.४	सरस्वती मावि	७	१८	१६	३४	१८२	१५८	३४०	७०	६१	१३१	२७०	२३५	५०५
जम्मा			५७	३५	९२	७६२	६५०	१४१२	२२५	२५९	४८४	१०४४	९४४	१९८८
३ संस्थागत विद्यालय														
३.१	केदारनाथ ई.मि. बोर्डिङ्ग	५	-	-	०	११५	१३५	२५०	-	-	०	११५	१३५	२५०
३.२	डाईनामिक ई.मि. बोर्डिङ्ग	५	-	-	०	१६५	१५०	३१५	-	-	०	१६५	१५०	३१५
३.३	पातारासी भरना बोर्डिङ्ग स्कूल, पेरे	२				४०	४०	८०				४०	४०	८०
३.४	पातारासी	२				१००	११०	२१०				१००	११०	२१०

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	पूर्व आधारभूत			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
	भ्यू बोर्डिङ्ग स्कुल, तल्फी													
३.५	विश्वास बोर्डिङ्ग स्कुल, छुम	३				६५	८५	१५०				६५	८५	१५०
३.६	ज्ञानज्योति बोर्डिङ्ग स्कुल, लुम	४				६८	७५	१४३				६८	७५	१४३
३.७	जे.पी. बोर्डिङ्ग स्कुल, उर्थु	६				७०	७८	१४८				७०	७८	१४८
जम्मा			०	०	०	६२३	६७३	१२९६	०	०	०	६२३	६७३	१२९६
कुल जम्मा			१८१	१४४	३२५	१९५८	२३७४	४३३२	२२५	२५९	४८४	२३६४	२७७७	५१४१

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.१.८ शैक्षिक गुणस्तरसम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूको अपाङ्ग विद्यार्थी स्रोत कक्षा, एकीकृत पाठ्यक्रम, इन्टरनेट सुविधा, छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी सम्बन्धी विवरण विद्यालयगत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ५९ : शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी स्रोत कक्षा	CBEGRA कार्यान्वयन	एकीकृत पाठ्यक्रम	इन्टरनेट सुविधा	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी
१ आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)							
१.१	गंगा देवी आवि	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.२	हुम आवि	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.३	सरस्वती आवि	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.४	श्री आवि, लुम	४	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.५	महादेव आवि	४	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.६	शंकर आवि	५	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.७	ज्योती आवि	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
१.८	भगवती आवि	६	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.९	गौरी आवि	६	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.१०	महारुद्र आवि	७	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
२ माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)							
२.१	सरस्वती मावि	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
२.२	मालिका मावि	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
२.३	ऋणमोक्ष मावि	४	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
२.४	सरस्वती मावि	७	भएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
३ संस्थागत विद्यालय							
३.१	केदारनाथ ई.मि.	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

क्र.स.	विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी स्रोत कक्षा	CBEGRA कार्यान्वयन	एकीकृत पाठ्यक्रम	इन्टरनेट सुविधा	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी
	बोर्डिङ्ग						
३.२	डाईनामिक ई.मि. बोर्डिङ्ग	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
३.३	पातारासी भरना बोर्डिङ्ग स्कुल, पेरे	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
३.४	पातारासी भ्यू बोर्डिङ्ग स्कुल, तल्फी	२	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
३.५	विश्वास बोर्डिङ्ग स्कुल, छुम	३	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
३.६	ज्ञानज्योति बोर्डिङ्ग स्कुल, लुम	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
३.७	जे.पी. बोर्डिङ्ग स्कुल, उर्थु	६	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.१.९ सिकाइ उपलब्धी तथा उत्तिर्ण दर

यस गाउँपालिकाभित्र रहेका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूको आधारभूत तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरूको तहगत रुपमा खुद भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाइ उपलब्धी दर र उत्तिर्ण दर औसत रुपमा देहाय बमोजिम रहेको छ । संस्थागत विद्यालयहरूको यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ६० : बालबालिकाको सिकाइ उपलब्धी तथा उत्तिर्ण दर

क्र.स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पूरा गर्ने विद्यार्थी		छत्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी	
			छत्र	छत्रा	छत्र	छत्रा	छत्र	छत्रा	छत्र	छत्रा
१	आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)									
१.१	गंगा देवी आवि	१	१३१	१६१	१२५	१४०	-	-	१४०	१७०
१.२	हुम आवि	३	६८	८६	-	-	-	८६	६८	५६
१.३	सरस्वती आवि	३	५३	१५४	-	-	-	१५४	५३	१५४
१.४	श्री आवि, लुम	४	१०६	१५९	१५	११	४१	१५९	६९	१३५
१.५	महादेव आवि	४	९	२१	१	६	-	४६	२२	३६
१.६	शंकर आवि	५	१०७	८८	-	-	८५	३	८०	५०
१.७	ज्योती आवि	५	६२	४१	-	-	६२	४१	६२	४१
१.८	भगवती आवि	६	६०	८५	६०	८५	-	८५	६०	८५
१.९	गौरी आवि	६	६४	११८	६४	११८	-	११८	६४	११८
१.१०	महारुद्र आवि	७	८७	६७	८०	६१	-	६७	५१	४२
	जम्मा		७४७	९८०	३४५	४२१	१८८	७५९	६६९	८८७
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)									
२.१	सरस्वती मावि	२	२१७	२५६	५२	५७	५७	५२	१०८	१४७
२.२	मालिका मावि	३	२४०	२८०	-	-	४	२८१	१०७	१४४
२.३	ऋणमोक्ष मावि	४	२८६	२७८	८६	६५	२१	३०६	७०	९५

क्र.स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पूरा गर्ने विद्यार्थी		छत्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी	
			छत्र	छत्रा	छत्र	छत्रा	छत्र	छत्रा	छत्र	छत्रा
२.४	सरस्वती मावि	७	२३५	२७०	१५८	१८२	-	२७०	९३	१०९
जम्मा			९७८	१०८४	२९६	३०४	८२	९०९	३७८	४९५
३ संस्थागत विद्यालय										
३.१	केदारनाथ ई.मि. बोर्डिङ्ग	५	११५	१३५	-	-	-	-	-	-
३.२	डाईनामिक ई.मि. बोर्डिङ्ग	५	१६५	१५०	-	-	-	-	-	-
३.३	पातारासी भरना बोर्डिङ्ग स्कुल, पेरे	२	४०	४०						
३.४	पातारासी भ्यू बोर्डिङ्ग, तल्फी	२	११०	१००						
३.५	विश्र्वास बोर्डिङ्ग स्कुल, छुम	३	८५	६५						
३.६	ज्ञानज्योति बोर्डिङ्ग स्कुल लुम	४	७५	६८						
३.७	जे.पी. बोर्डिङ्ग स्कुल, उर्थु	६	७८	७०						
जम्मा			६६८	६२८	०	०	०	०	०	०
कुल जम्मा			२००५	२३४९	६४१	७२५	२७०	१६६८	१०४७	१३८२

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.१.१० खुद भर्ना, निरन्तरता तथा टिकाउ दर

यस गाउँपालिकाभित्र रहेका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूको आधारभूत तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरूको तहगत खुद भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाइ उपलब्धी दर र उत्तिर्ण दर औसत रूपमा देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६१ : बालबालिकाको खुद भर्ना तथा टिकाउ दर

क्र.स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाइ उपलब्धी दर			उत्तिर्ण दर		
			पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
१ आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)														
१.१	गंगा देवी आवि	१	-	३७	-	-	२५०	-	-	-	-	-	-	-
१.२	हुम आवि	३	-	४८	-	-	१००	-	-	-	-	-	-	-
१.३	सरस्वती आवि	३	-	१५४	-	-	९०	-	-	-	-	-	-	-
१.४	श्री आवि, लुम	४	२५	७६	-	८०	७८	-	-	-	-	-	-	-
१.५	महादेव आवि	४	२६	३०	-	२६	३०	-	-	-	-	-	-	-
१.६	शंकर आवि	५	१६	३५	-	१३६	१३६	-	-	-	-	-	-	-
१.७	ज्योती आवि	५	१२	-	-	९०	-	-	-	-	-	-	-	-
१.८	भगवती आवि	६	३४	१४५	-	३४	१४५	-	-	-	-	-	-	-
१.९	गौरी आवि	६	५५	१२७	-	५५	१२७	-	-	-	-	-	-	-
१.१०	महारुद्र आवि	७	३३	१५४	-	३१	१५४	-	१३	-	-	१३	-	-

क्र.स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाइ उपलब्धी दर			उत्तिर्ण दर		
			पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
	जम्मा		२९	९०	०	६५	१२३	०	१३	०	०	१३	०	०
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)													
२.१	सरस्वती मावि	२	३५	२०	२	३०	२५	१०	७०	५०	-	९०	५	-
२.२	मालिका मावि	३	-	४४७	७४	-	९०	९०	-	-	-	१००	१००	-
२.३	ऋणमोक्ष मावि	४	१००	४३.३	५२.८	५०	६०	६५	४९.५	५२.८	-	-	-	-
२.४	सरस्वती मावि	७	३४	३४०	१३१	३४	३४०	१३१	५९	६३	-	५८	६३	-
	जम्मा		५६	२१३	६५	३८	१२९	७४	६०	५५	०	८३	५६	०
३	संस्थागत विद्यालय													
३.१	केदारनाथ ई.मि. बोर्डिङ	५	५०	८	-	२००	२००	-	-	-	-	-	-	-
३.२	डाईनामिक ई.मि. बोर्डिङ	५	६५	१५	-	२२५	२२५	-	-	-	-	-	-	-
३.३	पातारासी भरना बोर्डिङ स्कूल, पेरे	२												
३.४	पातारासी भ्यू बोर्डिङ, तल्फी	२												
३.५	विश्वास बोर्डिङ स्कूल, छुम	३												
३.६	ज्ञानज्योति बोर्डिङ स्कूल लुम	४												
३.७	जे.पी. बोर्डिङ स्कूल, उर्थु	६												
	जम्मा		५७.५	११.५	०	२१३	२१३	०	०	०	०	०	०	०
	कुल जम्मा		४८	१०५	३२	१०५	१५५	७४	७३	५५	०	४८	५६	०

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.१.११ सामुदायिक बालक्लब विवरण

यस गाउँपालिकामा ११ वटा सामुदायिक बालक्लबहरू रहेका छन् । ती क्लबहरूमा आवद्ध भएका बालबालिकाहरूको संख्या तथा बाल क्लबहरूको नाम तथा ठेगाना देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ६२ : सामुदायिक बालक्लबहरूको विवरण

क्र.सं	बाल क्लबको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या संख्या	
			बालक	बालिका
१	सिर्जनशील बाल क्लब	तिर्खु	११	१२
२	माईमन्दिर बाल क्लब	पातारासी-२	५	४
३	जनचेतना बाल क्लब	पातारासी-३	१०	१०
४	सिर्जनशील बाल क्लब	पातारासी-३	१५	१०
५	महारुद्र बाल क्लब	पातारासी-३	१०	५
६	लालीगुराँस बाल क्लब	पातारासी-३	१५	१०

क्र.सं	बाल क्लबको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या संख्या	
			बालक	बालिका
७	भरना बाल क्लब	पातारासी-३	-	-
८	धानवटी बाल क्लब	लुम	१५	१३
९	मिलन बाल क्लब	लाम्री	१४	२०
१०	महादेव बाल क्लब	लुम	११	६
११	नौमुडे बाल क्लब	पातारासी-६	१८	२१

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.१.१२ विद्यालय शान्ति क्षेत्र र विद्यालय सुधार योजना विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूको विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन, विद्यालय सुधार योजना, बाल क्लब गठन तथा बालमैत्री शिक्षण सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ६३ : विद्यालय शान्ति क्षेत्र तथा सुधार योजना सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक	बाल क्लब गठन	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग
१	आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)					
१.१	गंगा देवी आवि	१	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२	हुम आवि	३	भएको	भएको	भएको	भएको
१.३	सरस्वती आवि	३	भएको	भएको	भएको	भएको
१.४	श्री आवि, लुम	४	भएको	भएको	भएको	भएको
१.५	महादेव आवि	४	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.६	शंकर आवि	५	भएको	भएको	भएको	भएको
१.७	ज्योती आवि	५	भएको	भएको	नभएको	भएको
१.८	भगवती आवि	६	भएको	भएको	भएको	भएको
१.९	गौरी आवि	६	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१०	महारुद्र आवि	७	भएको	भएको	भएको	भएको
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)					
२.१	सरस्वती मावि	२	भएको	भएको	भएको	भएको
२.२	मालिका मावि	३	भएको	नभएको	भएको	भएको
२.३	ऋणमोक्ष मावि	४	भएको	भएको	भएको	भएको
२.४	सरस्वती मावि	७	भएको	भएको	भएको	भएको
३	संस्थागत विद्यालय					
३.१	केदारनाथ ई.मि. बोर्डिङ्ग	५	भएको	भएको	भएको	भएको
३.२	डाईनामिक ई.मि. बोर्डिङ्ग	५	भएको	भएको	भएको	भएको
३.३	पातारासी भरना बोर्डिङ्ग स्कुल, पेरे	२	भएको	भएको	भएको	भएको
३.४	पातारासी भ्यू बोर्डिङ्ग, तल्फी	२	भएको	भएको	भएको	भएको
३.५	विश्वास बोर्डिङ्ग स्कुल, लुम	३	भएको	भएको	भएको	भएको
३.६	ज्ञानज्योति बोर्डिङ्ग स्कुल लुम	४	भएको	भएको	भएको	भएको
३.७	जे.पी. बोर्डिङ्ग स्कुल, उर्थु	६	भएको	भएको	भएको	भएको

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.१.१३ आधारभूत र माध्यमिक विद्यालयमा पहुँचको अवस्था (प्रमुख वस्तीहरूबाट विद्यालय पुग्न लाग्ने समय)

यस गाउँपालिकाको प्रमुख वस्तीहरूबाट आधारभूत विद्यालयसम्मको पहुँचको अवस्थालाई हेर्दा विद्यालय पुग्न लाग्ने समय अनुसार १ घण्टाभन्दा बढी समय लाग्ने घरपरिवार संख्या २१६ रहेको छ भने १५ मिनेट समय लाग्ने घरपरिवार १४६७ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ६४ : विद्यालय पहुँचको अवस्था

बडा नम्बर	विद्यालयसम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टाभन्दा बढी
१	५०	१७०	-	-
२	-	-	-	-
३	४७६	-	-	१००
४	४८६	२८७	११२	१६
५	३३०	५०	-	-
६	-	-	-	-
७	१२५	२१३	६०	१००
जम्मा	१४६७	७२०	१७२	२१६

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.१.१४ शैक्षिक संस्था उपलब्ध भौतिक पूर्वाधार तथा सुविधा

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका कुल १४ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूमध्ये पक्की भवन भएको १ वटा मात्र माध्यमिक विद्यालय रहेको छ। अन्य सबैमा कच्ची भवन रहेको छ। यी विद्यालयहरूको विद्यालयगत भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ६५ : विद्यालयमा भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

क्र.स.	विद्यालयको नाम	बडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क, बेञ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड बालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खानेपानी
			फुल फ्लोर	हलफ्लोर	फुल फ्लोर	हलफ्लोर							
१	आधारभूत तह (सामुदायिक)												
१.१	गंगा देवी आवि	१	-	३	-	८	छैन	छैन	३			छ	छ
१.२	हुम आवि	३	-	३	-	८	छैन	छैन	३	२५००	पर्खाल	छैन	छ
१.३	सरस्वती आवि	३	-	३	-	९	छैन	छ	४	२०००	पर्खाल	छैन	छैन
१.४	श्री आवि, लुम	४	-	४	-	११	छैन	छैन	४	८००		छ	छैन
१.५	महादेव आवि	४	-	१	-	३	छैन	छैन	४	६७७२		छ	छैन
१.६	शंकर आवि	५	-	४	-	११	छ	छैन	४	४००	तारबार	छ	छ
१.७	ज्योती आवि	५	-	१	-	६	छैन	छैन	३	६००	कच्ची	छ	छैन
१.८	भगवती आवि	६	-	२	-	९	छैन	छैन	४	१०००	तारबार	छ	छ
१.९	गौरी आवि	६	-	२	-	८	छैन	छैन	३	२००	पर्खाल	छ	छ
१.१०	महारुद्र आवि	७	-	३	-	८	छैन	छैन	४	५०००	तारबार	छ	छैन
	जम्मा		०	२६	०	८१				१९२७२			
२	माध्यमिक तह (सामुदायिक)												

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क, बेञ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड बालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खानेपानी
			पक्का	ढोका	पक्का	ढोका							
२.१	सरस्वती मावि	२	-	५	-	१४	छैन	छ	४	३०००	छ	छ	छैन
२.२	मालिका मावि	३	१	५	४	१५	छ	छैन	५	२६०००	तारबार	छ	छैन
२.३	ऋणमोक्ष मावि	४	-	४	-	४०	छ	छैन	४	१८००	कच्ची	छ	छैन
२.४	सरस्वती मावि	७	-	९	-	२०	छैन	छ	४	३८००	तारबार	छ	छ
जम्मा			१	२३	४	८९				३४६००			
३ संस्थागत विद्यालय													
३.१	केदारनाथ ई.मि. बोर्डिङ्ग	५	-	१	-	१०	छ	छैन	४	४२०	तारबार	छ	छ
३.२	डाईनामिक ई.मि. बोर्डिङ्ग	५	-	२	-	१३	छ	छैन	४	३००	कच्ची	छ	छ
३.३	पातारासी भ्ररना बोर्डिङ्ग स्कुल, पेरे	२											
३.४	पातारासी भ्यू बोर्डिङ्ग, तल्फी	२											
३.५	विश्वास बोर्डिङ्ग स्कुल, छुम	३											
३.६	ज्ञानज्योति बोर्डिङ्ग स्कुल लुम	४											
३.७	जे.पी. बोर्डिङ्ग स्कुल, उर्थु	६											
जम्मा			०	३	०	२३				७२०			
कुल जम्मा			१	५२	४	११३				५४५९२			

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.१.१५ छात्रवृत्ति तथा अन्य लक्षित सुविधा उपलब्धताको अवस्था (छात्रवृत्ति, बालअनुदान, दिवाखाजा)

यस गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूलाई दिइने जात जातिगत एवं अपाङ्गता, विपन्नता, जेहेन्दार तथा छात्रा लगायतका विविध प्रकारको छात्रवृत्ति सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ६६ : विद्यालयमा छात्रवृत्ति तथा अन्य सुविधा सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तिको किसिम अनुसार								
			दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार	
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
१ आधारभूत तह (सामुदायिक)											
१.१	गंगा देवी आवि	१	३	-	५	३	२००	-	-	-	-

क्र.स.	विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तिको किसिम अनुसार								
			दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार	
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
१.२	हुम आवि	३	-	-	-	५	-	२०	२५	५०	४५
१.३	सरस्वती आवि	३	-	-	१	१	-	४	६	१००	४४
१.४	श्री आवि, लुम	४	४१	३८	-	-	-	-	-	-	-
१.५	महादेव आवि	४	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१.६	शंकर आवि	५	१	१	-	-	-	-	-	५	३
१.७	ज्योती आवि	५	-	-	-	-	-	-	-	५	६
१.८	भगवती आवि	६	-	२	-	३	-	-	-	-	-
१.९	गौरी आवि	६	-	-	१	१	-	-	-	-	-
१.१०	महारुद्र आवि	७	-	-	-	-	-	-	-	४	३
जम्मा			४५	४१	७	१३	२००	२४	३१	१६४	१०१
२	माध्यमिक तह (सामुदायिक)										
२.१	सरस्वती मावि	२	३७	४४	१	१	-	-	-	-	-
२.२	मालिका मावि	३	१	३	-	४	-	-	१८१	-	१००
२.३	ऋणमोक्ष मावि	४	२१	३५	-	-	-	-	-	-	-
२.४	सरस्वती मावि	७	-	-	८	७	-	-	-	१९	२१
जम्मा			५९	८२	९	१२	०	०	१८१	१९	१२१
३	संस्थागत विद्यालय										
३.१	केदारनाथ ई.मि. बोर्डिङ्ग	५	-	-	-	-	-	-	-	१०	३
३.२	डाईनामिक ई.मि. बोर्डिङ्ग	५	२५	१५	-	-	-	-	-	१६	१३
३.३	पातारासी भरना बोर्डिङ्ग स्कुल, पेरे	२									
३.४	पातारासी भ्यू बोर्डिङ्ग, तल्फी	२									
३.५	विश्वास बोर्डिङ्ग स्कुल, लुम	३									
३.६	ज्ञानज्योति बोर्डिङ्ग स्कुल लुम	४									
३.७	जे.पी. बोर्डिङ्ग स्कुल, उर्थु	६									
जम्मा			२५	१५	०	०	०	०	०	२६	१६
कुल जम्मा			१२९	१३८	१६	२५	२००	२४	२१२	२०९	२३८

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.१.१६ प्राविधिक तथा विशेष सीपयुक्त मानव संशाधन

यस गाउँपालिकामा प्राविधिक तथा विशेष सीपयुक्त मानव संशाधन सम्बन्धी तालिम लिने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ६७ : प्राविधिक तथा विशेष सीपयुक्त मानव संशाधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	व्यवसायिक सीपमूलक तालिम लिने परिवार संख्या					
	सिलाइ, बुनाइ, बुटिक, श्रृङ्गार, पार्लर आदि	सूचना तथा प्रविधि, इलेक्ट्रिकल, इलेक्ट्रनिक्स	निर्माण सम्बन्धी	इन्जिनियरिङ, अटोमोबाइल र मेकानिक्स	कृषि सम्बन्धी	जनस्वास्थ्य सम्बन्धी
१	०	०	०	२	०	०

वडा नम्बर	व्यवसायिक सीपमूलक तालिम लिने परिवार संख्या					
	सिलाइ, बुनाइ, बुटक, श्रृङ्गार, पार्लर आदि	सूचना तथा प्रविधि, इलेक्ट्रिकल, इलेक्ट्रनिक्स	निर्माण सम्बन्धी	इन्जिनियरिङ, अटोमोबाइल र मेकानिक्स	कृषि सम्बन्धी	जनस्वास्थ्य सम्बन्धी
२	५	२	१	२	१	५
३	४	६	३	३	१	०
४	०	०	०	०	०	०
५	५	२	०	२	८	१२
६	०	२	०	०	२	७
७	०	०	०	०	०	०
जम्मा	१४	१२	४	९	१२	२४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

५.२.१ स्वास्थ्य संस्था (अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी र आयुर्वेद केन्द्र) को विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सञ्चालन भएका सुरक्षित मातृत्व, पोषण सेवा, रक्त सञ्चार, फार्मेसी, आँखा उपचार सेवा, स्वास्थ्य शिक्षण सेवा, परामर्श सेवा सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ६८ : स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध (छ/छैन)						
			सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मेसी	आँखा उपचार सेवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा
पातारासी स्वास्थ्य चौकी	१	सरकारी	छ	छ	छैन	छैन	छ	छ	छ
छुमचौर स्वास्थ्य चौकी	३	सरकारी	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ
डिल्लीचौर स्वास्थ्य चौकी	४	सरकारी	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ
पाटमारा स्वास्थ्य चौकी	६	सरकारी	छ	छ	छैन	छ	छैन	छैन	छ

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

यस गाउँपालिकामा रहका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्तिको स्वीकृत दरबन्दी, कार्यरत जनशक्ति लगायत अन्य उपलब्ध सेवा सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ६९ : स्वास्थ्य संस्था कार्यरत जनशक्ति सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	स्वास्थ्यकर्मी		उपलब्ध सेवा तथा सुविधा						
		स्वीकृत दरबन्दी	कार्यरत	प्रसूति सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि
पातारासी स्वास्थ्य चौकी	१	६	६	छैन	छैन	छ	छैन	छ	छ	छैन
छुमचौर स्वास्थ्य चौकी	३	६	८	छ	छैन	छ	छैन	छ	छ	छ
डिल्लीचौर स्वास्थ्य चौकी	४	६	९	छ	छैन	छ	छैन	छ	छ	छैन
पाटमारा स्वास्थ्य चौकी	६	५	७	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	स्वास्थ्यकर्मी		उपलब्ध सेवा तथा सुविधा						
		स्वीकृत दरबन्दी	कार्यरत	प्रसूति सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि
जम्मा		२३	३०							

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.३ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था (प्रमुख वस्तीहरूबाट स्वास्थ्य संस्था पुग्न लाग्ने समय)

यस गाउँपालिकाका प्रमुख वस्तीहरूबाट स्वास्थ्य संस्थामा आइपुग्न लाग्ने समयको आधारमा विश्लेष गर्दा १ घण्टाभन्दा बढी समय लाग्ने २०३ घरपरिवार र १५ मिनेट समयमै आइपुग्न सक्ने घरपरिवार ५६८ घरपरिवार रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७० : प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था

वडा नम्बर	नजिक स्वास्थ्य चौकीसम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
१	६०	९०	१५५	-
२	-	-	२७०	-
३	३७०	-	९०	४९
४	१०	१११	-	-
५	१०	१०५	२७०	-
६	११८	३८	१४८	-
७	-	-	१७५	१६२
जम्मा	५६८	३४४	११०८	२०३

स्रोत : घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.२.४ उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरू

यस गाउँपालिकाका स्वास्थ्य चौकीहरूमा विभिन्न तहमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूको संख्या सम्बन्धी विवरण स्वास्थ्य चौकी अनुसार देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७१ : स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सेवाहरू सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या				
		हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	अन्य
पातारासी स्वास्थ्य चौकी	१	१	-	२	२	१
छुमचौर स्वास्थ्य चौकी	३	१	-	३	३	१
डिल्लीचौर स्वास्थ्य चौकी	४	१	-	३	१	-
पटमारा स्वास्थ्य चौकी	६	१	-	२	३	-
जम्मा		४		१०	९	२

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.५ खोप सेवा तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका पाँच वर्षमुनिका बालबालिका संख्या २१६० जना पाइन्छ। यहाँका स्वास्थ्य केन्द्रबाट विभिन्न किसिमका खोप लिने बालबालिका संख्या तथा कुपोषण सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ७२ : स्वास्थ्य संस्थामा खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					<५ वर्षका बालबालिका	
	१ वर्ष मुनिका	२ वर्ष मुनिका	५ वर्ष मुनि	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट★	पोलियो तेश्रो	दादुरा/रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	वृद्धि अनुगमन गरिएका	वृद्धि अनुगमन गरिएका मध्ये कुषोषित
१	७५	६०	२०५	४०	३५	३५	७५	-	२६०	८
२	२५०	२४२	४९२	२६	४९२	४९२	३२	-	४९२	-
३	-	-	४७६	८६	९२	-	७८	-	-	-
४	८७	८१	४३४	८७	८७	८७	८७	८७	४३४	७
५	११८	१२५	२४३	-	-	-	-	-	१४	१५
६	६०	१०५	१५०	२९	२५	२५	१८	४१	३२७	१२
७	४०	६५	१६०	१७	१९	१९	१३	१७	२९०	५
जम्मा	६३०	६७८	२१६०	२८५	७५०	६५८	३०३	१४५	१८१७	४७

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.६ उपचारात्मक सेवा तथा प्रमुख रोगसम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकाभित्र देखा पर्ने प्रमुख रोगहरू र तिनको उपचारको अवस्था हेर्दा सबैभन्दा बढी ग्यास्ट्रीक/अल्सरका विरामी स्वास्थ्य चौकीमा आउने गरेको देखिन्छ। रोगबाट प्रभावित, उपचार हुने, फलोअप गरिएका र रेफर गरिएकाको संख्या देहाय बमोजिम तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ७३ : प्रमुख रोगहरू सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया	६४५	६२२	५८	३३	४
२	भाडा पखाला	१२३१	१३०६	६५	५	-
३	क्षय रोग (टिबी)	१४	९	३	५	-
४	कुष्ठ रोग	१	१	-	-	-
५	रक्तचाप	२०	१५	५	८	-
६	मुटु रोग	३	-	-	३	-
७	ग्यास्ट्रीक/अल्सर	१७२३	१६५५	३५	१८	५
८	पक्षघात	१	-	-	१	-
९	मधुमेह (चिनी रोग)	५	५	-	५	-
१०	दम (स्वासप्रश्वास)	२२६	१९२	६४	२४	११
११	प्रसूतिजन्य रोग	६	२	२	३	-
१२	छाला सम्बन्धी रोग					
१३	अन्य	११०३	११०३	५१	-	-
जम्मा		४९७८	४९१०	२८३	१०५	२०

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.७ स्वास्थ्य अवस्था अनुसार जनसंख्या

यस गाउँपालिकामा भएका १७१३५ जनामध्ये स्वास्थ्य जनसंख्या १६९७२ जना रहेका छन् । सामान्य रोग लागेको जनसंख्या १०९ जना र दीर्घ रोग लागेको जनसंख्या ५४ जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ७४ :स्वास्थ्य स्थिति अनुसार जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्वास्थ्य अवस्था अनुसार जनसंख्या			
	स्वस्थ	सामान्य रोग लागेको	दीर्घ रोग लागेको	जम्मा
१	१४४४	८	६	१४५८
२	३००४	१८	२	३०२४
३	३३६३	१	४	३३६८
४	३४८५	५१	५	३५४१
५	१८५६	२१	३१	१९०८
६	१९७१	७	५	१९८३
७	१८४९	३	१	१८५३
जम्मा	१६९७२.०	१०९.०	५४.०	१७१३५.०
प्रतिशत	९९	१	०	१००.०

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.२.८ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

सुरक्षित मातृत्वको लागि आवश्यक खोप सेवा, गर्भाविस्थाको जाँच र सुरक्षित प्रसूति जस्ता सूचकलाई आधार मान्दा यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा गत वर्ष ३१६ जनाले प्रसूति सेवा लिएको र ८० जनाको स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा नै सुत्केरी गराइएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी थप विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ७५ :सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसूति भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भाविस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसूति भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या	
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१	-	२६	१३	९	-	-
३	६७	२३	२१	२	६७	७
४	१५०	१५०	१५०	६५	६५	४०
५	३६	३६	२८	३६	३०	-
६	३७	७	५	७	६	१९
७	२६	२	३	४	८	१४
जम्मा	३१६	२४४	२२०	१२३	१७६	८०

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.९ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

मातृशिशु सुरक्षाको अवस्था हेर्दा जीवित नवजात शिशुको संख्या गत वर्षको आँकडा अनुसार जम्मा १२९ र मृत जन्म नवजात शिशु संख्या ३ जना रहेको देखिन्छ। यस क्षेत्रमा कुल ६८ महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ७६ : सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
					महिला		पुरुष		
					स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
१	-	-	-	३००	-	३०	-	१०	७
३	६६	१	-	-	-	११४	२३	-	११
४	६३	२	२	१५०	-	७७	१८	८०	१८
५	-	-	-	-	१०	१३	१३	१५०	१२
६	-	-	-	-	-	४८	-	१६	११
७	-	-	१	-	-	२०	-	७	९
जम्मा	१२९	३	३	४५०	१०	३०२	५४	२६३	६८

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.१० मृत्यु हुने कारणसम्बन्धी विवरण

विविध रोगका कारण गत वर्ष मृत्यु हुनेहरू कुल ९ महिला र १२ पुरुषमध्ये सबैभन्दा बढी (रक्त चाप, दम, मधुमेह, क्यान्सर आदि) नसर्ने रोगका कारण भएको देखिन्छ। विभिन्न रोगका कारण मृत्युहुनेहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७७ : मृत्युको कारण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	महामारी/सर्ने रोग		नसर्ने रोग (रक्त चाप, दम, मधुमेह, क्यान्सर आदि)		दुर्घटना		जम्मा	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	०	५	१	०	१	५	२
३	१	३	०	१	०	०	१	४
४	०	०	०	०	०	०	०	०
५	१	०	१	३	२	०	४	३
६	०	०	०	०	०	०	०	०
७	०	०	१	०	१	०	२	०
जम्मा	२	३	७	५	३	१	१२	९

स्रोत : घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.२.११ बिमा सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रभित्र बिमा गरेका जनसंख्या २६ जना मात्र रहेका छन् जसमध्ये जीवन बिमा गर्ने १८, स्वास्थ्य बिमा गर्ने ७ र अन्य बिमा गर्ने १ परिवार रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७८ : बिमा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बिमा गरेका वा नगरेका परिवार संख्या				
	जीवन बिमा	स्वास्थ्य बिमा	अन्य बिमा	बिमा नगरेको	जम्मा
१	०	१	१	२५८	२६०
२	६	२	०	५२३	५३१
३	३	०	०	५७३	५७६
४	०	१	०	७०३	७०४
५	२	३	०	३६३	३६८
६	०	०	०	३९७	३९७
७	७	०	०	३३१	३३८
जम्मा	१८	७	१	३१४८	३१७४
प्रतिशत	०.५७	०.२२	०.०३	९९.१८	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.३ खानेपानी तथा सरसफाइ

५.३.१ खानेपानीको स्रोतको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कुल ३१७४ घरपरिवारमध्ये सबैभन्दा उच्च १७८० वा ५६.१६ प्रतिशत घरपरिवारले सार्वजनिक धाराको पानी उपयोग गर्दछन्, घरमै धाराको पानी उपभोग गर्ने घरपरिवार १३८८ रहेको छ। विभिन्न स्रोत अनुसार खानेपानी उपयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७९ : खानेपानीको स्रोत सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या					जम्मा
	घरमै पाइप धारा	सार्वजनिक धारा	डिप वोरिङ्ग	ट्युब वेल/हाते पम्प	मूलको पानी	
१	२४४	१४	०	०	२	२६०
२	२४	५०६	०	०	१	५३१
३	१२६	४४७	०	०	३	५७६
४	९४	६१०	०	०	०	७०४
५	३०३	६५	०	०	०	३६८
६	२९३	१०४	०	०	०	३९७
७	३०४	३४	०	०	०	३३८
जम्मा	१३८८	१७८०	०	०	६	३१७४
प्रतिशत	४३.७३	५६.१६	०.०	०.	०.१९	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था

शौचालयको प्रयोगको अवस्थालाई हेर्दा ५४ वा १.७ प्रतिशत घरपरिवारमा फ्लस भएको शौचालय, ३०२३ वा ९५.२४ घरपरिवारमा सामान्य खालको शौचालय रहेको तथा ९७ वा ३ प्रतिशत घरपरिवारमा चर्पी नभएको अवस्था देखाउँछ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ८० : शौचालय प्रयोग सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	शौचालयको अवस्था अनुसार घरपरिवार संख्या				जम्मा
	शौचालय नभएको	फ्लस भएको (सार्वजनिक ढल)	फ्लस भएको (सेफ्टी ट्यांक)	सामान्य	
१	०	०	०	२६०	२६०

वडा नं.	शौचालयको अवस्था अनुसार घरपरिवार संख्या				जम्मा
	शौचालय नभएको	फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेफ्टी ट्यांक)	सामान्य	
२	२५	०	१	५०५	५३१
३	६	०	१	५६९	५७६
४	२३	०	५	६७६	७०४
५	३	०	१२	३५३	३६८
६	३७	०	३३	३२७	३९७
७	३	०	२	३३३	३३८
जम्मा	९७	०	५४	३०२३	३१७४
प्रतिशत	३.०६	०.००	१.७०	९५.२४	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.३.३ सामाजिक सुरक्षा वृत्तिको अवस्था

गाउँपालिकाभित्र रहेका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, पूर्ण अपांग, आंशिक अपांग, बाल सुरक्षा अनुदान र दलित वर्ग अनुदान प्राप्त गर्नेहरूको विवरण वडागत रूपमा देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ८१: सामाजिक सुरक्षा वृत्ति सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	जेष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आंशिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१	४८	५७	१०५	२८	२८	-	४	४	४	१४	१८	११३	१०२	२१५	-	-	-
२	२०	३१	४०८	३४	१३६	२	४	४८	८	६	३३.६	२५३	२३९	७८७.२	-	-	-
३	९२	१२३	३१९५	३२	३८४	४	१५	५२८	८	१४	१५८.४	२४४	२२९	८७६२	-	-	-
४	५६	९०	५८०	४५	१८०	२	५	५६	६	१२	४३.२	२४५	२३७	७५७.६	७१	८३	३०४.८
५	४४	४६	५०८	२२	८८	१	६	५६	७	११	४३.२	२११	२०९	३८८.८	-	-	-
६	६१	६७	१८८४	२१	२५२	३	२	१२०	९	१४	१६५.६	१२०	११८	१११७	-	-	-
७	४३	४९	१४०४	१७	२०४	१	२	७२	१४	४	१२९.६	८९	११०	९५५.२	-	-	-
जम्मा	३६४	४६३	८०८४	१९९	१२७२	१३	३८	८८४	५६	७५	५९१.६	१२७५	१२४४	१२९८३	७१	८३	३०४.८

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.४ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

५.४.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जनस्थल सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र वडा नं ५ र ७ मा गरी ३ वटा खेलकुद, पिकनिक र मनोरञ्जन स्थलहरू रहेका छन्। यी स्थलहरूको उपयोग, क्षेत्रफल, स्वामित्व तथा आगन्तुक सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ८२: खेल मैदान तथा मनोरञ्जन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग	क्षेत्रफल (व.मी)	स्वामित्व	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
५	लासी खेलमैदान	खेलकुद	५०	सामुदायिक	३००
७	खाली, डाँफे	खेलकुद, पिकनिक मनोरञ्जन	१५०००	सामुदायिक	१५००
	चौतारा	खेलकुद, पिकनिक मनोरञ्जन,	७०००	सामुदायिक	१५०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.४.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

गाउँपालिकाभित्र २ जना म्याराथुन खेलाडीहरू रहेका छन् । ती खेलाडीहरूले पाएको पदक तथा प्रमाण पत्र तथा खेलाडीको नाम देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८३ : व्यवसायिक खेलाडी सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिंग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार
५	नरेश बुढा	पु.	१८	म्याराथुन	राष्ट्रिय	पदक र प्रमाण पत्र
५	विश्वरूपा	म.	२२	म्याराथुन	अन्तराष्ट्रिय	मेडल र प्रमाण पत्र

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.४.३ युवा क्लब सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकाभित्र कुल १७ वटा क्लबहरू रहेका छन् । यस्ता क्लबहरूले खेलकुद तथा सामाजिक गतिविधिहरूमा संलग्न रहेका छन् । यस्ता युवा क्लबहरूमा कुल २४७ युवा र ६९ युवतीहरू सदस्यका रूपमा आवद्ध रहेको देखिन्छ । ती युवा क्लबहरूले गर्ने मुख्य कार्य तथा युवा क्लबको नाम तथा ठेगाना सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८४ : युवा क्लबसम्बन्धी विवरण

क्र.सं	युवा क्लबको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या संख्या		मुख्य कार्य
			युवा	युवती	
१	देविस्थल युवा क्लब	पातारासी-१	१६	२	रेखदेख, खेल, मनोरञ्जन
२	देवस्थल युवा क्लब	पातारासी-२, पुरै	९	३	समाज सदृढीकरण
३	समाज उत्थान युवा क्लब	पातारासी-२, तल्की	७	२	समाज सदृढीकरण
४	हातेमालो युवा क्लब	पातारासी-३, चौर	२३	२	समाज सुधार
५	समाज सुधार युवा क्लब	पातारासी-३, हुम	१६	१०	समाज सुधार
६	जनजागरण युवा क्लब	पातारासी-३, हुरी	२३	२	समाज सुधार
७	सिस्ने युवा क्लब	पातारासी-३, भहरी	१५	१५	समाज सुधार
८	जनजागरण युवा क्लब	पातारासी-४, तिर्खु	९	४	खेलकुद, सामाजिक कार्य
९	चन्द्र सूर्य युवा क्लब	पातारासी-४, लुम	१४	३	खेलकुद, सामाजिक कार्य
१०	जनज्योती युवा क्लब	पातारासी-४, लाम्री	१०	४	खेलकुद, सामाजिक कार्य
११	सूर्यज्योती युवा क्लब	पातारासी-५, माथिल्लो लोर्पा	१७	४	सामाजिक सुधार
१२	चन्द्र सूर्य युवा क्लब	पातारासी-५, तल्लो लोर्पा	१३	४	सामाजिक सुधार
१३	भरना युवा क्लब	पातारासी-६	२१	-	खेलकुद
१४	नौमुडे युवा क्लब	पातारासी-६	२४	२	खेलकुद
१५	भगवती युवा क्लब	पातारासी-६	१८	-	खेलकुद
१६	प्रगतिशील युवा क्लब	पातारासी-७	६	५	खेलकुद
१७	सहनशील युवा क्लब	पातारासी-७	६	७	खेलकुद

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.४.४ स्थानीय चाडपर्व जात्रा र मेला

यस क्षेत्रमा चाडपर्वको रूपमा वैशाख पूर्णिमा, भादौ पूर्णिमा, दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ति, मनाइने गरिन्छ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्र लाग्ने जात्रा र मेला, स्थान, मनाउने समय र मुख्य विशेषतासम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८५ : धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)
१	भाद्र पूर्णिमा, साउने पूर्णिमा	स्यालागडी	साउन, भाद्र	धार्मिक, ऐतिहासिक
२	दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ति, साउने संक्रान्ति	वडा नं. २	साउन, असोज, कार्तिक, माघ	धार्मिक
३	वैशाख पूर्णिमा, भादौ पूर्णिमा, दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ति, चैते दशैं	वडा नं. ३	वैशाख, भाद्र, असोज, कार्तिक, माघ, चैत्र	धार्मिक
४	चैते दशैं, साउने संक्रान्ति, दशैं, तिहार, कार्तिक पैठ	वडा नं. ४	चैत्र, साउन, असोज, कार्तिक	धार्मिक, मनोरञ्जन
५	चैते दशैं, साउने संक्रान्ति, दशैं, तिहार, कार्तिक पैठ	वडा नं. ५	चैत्र, साउन, असोज, कार्तिक	धार्मिक
६	दशैं, तिहार, माघेसंक्रान्ति, जनैपूर्णिमा, साउने संक्रान्ति	वडा नं. ६	श्रावण, भाद्र, असोज, कार्तिक, माघ	धार्मिक
७	वैशाख पूर्णिमा, भादौ पूर्णिमा, दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ति, चैते दशैं	वडा नं. ७	वैशाख, भाद्र, असोज, कार्तिक, माघ, चैत्र	धार्मिक

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.४.५ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका १४ वटा स्थलहरू रहेका छन् । सामुदायिक स्वामित्वमा रहेका यस्ता धेरैजसो स्थलहरूमा हालसम्म सडक सुविधा पुगेको छैन । यस्ता स्थलहरूको नाम, सडक पहुँचको अवस्था, स्वामित्व, नजिकको बजार र विशेषता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८६ : धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार		स्वामित्व	विशेषता	वार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
			सडकको पहुँच	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दूरी (किमी)			
१	महादेव मेला	१	पुगेको	२	सामुदायिक	धार्मिक	२५०
२	धनपाल्नी मेला	१	नपुगेको	१	सामुदायिक	धार्मिक	२००
३	महादेव मन्दिर	२	नपुगेको	३	सामुदायिक	धार्मिक	७५
४	कैलाश मन्दिर	३	नपुगेको	१	सामुदायिक	धार्मिक	२५०
५	नारायण मष्टा	३	नपुगेको	३	सामुदायिक	धार्मिक	२३०
६	त्रिवेणी धाम	४	पुगेको	०.२	सामुदायिक	धार्मिक	१५०
७	माइथाप्ला भगवती	५	नपुगेको	३	सामुदायिक	धार्मिक	५००
८	कालिका भगवती	५	नपुगेको	४	सामुदायिक	धार्मिक	१००
९	जलेश्वर महादेव	६	नपुगेको	२०	सामुदायिक	धार्मिक	१५००
१०	महादेव मन्दिर	७	नपुगेको	५	सामुदायिक	धार्मिक	५००
११	बाविरा मन्दिर	७	नपुगेको	५	सामुदायिक	धार्मिक	६००

क्र.सं.	स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार		स्वामित्व	विशेषता	वार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
			सडकको पहुँच	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दूरी (किमी)			
१२	कैलाश मन्दिर	७	नपुगेको	१	सामुदायिक	धार्मिक	१०००
१३	ठिगली मालिका मन्दिर	८	नपुगेको	२५	सामुदायिक	धार्मिक	२०००
१४	महादेव मन्दिर	९		२५	सामुदायिक	धार्मिक	३०००

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.५ छाउ प्रथाको अभ्यास

छुईप्रथा वा छाउपडी प्रथासँग सम्बन्धित अभ्यासलाई यस शीर्षकमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.५.१ छुई हुदाँ गोठमा बस्ने महिला सम्बन्धी विवरण

छुईप्रथाको अभ्यास रहेको महिलाको संख्या ४४०४ रहेका छन् । तीमध्ये छाउ अवधिमा गोठमा बस्ने महिलाको संख्या १९४७ जना रहेका छन् । प्रतिशतमा विश्लेषण गर्दा गोठमा बस्ने महिला ४४.२ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८७ : छुई हुने महिला र गोठमा बस्ने महिला सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	छुई हुने महिला संख्या	गोठमा बस्ने महिला संख्या	छाउगोठमा बस्ने महिला प्रतिशत
१	३८३	३६९	९६.३४
२	७३७	६०३	८१.८२
३	७५९	५१४	६७.७२
४	९४३	२९४	३१.१८
५	५२०	४९	९.४२
६	६०७	१४	२.३१
७	४५५	१०४	२२.८६
जम्मा	४४०४	१९४७	४४.२

स्रोत : घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.५.२ छाउ गोठको प्रकार अनुसार घरपरिवार

छुई हुँदा बस्ने गोठको प्रकार अनुसार घरधुरीको वर्गीकरण गर्दा व्यक्तिगत गोठ बनाएका घरधुरीहरू ८२० र सामुहिक रुपमा बस्ने घरधुरी ३५ रहेकोछ । छाउ गोठ नभएका घरधुरीहरू २३१९ रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ८८ : छाउ गोठको प्रकार अनुसार महिला सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	छाउ गोठको प्रकार अनुसार घर परिवार			जम्मा
	व्यक्तिगत	सामुहिक	छैन	
१	०	०	२६०	२६०
२	३४	३५	४६२	५३१
३	३५०	०	२२६	५७६
४	३६०	०	३४४	७०४
५	२	०	३६६	३६८
६	१	०	३९६	३९७
७	७३	०	२६५	३३८
जम्मा	८२०	३५	२३१९	३१७४

स्रोत : घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.५.३ घर परिवारको उपयोग गरेको कोठा र छुई प्रथाबीचको सम्बन्ध

छाउ भएको समयमा गोठमा बस्ने महिलाहरूको सम्बन्ध घरमा भएको कोठाको संख्यामा परेको पाइन्छ । कोठाको अभावमा पनि छाउ हुँदा गोठमा बस्ने गरेको देखिन्छ । घरमा भएको कोठाको संख्या सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८९ : छुई प्रथा घरमा रहने कोठा संख्या सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	१ कोठा हुने परिवार	२ कोठा हुने परिवार	३ कोठा हुने परिवार	४ कोठा हुने परिवार	५ कोठा हुने परिवार	५ कोठा भन्दा माथि हुने परिवार	जम्मा
१	०	११	२८	२०९	४	८	२६०
२	१४	९४	२७	१८८	१५	१९३	५३१
३	२३	९६	९८	२९३	२५	४१	५७६
४	२८	१७५	१२८	२३८	३४	१०१	७०४
५	३	६४	३७	१०२	३८	१२४	३६८
६	७	६०	२८	१४३	३४	१२५	३९७
७	५	९१	६४	१०५	२३	५०	३३८
जम्मा	८०	५९१	४१०	१२७८	१७३	६४२	३१७४
प्रतिशत	२.५२	१८.६२	१२.९२	४०.२६	५.४५	२०.२३	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति

यस परिच्छेदमा वन तथा वातावरण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषय र क्षेत्र समावेश गरिएको छ।

६.१ वन क्षेत्रको अवस्था

यस गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक वनको क्षेत्रफल, समेटेको घरधुरी, वनको संचित दर, वन पैदावारको वार्षिक उत्पादन सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

६.१.१ वन क्षेत्र र प्रकारसम्बन्धी विवरण

तालिका १० : वनको क्षेत्रफल तथा प्रकार सम्बन्धी विवरण

वनको नाम	वनको किसिम	वडा नं.	समेटेको घरधुरी	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावारको वार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडीबुटी (केजी)
भलेनि सा.व.	सामुदायिक	१	२००	६०.६२	६२	२०००	२५०	-
देउखोला सा.व.	सामुदायिक	१	१००	६००	-	१५००	२००	-
खिरिया राष्ट्रिय वन	राष्ट्रिय	१	३२०	-	-	३००००	-	-
पातारासी राष्ट्रिय वन	राष्ट्रिय	१	३२०	-	-	३००००	-	-
लाइमेल्ला राष्ट्रिय वन	राष्ट्रिय	१	३२०	-	-	-	-	-
पातलकोट		१	३२०	-	-	-	-	-
लम्तेनी सा.व.	सामुदायिक	२	२९३	२८	-	१	८००	१
फुर्कीसल्ला सा.व.	सामुदायिक	२	२७०	-	-	-	-	-
जालटाग सा.व.	सामुदायिक	२	२७०	-	-	-	-	-
महरी महादेव सा.व.	सामुदायिक	३	४१	३०	५०	१००००	४००००	१००
दिउरमाई सा.व.	सामुदायिक	३	४१	४०	५०	१००००	५००००	१००
स्यालावाल्ट सा.व.	सामुदायिक	३	१९०	-	३००	१००००	९००००	१५०
चुरकोटी सा.व.	सामुदायिक	३	१६०	-	-	५०००	८००००	५०
खखरे सा.व.	सामुदायिक	३	९५	१५	३०	७०००	७५०००	७०
डोल्काटी भारमाथि सा.व.	सामुदायिक	४	२३८	१३०.११	-	-	-	-
ठूला पाल्ता डउहेभीर सा.व.	सामुदायिक	४	२३८	-	-	-	-	३०००
रानी सामुदायिक वन	सामुदायिक	४	३६.९	५०.४६	-	-	३००	३००००
ओबरेघाट सा.व.	सामुदायिक	४	३६९	४.४	-	-	९००	४००००
बागजाले सा.व.	सामुदायिक	४	३६९	३१८.९	-	-	१२००	४००००
ठूला पाल्ता सा.व.	सामुदायिक	४	१११	२९६.९	-	-	-	१५००
महाकाली सा.व.	सामुदायिक	५	१७०	१५०	-	१५०	१०००	-
जुवानदी सा.व.	सामुदायिक	५	१०५	१६५	-	१५०	९६०	-
चिमार सा.व.	सामुदायिक	५	१२७	२१२	-	१९०	९००	-
नौमुडे सा.व.	सामुदायिक	६	३५	२४०	-	३००	२००	-
गैरापातल सा.व.	सामुदायिक	६	११३	२९०	-	५००	४००	-
स्यालीपातल सा.व.	सामुदायिक	६	१४५	३५०	-	६००	४००	-
द्वारिकादेवी सा.व.	सामुदायिक	६	१४५	४०५	-	७००	४३०	-

वनको नाम	वनको किसिम	वडा नं.	समेटेको घरधुरी	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको वार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडीबुटी (केजी)
भगवती सा.व	सामुदायिक	६	११८	३००	-	६५०	४८०	-
भरना क.व	कबुलियती	६	१९	५	-	-	-	४०
गौरा क.व	कबुलियती	६	२८	५	-	-	-	२०
नारकृना क.व	कबुलियती	६	१७	५	-	-	-	४०
भारकोट क.व	कबुलियती	६	१६	५	-	-	-	५०
चुकेनी क.व	कबुलियती	६	१९	५	-	-	-	२०
गौरापातल सा.व	सामुदायिक	६	१२०	२००	-	६५०	५००	४०
नौमुडे सा.व	सामुदायिक	६	३०	२००	-	३००	२००	१०
महारुद्र सा.व	सामुदायिक	७	१६२	४२१.७९	-	५००	३००	३०००
सलम सा.व	सामुदायिक	७	१६२	३५०	-	४००	२५०	१०००
सरस्वती सा.व	सामुदायिक	७	१७५	३९०	-	५००	३००	१२००
मुल भगवती सा.व	सामुदायिक	७	१७५	३८०	-	४५०	३००	१०००
टिकाटाली क.व	कबुलियती	७	१५	५	-	-	-	१००
डाव	कबुलियती	७	११	५	-	-	-	४०
खोली चौर क.व (क)	कबुलियती	७	९	५	-	-	-	१००
खोली चौर क.व (ख)	कबुलियती	७	९	५	-	-	-	८०
डोर क.व (क)	कबुलियती	७	१९	५	-	-	-	५०
डोर क.व (ख)	कबुलियती	७	१३	५	-	-	-	५०
ओग्ली खोला (क)	कबुलियती	७	५	५	-	-	-	५०
ओग्ली खोला (ख)	कबुलियती	७	९	५	-	-	-	२००
काट्टे पाखो (क)	कबुलियती	७	९	५	-	-	-	-
काट्टे पाखो (ख)	कबुलियती	७	९	५	-	-	-	५०
काट्टे पाखो (ग)	कबुलियती	७	९	५	-	-	-	-
काट्टे पाखो (घ)	कबुलियती	७	९	५	-	-	-	-
मौरीघाट	कबुलियती	७	९	५	-	-	-	५०
सानो खोकी (क)	कबुलियती	७	९	५	-	-	-	-
सानो खोकी (ख)	कबुलियती	७	९	५	-	-	-	-
टोटारो ओडार	कबुलियती	७	१०	५	-	-	-	१००
धाराल्ला (क)	कबुलियती	७	२५	५	-	-	-	५०
धाराल्ला (ख)	कबुलियती	७	२५	५	-	-	-	४०
नाइन राष्ट्रिय वन	राष्ट्रिय	७	१६२	१०००	-	१००	५००	२०००
चिप्लीपाख रा.व	राष्ट्रिय	७	१७५	८००	-	१००	५००	३०००

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

नोट: जडीबुटी भन्नाले काठ, दाउरा र स्याउला बाहेक अन्य वन पैदावर जस्तै: जरा, पात, फल, फूल, खोटो, रस, चोप, कोया, विया, भुवा आदि बुझ्नु पर्दछ।

६.१.२ वृक्षारोपणका लागि खाली स्थान सम्बन्धी विवरण

६.१.३ जडीबुटीको उत्पादन, संकलन तथा निकासी सम्बन्धी विवरण

सामुदायिक तथा कबुलियती वनहरू रहेको यस क्षेत्रमा जडीबुटीको उत्पादन करिब ८४९५४०३ केजी र राजश्व संकलन करिब २ लाख १० हजार हुने गरेको पाइन्छ। यस क्षेत्रका सामुदायिक वनहरूबाट जटामसी, सतुवा, कटुको, यासागुम्बा, वन लसुन, रातो च्याउ प्रमुख रूपमा रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ९१ : जडीबुटी संकलन तथा निकासी सम्बन्धी विवरण

जडीबुटीको नाम	वनको नाम	बडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	वार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	वार्षिक राजश्व संकलन (रु. हजारमा)		
जटामसी	खिरिया राष्ट्रिय वन	१	२०००	५००	३०		
सतुवा	लाइमेला राष्ट्रिय वन	१	५०	४०	३०		
कटुको	पातारासी राष्ट्रिय वन	१	१००	१००	५०		
खिरालो	पातलकोट	१	३०००	१५०	४०		
पदमचाल	पातारासी राष्ट्रिय वन	१	५००००	२५००	२०		
जटामसी	लम्तेनी सा.व र फुकीसल्ला सा.व	२					
यार्सागुम्बा		२					
वन लसुन		२					
घुच्ची च्याउ		२					
रातो च्याउ		२					
पाँच औँले		२					
कटुकी		२					
चिराईतो		२					
सतुवा		२					
सेतो चिनी		२					
जटामसी		कोट, बक्रदह, रात, कागे, रातेभात, सिमदुन, भगवती, रिसी, धारी खोला	३	१००००००	१००००	-	
घुच्ची च्याउ	३		१०	२००	-		
पदमचाल	३		११०००००	५००००	-		
कटुकी	३		२०००००	१५०००	-		
सोतो चिनी	३		१०००	५०००	-		
धूपी पत्र	३		१०००	५०००	-		
वन लसुन	३		५०	५००	-		
घुच्ची च्याउ	३		३०	४५०	-		
कटुकी	वागजाले सा.व.	४	५०	३८९०	-		
जटामसी			६००००	७७८०	-		
यार्सागुम्बा			१	२४००	-		
चिराईतो			४००००	-	-		
पदमचाल			३०००००	-	-		
वन लसुन			१५००	११६७०	-		
पाँच औँले			१०००	-	-		
निनै जरी			७००००	-	-		
सुगन्धवाल			२०००००	२००	-		
पाखनवेद			२०००००	-	-		
भाइजारु			२५००००	-	-		
खिरालो			५००००००	-	-		
समायो			चरिपान्ना सा.व.	५	१०००	१२००	१५
सेतो चिनी			द्वारिकादेवी सा.व	६	१०००	२००	-
समायो	सल्लेरी सा.व	६	१५००	१५०	-		
गुच्ची च्याउ, चिराईतो, पाखनवेद	वडाका सबै सा.व	६	२	१००	-		
पाँचऔँले	राष्ट्रिय वन	७	५००	२००	-		
कटुकी	सामुदायिक वन	७	५००	१००	-		

जडीबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	वार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	वार्षिक राजश्व संकलन (रु. हजारमा)
कालोदाना	कबुलियती वन	७	२०००		-
जटामसी		७	२०००	६०	-
पदमचाल		७	१००	१२५	-
सतुवा		७	१०००	१००	-
समायो		७	४०००	२०	-
पासनवेद		७	१००	१५	-
विक		७	१०००	४००	-
अतिस		७	१०	३०	-
गुच्छी च्याउ		७	१००	७५	-
रातो च्याउ		७	८००	८०	२५
जम्मा			८४९५४०३	११८२३५	२१०

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

६.१.४ गाउँपालिका क्षेत्रबाट निकासी हुने वन पैदावरको विवरण

६.२ जलस्रोत तथा जलाधर क्षेत्र

यस गाउँपालिकाभित्र बाह्रै महिना बहने खोलाहरू यस क्षेत्रमा रहेका छन् । जलस्रोतको उपयोग घट्ट, सिंचाइ, विद्युत् उत्पादन तथा खानेपानीका लागि हुने गरेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ९२ : जलस्रोत तथा जलाधार सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	जलस्रोतको नाम	वडा नम्बर	ठेगाना	उपयोगको अवस्था
क	नदी तथा खोला			
१	जुवा नदी	१	पातारासी	विद्युत् उत्पादन
२	भुंखोली खोला	१	पातारासी	
३	कालदुङ्गा खोला	१	पातारासी	
४	दलीगारा खोला	१	पातारासी	
५	हुरी खोला	२	पातारासी	जलविद्युत् र पानी घट्ट
६	तिला तथा जुवा खोला	२	पातारासी	जलविद्युत् र पानी घट्ट
७	घट्टे खोला	३	चौर	पानी घट्ट
८	भारमेला खोला	३	हुम	पानी घट्ट
९	हुरीगाड खोला	३	हुरी	पानी घट्ट
१०	कागेवार खोला	३	महरी	पानी घट्ट
११	जुवा नदी	४	लाम्री	सिंचाइ र सरसफाइ
१२	चार साँगु खोला	४	तिर्खु	सिंचाइ र सरसफाइ
१३	बाखा खोला	४	तिर्खु	सरसफाइ
१४	जुवानदी	५	लोर्पा	पानीघट्ट र विद्युत्
१५	घट्टे खोला	५	लोर्पा	सिंचाइ
१६	लम्कनी	५	लोर्पा	सिंचाइ
१७	लुपा खोला	५	जप्ता	घट्ट
१८	जुवा नदी	६	पातारासी-६	विद्युत् र सिंचाइ
१९	घोडासिन खोला	६	पातारासी-६	विद्युत्, सिंचाइ र घट्ट
२०	बाँता घट्टे खोला	६	पातारासी-६	विद्युत्, सिंचाइ र घट्ट
२१	खोली चौर खोला	७	पटमारा	

क्र.सं.	जलस्रोतको नाम	वडा नम्बर	ठेगाना	उपयोगको अवस्था
२२	बाकुरारी खोला	७		
२३	पिनारा खोला	७	रिनी	
ख	मुख्य पानी मुहान			
१	गामाती पानी मुहान	१	पातारासी	
२	पिमलधारा पानी मुहान	१	पातारासी	
३	कालदुङ्गा पानी मुहान	१	पातारासी	
४	जगन्नाथ हिमालको फेद	२	पेरे	जलविद्युत् तथा पानी घट्ट
५	बुडाबुडी हिमालको फेद	२	तल्फी	जलविद्युत् तथा पानी घट्ट
६	सिमसिमे चौर	३	चौर	खानेपानी
७	छरा चौर	३	हुम	खानेपानी
८	चिसापानी पानी मुहान	४	लाम्री	खानेपानी
९	छरेनी पानी मुल	४	हनेली	खानेपानी
१०	साददेउल पानी मुल	४	नान्धारा	खानेपानी
११	पातारासी हिमाल	५	जप्ना	
१२	चरिपान्ना	५	जप्ना	
१३	जिमारा मालिका	५	जप्ना	
१४	जाखुरे	५	जप्ना	
१५	कालेओडार खानेपानी मुहान	६		खानेपानी
१६	कुरीला मुहान	६		खानेपानी
१७	भरना खानेपानी मुहान	६		खानेपानी
१८	डोब	७		
१९	जाल्लोटे	७		
ग	सिमसार क्षेत्र			
१	खाली	७		

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

६.३ जैविक विविधता र वातावरणीय सेवा

यस शीर्षक अन्तर्गत जङ्गली जनावर, पशुपन्छी तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी सूचनाहरू प्रस्तुत गरिएका छन् ।

६.३.१ जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

मध्य तथा उच्च पहाडी क्षेत्रमा हुने वन तथा जैविक विविधता यस क्षेत्रमा विद्यमान रहेको देखिन्छ । यो क्षेत्रमा जैविक तथा वानस्पतिक महत्वका जीव तथा वनस्पतिमध्ये रातो पण्डा, कस्तुरी, भारल, रतुवा, चितुवा, भालु, घोरल, बँदेल जस्ता जनावर र डाँफे, मुनाल, कालिज जस्ता चराहरूको बासस्थानको रूपमा परिचित छ । जडीबुटीहरूमा लौठे सल्लो, पाखनवेद, हातेजडी, सतुवा, पाँचऔंले, अतिस, टिमुर र बाज, गुराँस, सल्लो, उत्तीस, देवदार लगायतका वनस्पतिहरू पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९३ : जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

प्रकार	विवरण
वनस्पति	जटामसी, कुटकी, बोजो, सतुवा, पदमचाल, पाँचऔंले, सेतो चिनी, पाखनवेद, अतिस, सुगन्धवाल, वन लसुन, गुच्ची च्याउ, सेतोचिनी, चिराइतो, लौठ सल्लो, चिराइतो, धुप जरी, कटुके, विष जरा, धुपी, हात्तीजरा, भुल्ले, लसुन, यासाँगुम्वा, खिरडलो, घुच्ची, चोत्रो, ढटेलो, निनयजरी, वायोजरी, सिलाजु, कालादाग, स्याऊ ओखर,
पशुपन्छी	कालिज, डाँफे, चिल, गिद्ध, काग, बाज र, भ्याकुर, नावो टोटो, कस्तुरी, थार, बनेल, भालु, घोरल, बाँदर, स्याल दुराँस, च्यार, च्याखुरा, भ्याकुर, ढुकुर, भारल, रेडपाण्डा, नाउटोटो, रतुवा, गुना बाँदर, च्यार, फग्रास, लरुवा, नाउर, फयाउरो, परेवा, भंगेरा, काँडे भ्याकुर

स्रोत: जानकार अन्तरवार्ता, २०७५

६.४ विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापन

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापनका दृष्टिकोणमा जोखिमपूर्ण रहेको पाइन्छ । यहाँ जलजन्य प्रकोपका साथै मानवीय क्षति भएको देखिन्छ ।

६.४.१ विपद्बाट भएको क्षतिको विवरण

यस क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी आगलागीको कारणबाट सबैभन्दा बढी क्षति भएको पाइन्छ । गाउँपालिकामा विगत ३ वर्षमा विपद्बाट क्षति भएका घरगोठ, पशुपन्छी, बाली तथा जग्गा जमिन र अन्य क्षति सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ९४ : विपद्बाट भएको क्षतिको विवरण

क्षतिको विवरण	विपद्को क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण								
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमिन		अन्य क्षति	
		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
आगलागी	१	२	१००००००	-	-	२	८०००००	-	-
	२	७	८००००	१७	३४०००	-	५००००	-	११०००
	४	५	१९०००००	-	-	-	-	-	-
	७	४	१००००	-	-	-	५००००	-	-
बाढी डुवान	३	-	-	२०	१०००००	३०	६०००००	-	-
	४	५	१००००००	५	९००००	३००	३०००००	१५	१५०००००
पहिरो	२	१	१५०००	६	-	-	-	-	-
रोग माहामारी	२	२५	१०००००	-	-	-	-	-	-
सर्पको टोकाइ	२	११	५००००	-	-	-	-	-	-
जंगली जनावरबाट क्षति	२	२	२००००	-	-	-	-	-	-
	३	-	-	-	-	५०	५०००००	-	-
जम्मा		६२	४१७५०००	४८	२२४०००	३८२	२३०००००	१५	१५११०००

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

६.४.२ खुला क्षेत्र

यस गाउँपालिकामा विपद्को बेला सुरक्षित स्थानमा राखेर राहत दिनका लागि उपयोग गर्न सकिने सार्वजनिक जमिन, त्यसको क्षेत्रफल तथा हालको उपयोग सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ९५ : विपद् व्यवस्थापनका लागि खुल्ला क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सार्वजनिक जमिन रहेको स्थान	वडा नम्बर	क्षेत्रफल (रोपनी)	हालको उपयोगको अवस्था
१	पातारासी लेख	१	-	चरन क्षेत्र
२	लाईमेल्ला सार्वजनिक	१	-	चरन क्षेत्र
३	माथाचौर सार्वजनिक	१	-	प्रयोग विहीन
४	घट्टा लाउन चौर	२	११०००	
५	रिसी खोला चौर	३	-	प्रयोग विहीन
६	लाम्नी	४	१३.३१	चरन क्षेत्र
७	लुम	४	२६.६२	चरन क्षेत्र
८	तिर्खु	४	१३३.१	स्याउ फर्म

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

६.४.३ चरन क्षेत्र

गाउँपालिकामा रहेका चरन क्षेत्रको नाम स्थान, क्षेत्रफल, चरन व्यवस्थापनसम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ९६ : पशुपालनका लागि चरन क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	चरन व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्लाबन्दी, सामान्य)
१	गुरुकार्ण	पातलकोट भिने	-	सामान्य
२	तालकोट चौर, दरगारी, चेप्या, नदही, दजे रुख, चारपाटे डाँडा	पातारासी-२		घुम्ती र चक्लाबन्दी
३	रिसी	गाग्री खोला, चौर		चक्लाबन्दी
	ठूलो डाँडा	हुम		चक्लाबन्दी
	रातामाटा	हुरी		घुम्ती
	कागे बारा	महरी		चक्लाबन्दी
४	डाव माउदेउ पाखा	डाव माउदेउ पाखा	-	घुम्ती
५	खर्सपाटन		२५०	सामान्य
	चरीपाटन		-	सामान्य
७	डाव वन	डाव	८०००	चक्लाबन्दी
	लाइन पटमारा	नाइन	१२००	घुम्ती
	लाग्ना वन	लाग्ना	९०००	घुम्ती
	भनान्ला	भनान्ला	१३००	चक्लाबन्दी

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

६.५ विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापन

६.५.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशील) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

यस गाउँपालिकामा जोखिमयुक्त संवेदनशील स्थानमा बसोबास गर्ने घरधुरीमा सबैभन्दा बढी नदी कटानको क्षेत्रमा बसोबास गर्ने रहेका छन् । बाढी प्रभावित क्षेत्रमा ९६ घरधुरी बसोबास गर्ने गरेका छन् । पहिरो प्रभावित क्षेत्रमा ५० घर परिवार रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ९७ : संकटासन्न वस्तीमा बसोबास गर्ने परिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या					
		पहिरो	नदी कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	जम्मा
१	दलगरा खोला	-	-	१५	-	-	१५
२	पातारासी	-	-	२०	-	-	२०
३	गाइबार खोला	२०	३०	३०	-	-	८०
	बुको खोला	-	-	१६	-	-	१६
	हुरी गाउँ	३०	-	-	-	-	३०
४	लाग्नी गाउँ	-	-	६	६	-	१२
४	लुमा	-	-	९	-	-	९
५	पातारासी	-	२८०	-	५०	-	३३०
६	मथु जुवानदी खोला	-	५	-	-	-	५
जम्मा		५०	३१५	९६	५६	०	५१७

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

६.५.२ विपद्बाट मानवीय क्षति (गत ३ वर्षको क्षति उल्लेख गर्ने)

मानवीय क्षति हुने विपद् उच्च देखि न्यून क्रमशः सर्पदंस, जङ्गली जनावर, पहिरो प्रमुख रूपमा रहेको पाइन्छ । सर्पदंस न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सहज देखिए तापनि उच्च विपद्को रूपमा रहेको पाइन्छ । मानवीय क्षति हुनुमा बाढी पहिरोको जोखिमयुक्त क्षेत्रमा बसोबास र सर्पदंस रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ९८ : विपद्बाट भएको मानवीय क्षति सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पहिरो		सर्प दंस		जंगली जनावरबाट क्षति		अन्य (चट्याङ)	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
२	-	१	-	११	-	३	-	१५
३	-	-	-	-	-	२	-	-
जम्मा	०	१	०	११	०	५	०	१५

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.५.३ विपद्को किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिनामा)

विपद् अनुसार जोखिमको समय पहिचान गर्दा जंगली जनावरबाट क्षति, आगलागी, बाढी डुवान, पहिरो, रोग माहामारी तथा सर्पदंसको जोखिम विशेषगरी गर्मी र वर्षायाम (चैत्र देखि असोज) मा रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९९ : विपद्को किसिम अनुसार जोखिमको समय सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	विपद् अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शीतलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षति
१	चैत्र, वैशाख	असार, श्रावण	श्रावण	पौष, माघ	चैत्र		
२	चैत्र, वैशाख	श्रावण, भदौ	साउन, भदौ	पौष, माघ	साउन	जेष्ठ, असार	असोज
३	असोज देखि वैशाख	साउन	साउन	जेष्ठ, असार	साउन, भदौ	चैत्र देखि कार्तिक	भदौ
४	चैत्र, वैशाख	श्रावण, भदौ	साउन, भदौ	पौष, माघ	असोज, कार्तिक	साउन, भदौ	
५	चैत्र, वैशाख	श्रावण, भदौ	साउन, भदौ	पौष, माघ	असोज, कार्तिक	साउन, भदौ	
६	चैत्र, वैशाख	श्रावण, भदौ	साउन, भदौ	पौष, माघ	असोज, कार्तिक	साउन, भदौ	
७	चैत्र, वैशाख	श्रावण, भदौ	साउन, भदौ	पौष, माघ	असोज, कार्तिक	साउन, भदौ	

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.५.४ विपद्बाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत ३ वर्षको असरको आधारमा)

तीन वर्षको तथ्याङ्क हेर्दा यस गाउँपालिका क्षतिग्रस्त सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधारहरूका आधारमा हेर्दा बाढी डुवान र अन्य विपद्का कारण ७ वटा पुल, ५२.५ कि.मी बाटो २ वटा नहर कुलो रहेका छन् । विपद् अनुसार सार्वजनिक संरचनामा पुगेको क्षति वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०० : विपद्बाट क्षति भएका सार्वजनिक संरचना सम्बन्धी विवरण

क्षतिको विवरण	वडा नम्बर	विपद्को क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण					
		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कुलो नहर, खानेपानी	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
वाढी डुवान	१	-	-	५०	८००००	-	-
	२	१	५००००	१	३००००	१	१५०००
	४	२	२०००००	-	-	-	-
	७	४	३०००००	०.५	४०००००	-	-
पहिरो	२	-	-	१	१५०००	-	-
भूकम्प	१	-	-	-	-	१	१५००००
जम्मा		७	५५००००	५२.५	५२५०००	२	१६५०००

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

६.६ संरक्षित जमिन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)

यस गाउँपालिकाका वडा नं २ मा मेल्याभार पानी मुहान र लाउन चौर पानी मुहानलाई संरक्षण गरिएको छ ।

६.६.१ भवन मापदण्ड तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका कुल ३१७४ घरपरिवारमध्ये मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बसोवार गर्ने घरपरिवार संख्या ११ मात्र रहेको छ भने ३१६३ घरपरिवार मापदण्ड अनुसार नबनेको घरमा बसोवास गर्दछन् । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १०१ : भवन मापदण्ड अनुसार बनेका घरहरूको विवरण

वडा नम्बर	भूकम्प प्रतिरोधी वा मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या				जम्मा
	मापदण्ड अनुसार बनेको	मापदण्ड अनुसार नबनेको	भूकम्प प्रतिरोधी भएको	भूकम्प प्रतिरोधी नभएको	
१	०	२६०	०	२६०	२६०
२	१	५३०	३	५२८	५३१
३	०	५७६	१	५७५	५७६
४	०	७०४	०	७०४	७०४
५	१०	३५८	१३	३५५	३६८
६	०	३९७	०	३९७	३९७
७	०	३३८	०	३३८	३३८
जम्मा	११	३१६३	१७	३१५७	३१७४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था

७.१ यातायात पूर्वाधार

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र करिब ७० किमि कच्ची सडक रहेको छ जस अन्तरगत जीप र मोटरसाइकल संचालन हुने गरेको छ । यस क्षेत्रका विभिन्न भागमा जाने सडक निर्माणाधीन अवस्थामा रहेका छन् ।

७.१.१ सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेको कर्णाली राजमार्ग भएर लामो तथा छोटो दूरीका सार्वजनिक यातायात सञ्चालन भएको देखिन्छ । यहाँ कुल सडक सञ्जालको लम्बाई ७०.१ किलोमिटर रहेको छ । यहाँ रहेका सडक खण्डमध्ये सबैभन्दा लामो चोत्र ग्रामीण सडक करिब २० किलोमिटर रहेको छ । सडकको नाम, सडकबाट जोडिने वस्तीहरू, लम्बाइ, तथा लाभान्वित जनसंख्या सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १०२: सडक सञ्जाल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
१	चोत्र ग्रामीण सडक	गडिगाउँ	चोत्र	२०	कच्ची	२००
२	डिल्ली चौर धोपाघाट	तल्फी	पेरे धोपा	२.५	कच्ची	-
३	ग्रामीण सडक	चौर	हुरी	६	कच्ची	२५००
	ग्रामीण सडक	महरी	तल्फी	५	कच्ची	२५६
४	तिर्खु ग्रामीण सडक	लासी	मडुली	१	कच्ची	१०३६
	वडा भवन तिर्खु सडक	डिल्लीचौर	तिर्खु	४	कच्ची	१०३६
	प्रहरी चौकी दुङ्गा खानी सडक	लाम्री	दुङ्गा खानी	१.१	कच्ची	४४४
	तिवगाई चोर खोला सडक	लाम्री	लुम	२	कच्ची	२०००
५	लोर्पा ग्रामीण सडक	तल्लो लोर्पा	माथिल्लो लोर्पा	१	कच्ची	२७०
	ठिन्के टोप ग्रामीण सडक	लोर्पा	जप्ना	१.५	कच्ची	३७५
६	ग्रामीण सडक	जुम्ला बजार	उर्थुचौतारा	६	कच्ची	५६०
	ग्रामीण सडक	चौतारा	घोडासिन	४	कच्ची	६४०
	ग्रामीण सडक	उर्थु चौतारा	बाँता	४	कच्ची	७३०
७	रारा पर्यटकीय ग्रामीण सडक	उर्थु	नेउरी गाउँ	१२	कच्ची	३५०
जम्मा				७०.१		१०३९७

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

७.१.२ पैदल मार्ग

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका विभिन्न वडा र वस्तीहरू पैदलमार्गले जोडिएको देखिन्छ । यहाँ रहेका सबै पैदल मार्गहरूको कुल योग ३१.५ किलोमिटर रहेको छ भने करिब ४०२० जनसंख्या लाभान्वित हुने गरेको पाइन्छ । पैदलमार्गहरूको विस्तृत वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १०३ : पैदल मार्गसम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाइ (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		
१	गडिगाउँ पैदल मार्ग	माथाचौर	गडिगाउँ	६	५०
२	तल्फी पैदल मार्ग	खालाढीक	पेरे धोपा	४	-
	तल्फी पैदल मार्ग	पेरे	धोपा	१	-
३	चौर पैदल मार्ग	चौर	महरी	५	३२००
४	लासी मुडुली पैदल मार्ग	डोल्काटी	तिर्खु	-	-
५	लोर्पा गोरेटो बाटो	तल्लो लोर्पा	परिपान्ना	३	२७५
	जप्ना गोरेटो बाटो	जप्ना गाउँ	चिमारा	२.५	१२५
६	मुर्थु चौतारा	चौतारा	भांखाला	५	२००
७	जुवान्ना व्यालसुती	पटमारा	केटीएस	५	१७०
जम्मा				३१.५	४०२०

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

७.१.३ सवारी सुविधा र रुट

यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका विभिन्न सडक खण्डहरूमा सार्वजनिक बस, जीप तथा निजी मोटरसाइकलहरू सञ्चालन भइरहेको पाइन्छ। यहाँ करिब ९ वटा सवारी रुटहरूले यातायातको सुविधा पुगेका वस्तीहरू तथा सवारी साधनको प्रकार सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका १०४ : गाउँपालिका क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनको रुट सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सवारी रुट			
	देखि	सम्म	समय	गाडीको प्रकार
१	गडिगाउँ	चोत्र		
२	लासी	लुम		जीप
३	बजार	चौतारा		जीप
४	चौतारा	डिल्ली चौर लासी		जीप
५	डिल्ली चौर लासी	पेरे धोपा		जीप
६	तल्लो लोर्पा	जप्ना		जीप, मोटरसाइकल
७	तल्लो लोर्पा	माथिल्लो लोर्पा		मोटरसाइकल, ट्रयाक्टर
८	जुम्ला बजार	अर्थु चौतारा		बस, जीप
९	मुर्थु	नेउरी गाउँ	बिहान ७ बजे देखि १० बजे	ट्रयाक्टर, जीप, मोटरसाइकल

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

७.१.४ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र चल्ने सवारी साधन

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र चल्ने सवारी साधनहरूमा मुख्य साधनका रूपमा बस, जीप तथा मोटरसाइकल रहेको देखिन्छ। उक्त क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनहरूको संख्या, बस पार्क र बस बिसौनी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १०५ : नगर क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	सार्वजनिक सवारी साधनको विवरण		बस पार्क स्थल	बस बिसौनी स्थल
	सवारीको प्रकार	संख्या		
४	जीप	२		
५	जीप	३	लासी	लासी
	ट्रयाक्टर	६	तल्लो लोर्पा	लासी
६	बस, जीप, मोटरसाइकल	१५	मुर्थु चौतारा	मुर्थु चौतारा

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

७.१.५ भोलुङ्गे पुल तथा पुलपुलेसा

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका विभिन्न खोलानालाहरूमा रहेका पक्की, भोलुङ्गे तथा काठेपुलहरूले गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानहरूलाई जोडेका छन् । यस गाउँपालिकामा रहेका अधिकतम काठे पुलहरूको अवस्था जीर्ण रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १०६ : पुल पुलेसासम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरू		भोलुङ्गे/काठे / ट्रष्ट/ पक्की	लम्बाइ (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
१	मादेऊ पुल	भुङ्खोली	पारा	स्यालागाउँ	काठे	४०	राम्रो	२०५२
२	हुरी साँगु	हुरी गाउँ	खालाढीक	तल्फी	पक्की	-	ठीकै	-
	ठूली साँगु	तिला खोला	तल्फी	गढी गाउँ	भोलुङ्गे	-	ठीकै	२०६७
	कोटे साँगु	तिला खोला	पेरे	गडीगाउँ	काठे	-	ठीकै	-
	पानी भन्ना धोपा	तिला खोला	धोपा	धोपा	काठे	-	ठीकै	-
	माभ्र साँगु	पातलकोट	पेरे	माथी चौर	काठे	१०	ठीकै	-
	चीटा काठे पुल	तिला खोला	पेरे	देवस्थल	काठे	१२	ठीकै	-
	भारल पैरो	तिला खोला	पेरे	देवस्थल	काठे	१२	जीर्ण	-
	माभ्र साँगु	तिला खोला	पेरे	देवस्थल	काठे	१२	जीर्ण	-
हुरी साँगु	हुरीगाउँ	तल्फी	खालाढीक	काठे	८	जीर्ण	-	
३	काठे पुल	गाईबारा खोला	चौर	चौर	काठे	२०	जीर्ण	२०७४
	काठे पुल	हुम खोला	हुम	हुम	काठे	२०	ठीकै	२०७४
	ट्रष्ट पुल	हुडिल खोला	हुम	हुरी	ट्रष्ट	३२	राम्रो	२०७०
	ट्रष्ट पुल	महरी खोला			ट्रष्ट	३२	राम्रो	२०७३
४	लाम्री भोलुङ्गे पुल	जवा नदी	डिल्लीचौर	लाम्री	भोलुङ्गे	८०	राम्रो	२०५९
	लसुर लाप्को	महादेव	लाम्री	लाम्री	काठे	६	ठीकै	-
	माजघट्ट पुल	माजघट्ट	तिर्खु	डिल्लीचौर	ट्रष्ट	२०	राम्रो	२०७३
	तुम भोलुङ्गे पुल	जवानदी	लाम्री	लमु	भोलुङ्गे	३२	राम्रो	२०७०
५	तल्लो लोर्पा भोलुङ्गे पुल	तिला नदी	मेनरोड	लोर्पा	भोलुङ्गे	४०	राम्रो	२०७०
	लासी जप्ना भोलुङ्गे पुल	तिला नदी	लासी	जप्ना	भोलुङ्गे	४५	राम्रो	२०६९
	घट्टे खोला काठे पुल	घट्टे खोला	लोर्पा	वन	काठे	५	ठीकै	२०५५
	घट्टे खोला काठे पुल	घट्टे खोला	लोर्पा	विद्यालय	काठे	५	ठीकै	२०४०
	तल्लो लोर्पा काठे पुल	घट्टे खोला	लोर्पा	विद्यालय	काठे	३	ठीकै	२०५०
६	मर्थु खोला पुल	जुवा नदी	मर्थु	परै	ट्रष्ट	३६	राम्रो	२०७४
७	ट्रष्ट पुल	पोरीगाड	स्कूल	ढाब	ट्रष्ट	२४	राम्रो	२०७३
	काठे पुल	पिनारा खोला			काठे	६	ठीकै	२०७०
	काठे पुल	घट्टे खोला			काठे	७	ठीकै	२०७२
	काठे पुल	चौतारा			काठे	९	जीर्ण	२०६०
	काठे पुल	नानो खोला			काठे	१०	जीर्ण	२०६२
	काठे पुल	पिनारा			काठे	५	राम्रो	२०७४
	काठे पुल	दोसेखोला			काठे	६	जीर्ण	२०६९
	काठे पुल	बन्चरोकान			काठे	८	ठीकै	२०६८

७.२ विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा

यस शीर्षक अन्तरगत इन्धनको उपयोगका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेश गरिएको छ ।

७.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार गाउँपालिकामा सबैभन्दा बढी ९९.२० प्रतिशत घरपरिवारले दाउरालाई खाना पकाउने मुख्य इन्धनको रूपमा उपयोग गर्ने गर्दछन् । यस बाहेका अन्य इन्धनको उपयोग हेर्दा २० घरपरिवारमा एल पि ग्यास र १ परिवारमा गोबर ग्याँस उपायोग हुने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०७: इन्धनको प्रयोग सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	जनगणना २०६८ अनुसार घरपरिवार संख्या			
	दाउरा	मट्टितेल	एल पि ग्याँस	जम्मा
१	२५९	१	०	२६०
२	५३१	०	०	५३१
३	५७६	०	०	५७६
४	७०३	१	०	७०४
५	३५८	०	१०	३६८
६	३८८	९	०	३९७
७	३३८	०	०	३३८
जम्मा	३१५३	११	१०	३१७४
प्रतिशत	९९.३४	०.३५	०.३२	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.२.२ बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

यस क्षेत्रमा बत्तीको लागि उपयोग गरिने इन्धनको रूपमा बिजुली, मट्टितेल, सोलार लगायतका रहेका छन्, जसमध्ये सबैभन्दा बढी १४५४ वा ५५.४३ प्रतिशत घरपरिवारले विद्युत् र ४२.५४ प्रतिशत घरपरिवारले सोलार उपयोग गर्ने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०८: बत्तीको लागि प्रयोग गरिने इन्धन सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बत्तीको इन्धन उपभोग अनुसार घरपरिवार संख्या			
	विद्युत्	मट्टितेल	सोलार	अन्य
१	२६०	०	०	०
२	५२७	०	३	१
३	४६३	१	११२	०
४	५८५	१	१११	७
५	३६६	०	२	०
६	३८४	११	१	१
७	३३३	०	५	०
जम्मा	२९१८	१३	२३४	९
प्रतिशत	९९.९३	०.४१	७.३७	०.२८

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.२.३ जलविद्युत्, सौर्य ऊर्जा, वायु ऊर्जाबाट विद्युत् उत्पादन विवरण

गाउँपालिकाको विभिन्न स्थानहरूमा १३ वटा वैकल्पिक ऊर्जाका स्रोतहरू रहेका छन् । ती स्रोतहरूको ठेगाना तथा क्षमता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १०९ : विद्युत् उत्पादन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं	विद्युत् उत्पादन आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (वाट, किलोवाट वा मेघावाट)
१	त्रिवेणी लघु जलविद्युत् आयोजना	पातारासी-१	४५ किलोवाट
२	त्रिवेणी लघु जलविद्युत् आयोजना	पातारासी-२, पेरे	४५ किलोवाट
३	छुटीगाड जलविद्युत् आयोजना	पातारासी-२, तल्फी	२२ किलोवाट
४	हुरीगाड लघु जलविद्युत् आयोजना	पातारासी-३	२० किलोवाट
५	सौर्य ऊर्जा	पातारासी-३	२० किलोवाट
६	बियूरेनी लघु जलविद्युत्	पातारासी-४, लाम्री	८ किलोवाट
७	धान चौर चुन खानी पानीमल लघु जलविद्युत्	पातारासी-४, लुम	३० किलोवाट
८	सूर्यज्योती वाटर टर्बाइन	पातारासी-५, माथिल्लो लोर्पा	१२ किलोवाट
९	गुफा वाटर टर्बाइन	पातारासी-५, तल्लो लोर्पा	१० किलोवाट
१०	लम्केनी वाटर टर्बाइन	पातारासी-५, लासी	५ किलोवाट
११	नौमुडे साना जलविद्युत् उ.स.	पातारासी-६	१२ किलोवाट
१२	घट्टे खोला साना जलविद्युत् उ.स.	पातारासी-६	१० किलोवाट
१३	जुवानदी साना लघु जलविद्युत् उ.स.	पातारासी-६	१० किलोवाट

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

७.३ सञ्चार तथा प्रविधि

यस शीर्षक अन्तरगत आधुनिक सुविधामा पहुँचका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेश गरिएको छ ।

७.३.१ हुलाक तथा पत्रपत्रिका सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा सञ्चारकार्यका लागि वडा नं ५ मा एक इलाका हुलाक कार्यालय रहेको छ । यस कार्यालय मार्फत गाउँपालिका क्षेत्रमा हुने सरकारी तथा निजि पत्राचारका कार्यहरू सञ्चालन भइरहेका छन् ।

तालिका ११० : हुलाक तथा पत्रपत्रिका सम्बन्धी विवरण

विवरण	नाम	ठेगाना
हुलाक		
	इलाका हुलाक कार्यालय	पातारासी-५, लासी

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

७.३.२ आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा उपलब्ध सेवा सुविधा हेर्दा २०.१३ प्रतिशत घरधुरीले रेडियो र ६८.०९ प्रतिशत घरपरिवारमा मोबाइल जस्ता सुविधाको उपयोग गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १११ : आधुनिक सुविधामा पहुँचको अवस्था

वडा नम्बर	रेडियो	टेलिभिजन	मोबाइल टेलिफोन	कम्प्युटर	इन्टरनेट	मोटरसाइकल	मोटर/कार	रेफ्रिजरेटर	बस/टक	कुनै नभएको
१	१५४	१०४	२१५	८	३	२	१	१	०	२८

वडा नम्बर	रेडियो	टेलिभिजन	मोबाइल टेलिफोन	कम्प्युटर	इन्टरनेट	मोटरसाइकल	मोटर/कार	रेफ्रिजरेटर	बस/टक	कुनै नभएको
२	११०	१२५	३४४	१०	०	४	०	१	०	१३८
३	११९	८	३६९	०	०	०	१	१	०	१५१
४	७०	१४९	७१०	३	०	४	१	०	०	६०
५	२३४	२०१	३३५	२०	२	४	१	१	०	२२
६	२८२	१८३	३१२	२३	०	७	०	०	१	४३
७	८४	१५५	३२५	२	०	२	०	०	०	१३
जम्मा	१०५३	९२५	२६१०	६६	५	२३	४	४	१	४५५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४ आवास तथा भवन

यस शीर्षक अन्तरगत आवासीय घरको बनावटको किसिमका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेश गरिएको छ ।

७.४.१ घरको जगको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरू जगको आधारमा हेर्दा सबैभन्दा उच्च संख्यामा ढुङ्गा, ईटा र माटो प्रयोग भएका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या ९७.१ प्रतिशत रहेको छ भने काठको खाँबो प्रयोग भएकाको घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या ४ मात्र रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११२: जगको आधारमा घरको वर्गीकरण

वडा नं.	घरको जगको आधारमा घरपरिवार संख्या					जम्मा
	माटो वा ढुङ्गा	सिमेण्ट वा ढुङ्गा	लोड वेयरिङ्ग	काठको खम्बा		
१	२५९	१	०	०		२६०
२	५२५	०	०	६		५३१
३	५७४	१	०	१		५७६
४	७०१	१	०	२		७०४
५	३५०	५	१३	०		३६८
६	३६२	३३	०	२		३९७
७	३३६	१	०	१		३३८
जम्मा	३१०७	४२	१३	१२		३१७४
प्रतिशत	९७.८९	१.३२	०.४१	०.३८		१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरधुरी

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरूलाई छानाको प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा उच्च संख्यामा माटोले छाएका घरहरूमा ६८.१८ प्रतिशत घरपरिवार बस्ने गरेको देखिन्छ । सबै भन्दा न्यून संख्यामा फुस वा खरको छाना भएको घरहरूमा बस्ने घरपरिवार संख्या १८ मात्र रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११३: छानोको आधारमा घरको वर्गीकरण

वडा नं.	बसोवास गरेको घरको छानाको विवरण						जम्मा
	फुस वा खरको छाना भएको	जस्ता/च्यादरको छाना भएको	टायल/ढुङ्गाको छाना भएका	आरसिसि ढलान भएको	काठको छाना भएको	माटोको छानो भएको	
१	०	४३	०	०	४	२१३	२६०
२	०	८९	९	४	२	४२७	५३१

वडा नं.	बसोवास गरेको घरको छानाको विवरण						जम्मा
	फुस वा खरको छाना भएको	जस्ता/च्यादरको छाना भएको	टायल/दुङ्गाको छाना भएका	आरसिसि ढलान भएको	काठको छाना भएको	माटोको छानो भएको	
३	२	३१९	३	०	१	२५१	५७६
४	०	१४२	०	०	१	५६१	७०४
५	०	५३	०	१६	१	२९८	३६८
६	१६	१८८	७	५	५	१७६	३९७
७	०	९५	०	४	१	२३८	३३८
जम्मा	१८	९२९	१९	२९	१५	२१६४	३१७४
प्रतिशत	०.७२	२८.१२	०.६०	०.९१	०.४७	६८.१८	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.५ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवनसम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवनहरू, स्थान, प्रयोगको अवस्था, क्षेत्रफल, भवनको अवस्था तथा लाभान्वित घरधुरी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ११४: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
३	भगवती वीउ भण्डार	चौर	वीउ भण्डारण	-	-	ठीकै	२५
	आलु वीउ भण्डारण	हुम	आलु भण्डारण	५००	४००	राम्रो	११
	सामुदायिक भवन	हुरी	सभा, गोष्ठी	-	-	-	-
	शहरी सामुदायिक भवन	महरी	सामाजिक परिक्षण तथा आगन्तुक बस्ने	-	१००	जीर्ण	४१
	रेडक्रस भवन	लोठचौर	कार्यालय संचालन	६००	२००	ठीकै	-
५	तल्लो लोर्पा आलु स्टोर	लोर्पा	स्याउ र आलु स्टोर	१०५	८०	राम्रो	१०५
	लासी आलु स्टोर	जप्ना	आलु स्टोर	१०९	८५	राम्रो	१०५
६	सहकारी भवन	मुर्थु चौतारा	समूह बैठक	२५०	-	राम्रो	३५०
		मुर्थु चौतारा	समूह बैठक	२००	-	राम्रो	१००
७	ईसीडी भवन	पटमारा	प्रयोग विहीन	२००	१००	ठीकै	१७०
	दुर्गा देवी	रिनी	सहकारी	३५०	५०	राम्रो	१७१
	आलु वीउ बैंक	रिनी	वीऊ संकलन	२००	१००	जीर्ण	१७५

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

७.६ सरकारी भवन

यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, कृषि, हुलाक, वन, खाद्य तथा पशु सेवा केन्द्र जस्ता सरकारी कार्यालयहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। बमोजिमको छ।

तालिका ११५: सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)
				जग्गा	भवन	
२	गेष्ट हाउस	खालाढीक	गाविस भवन	१०००	८००	राम्रो
३	स्वास्थ्य चौकी	लोठचौर	स्वास्थ्य चौकी	१०००	५००	ठीकै
	महिला विकास भवन	लोठचौर	महिला विकास	६००	२००	ठीकै
	वडा कार्यालय	हुम	हुम	१०१२	२००	राम्रो
४	वडा कार्यालय	डिल्ली चौर	वडा कार्यालय	६००	-	जीर्ण
	कृषि सेवा केन्द्र	डिल्ली चौर	कृषि कार्यालय	३००	-	ठीकै
	पशु सेवा केन्द्र	डिल्ली चौर	पशु कार्यालय	३००	-	ठीकै
	स्वास्थ्य चौकी	डिल्ली चौर	स्वास्थ्य चौकी	६००	-	ठीकै
	प्रहरी चौकी	डिल्ली चौर	प्रहरी चौकी	५००	-	ठीकै
६	स्वास्थ्य चौकी भवन	मुर्थु	स्वास्थ्य चौकी	१८०००	-	राम्रो
	वडा कार्यालय भवन	मुर्थु	वडा कार्यालय	२५०	-	ठीकै

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

७.७ शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा शवदाहस्थलका लागि १३ वटा स्थानहरू प्रयोग हुँदै आएको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ११६: शवदाहस्थल तथा समाधिस्थलसम्बन्धी विवरण

क्र.सं	स्थल	ठेगाना
१	सागु चियान घाट	पातारासी-१
२	राउटी खाडा मसानघाट	पातारासी-२, तल्फी
३	माज सागु मसानघाट	पातारासी-२, पेरे
४	तिरीमिरी चिहानघाट	पातारासी-२, तल्फी
५	चरकल	पातारासी-३, चौर
६	हुराडेल	पातारासी-३, छम
७	भरपोल	पातारासी-३, छुरी
८	तिवगाड खोला	पातारासी-४, लाम्री
९	तिवगाड खोला	पातारासी-४, तिर्खु
१०	चल्ले खोला	पातारासी-४, लुम
११	तल्लो लोर्पा खोला किनार	पातारासी-५
१२	जप्ना ज्यानघाट	पातारासी-५, जप्ना
१३	मसान थान र दोसाद	पातारासी-७, पटमारा

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

यस परिच्छेदमा संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको विद्यमान अवस्था, सेवा सुविधा संचालन र नागरिक संगठन सम्बन्धी विश्लेषण तथा प्रस्तुती गरिएको छ।

८.१ संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको अवस्था

गाउँपालिकाको संगठनात्मक अवस्था हेर्दा गाउँसभा, गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा वडा कार्यालय र विषयगत समितिहरू रहेका छन्। गाउँपालिकामा १ जना प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, १ जना शाखा अधिकृत (शिक्षा), १ जना इन्जिनियर, ७ जना ना.सु. रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ११७: गाउँपालिकाको हाल कार्यरत तथा रिक्त दरबन्दी विवरण

क्र.सं.	पद	श्रेणी/तह	प्राविधिक	अप्राविधिक	जम्मा दरबन्दी	दरबन्दी अवस्था				
						स्थानीय तह			निजामति तह	
						पूर्ति	रिक्त	करार	पूर्ति	रिक्त
१	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	रा.प.तृतीय	०	१	१	०	०	०	१	०
२	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय(शिक्षा) अधिकृत छैटौं/आठौं	०	१	१				१	
३	इन्जिनियर	रा.प.तृतीय(सिविल, जनरल, वि.आ., स्यानीटरी, सिंचाई, हाइवे) वा अधिकृत सातौं	१	०	१					
४	नायव सुब्बा	रा.प.अनं प्रथम(प्रशासन) वा अधिकृत छैटौं/सहायक पाँचौं	०	६	६	१	०	०	१	४
५	नायव सुब्बा	रा.प.अनं प्रथम(न्याय प्रशासन/प्रशासन) वा सहायक पाँचौं	०	१	१	०	०	०	०	१

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तर्वार्ता, २०७५

८.१.१ गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरू

यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, कृषि तथा पशु सेवा केन्द्र जस्ता सरकारी कार्यालयहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ११८: सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय तह					
	गाउँपालिका/नगरपालिका	पातारासी गा.पा.	लासी	५	-	गाउँपालिका क्षेत्र
	वडा कार्यालय	वडा कार्यालय	तल्फी	२		वडाभित्र
		वडा कार्यालय	हुम	३	४	वडाभित्र
		वडा कार्यालय	डिल्ली चौर	४	४	वडाभित्र
२	स्वास्थ्य संस्थाहरू					
	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी	माथाचौर	२	२	पातारासी

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
		स्वास्थ्य चौकी	लोठचौर	३	९	पातारासी-३
		स्थास्थ्य चौकी	डिल्ली चौर	४	८	वडा नं. ४ र ५
३	कृषि					
		कृषि सेवा केन्द्र	डिल्ली चौर	४	३	वडा नं. १ देखि ५
४	पशु सेवा					
		पशु सेवा केन्द्र	डिल्ली चौर	४	५	पातारासी गा.पा.
५	हुलाक	अतिरिक्त हुलाक	माथाचौर	२	४	पातारासी र लासी
		अतिरिक्त हुलाक		३	२	वडा नं. ३
६	वन	रेन्जपोष्ट	लासी	४	५	पातारासी गा.पा
७	प्रहरी कार्यालय					
	चौकी	प्रहरी चौकी	डिल्ली चौर	४	१०	पातारासी गा.पा.

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

८.१.२ गाउँपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा

८.१.३ गाउँकार्यपालिकाको विषयगत शाखा तथा मानव संशाधन

पातारासी गाउँपालिकामा विविध शाखामा स्वीकृत दरबन्दी उपलब्धी जनशक्तिको विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ११९ : गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारी विवरण

विषयगत शाखा	दरबन्दी संख्या	उपलब्ध जनशक्ति संख्या	नाम	पद	सम्पर्क नं.
प्रशासन शाखा	८	६	राम बहादुर बुढा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९७५८९०१२८२
			नन्दकृष्ण पाण्डे	ना.सु	९८५८३२११६७
			दान बहादुर शाही	ना.सु	९८४८३०१०९४
			अवयराज रेग्मी	खरिदार	९७५८९००१३२
			भक्ति लाल बुढा	ना.सु	९७५८९००६२९
			लक्ष्मीकान्त जोशी	ना.सु	९७४८९०२८६१
कृषि विकास शाखा	४	४	लक्ष्मी राम महत	प्रा.स.	९७४८९६१९२४
			अनिल खड्का	ना.प्रा. स.	
			हर्क बहादुर गुरुङ्ग	का.स	
			पदम रोकाया	का.स	
पशु सेवा शाखा	७	७	शिवराज देवकोटा	प्रा.स	
			हरि नेपाली	प्रा.स	
स्वास्थ्य शाखा	२	२	पुर्णिमा रावल	संयोजक	
			रतन बुद्धथापा	स. संयोजक	
शिक्षा शाखा	१	१	टिकाराज न्यौपाने	संयोजक	
महिला तथा बालबालिका	१	१	शान्ती सेजुवाल (भण्डारी)	संयोजक	

८.२ संस्थागत सम्बन्ध र नागरिक संगठन

८.२.१ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गठन भएका नासके, नागरिक मंच तथा टोल विकास संस्था विवरण

यस गाउँपालिकामा गठन भएका टोल विकास संस्था, नागरिक सचेतना केन्द्र, नागरिक मञ्च सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १२० : समुदायमा आधारित संघसंस्थाहरू सम्बन्धी विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							बचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
टोल विकास संस्था											
हुम	३	३०	-	३०	-	-	-	३०	-	-	
हुरी	३	१८	१२	३०	-	-	-	३०	-	-	
नागरिक सचेतना केन्द्र											
घारिखोला नासके	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
कैलाश नासके	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
प्रेरणा नागरिक सचेतना केन्द्र	४	३०	-	३०	२९	१	-	३०	६००००	३००००	व्यापार
मंगलसुत्र नागरिक सचेतना केन्द्र	४	३५	-	३५	३५	-	-	३५	-	-	
भरना नासके	२	३०	-	३०	२	-	२८	३०	-	१०००००	
नमुना नासके	२	३०	-	३०	५	-	२५	३०	-	-	
नागरिक मंच											
वडा नागरिक मञ्च	३	१	८	९	-	-	-	९	-	-	
वडा नागरिक मञ्च	४	७५	५०	१२५	४०	६	७९	१२५	-	-	

८.२.२ परम्परागत समूह तथा समुदायमा आधारित संस्था विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका आमा समूह, कृषि तथा उद्यमी समूहहरूमा आवद्ध रहेका जातिगत रूपमा आवद्ध सदस्य संख्या, बचत रकम, लगानी तथा मुख्य लगानीका क्षेत्रहरू सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १२१ : परम्परागत तथा समुदायमा आधारित संस्थाहरूको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							बचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
आमा तथा महिला											
पातलकोट आमा समूह	१	३०	२	३२	-	-	-	३२	५०००	-	
आमा महिला समूह	२	१८	-	१८	८	-	१०	१८	१००	१५०००	
खानेपानी आमा समूह	२	२४	-	२४	-	५	१९	२४	१००	२५०००	
फुलबारी आमा समूह	३	१५	-	१५	-	-	-	१५	१५०००	१५०००	व्यापार
भगवती आमा समूह	३	२५	-	२५	-	-	-	२५	१००००	१००००	व्यपार
महादेव आमा	३	२५	-	२५	-	-	-	२५	५०००	-	

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							बचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
समूह											
चारपाते आमा समूह	३	१५	-	१५	-	-	-	१५	६००००	-	
हुमचौर आमा समूह	३	१५	-	१५	-	-	-	१५	-	८००००	व्यापार
कैलाश आमा समूह	३	१६	-	१६	-	-	-	१६	-	११००००	व्यापार
आमा समूह (८ वटा)	४	२००	-	२००	८०	१५	१०५	२००	१५००००	-	
कृषक तथा उद्यमी समूह											
लोठचौर उद्यमी समूह	३	१५	१०	२५	-	-	-	२५	-	-	
रुकेमी उद्यमी समूह	३	१२	१५	२७	-	-	-	२७	-	-	
धवान्ना उद्यमी समूह	३	२७									
कृषक समूह (१८ वटा)	४	१२५	१७५	३००	१००	२०	१८०	३००	६०००००	३०००००	व्यापार

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

८.२.३ गैसस तथा अगैससको विवरण र वार्षिक बजेट

यस गाउँपालिकामा मुख्य गरी किडाक नेपाल, कास्डा, सूर्य सामाजिक सेवा संघ, रिस नेपाल, गरिबी निवारण कार्यक्रम जस्ता गैरसरकारी संस्थाहरूले विभिन्न विकासमूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिरहेका छन् । यस क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेका विभिन्न गैरसरकारी संस्थाहरूको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका १२२ : गैसस तथा अगैससको वार्षिक बजेट सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभेदारको नाम
१	क्रिडाक नेपाल	वडा नं. ४	-	बालबालिका	२	
२	कास्डा जुम्ला	वडा नं. ४	२५५.३०८	बचत लगानी	१	
३	सूर्य सामाजिक सेवा संघ	वडा नं. ४	५२५.३३८		-	
४	रेश नेपाल	वडा नं. २				
५	गरिबी निवारण कार्यक्रम	वडा नं. २	-	घोडापालन	२	विश्व बैंक

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

८.२.४ गाउँसभा पदाधिकारीको विवरण

यस गाउँपालिकामा २०७५ सालको स्थानीय निर्वाचनबाट निर्वाचित गाउँसभाका पदाधिकारीहरूको नाम तथा पद सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका १२३ : गाउँसभा पदाधिकारीहरूको नामावली

क्र.सं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	लछिमण बोहरा	अध्यक्ष	९७५८९००२१८
२	पुन्नकली महतारा	उपाध्यक्ष	९७४८९०४६४९
३	दन्त बहादुर बुढा	वडा अध्यक्ष वडा नं. १	९७४८९१४४७८
४	कन्न बोहोरा	वडा अध्यक्ष वडा नं. २	९७४८०७४६८०
५	विक्र बहादुर बोहोरा	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३	९७४८०७८९१०
६	कालि बहादुर रावत	वडा अध्यक्ष वडा नं. ४	९७४८९२५१७३
७	दिल बहादुर बुढा	वडा अध्यक्ष वडा नं. ५	९७४८९०८२५५
८	धन बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष वडा नं. ६	९७४८९१४२५५
९	लाल बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष वडा नं. ७	९७४८९०८५०३
१०	चैती ऐडी	वडा सदस्य वडा नं. १	
११	चन्द्र सिंह ऐडी	वडा सदस्य वडा नं. १	
१२	चन्द्र बहादुर बुढा	वडा सदस्य वडा नं. १	
१३	बल बहादुर बुढा	वडा सदस्य वडा नं. २	
१४	पानकली नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. २	
१५	काली बोहोरा	वडा सदस्य वडा नं. २	९७४८९०८३६९
१६	चुटुकला कामी	वडा सदस्य वडा नं. २	
१७	हिमाली नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. २	
१८	सुम बुढा	वडा सदस्य वडा नं. ३	
१९	रुपा रावत	वडा सदस्य वडा नं. ३	
२०	गोर बहादुर बुढा	वडा सदस्य वडा नं. ३	
२१	दन्तकली बोहोरा	वडा सदस्य वडा नं. ४	
२२	बिजु नेपाली	वडा सदस्य वडा नं. ४	
२३	जय बहादुर बोहोरा	वडा सदस्य वडा नं. ४	
२४	उदय राम बुढा	वडा सदस्य वडा नं. ४	
२५	जाल्कला बुढा	वडा सदस्य वडा नं. ५	
२६	पुर्ण बहादुर बुढा	वडा सदस्य वडा नं. ५	
२७	लक्ष्मण बुढा	वडा सदस्य वडा नं. ५	
२८	लक्ष्मी बोहोरा	वडा सदस्य वडा नं. ६	
२९	बाँचु सुनार	वडा सदस्य वडा नं. ६	
३०	कर्मा बुढा	वडा सदस्य वडा नं. ६	
३१	संक महतारा	वडा सदस्य वडा नं. ७	
३३	मया बुढा	वडा सदस्य वडा नं. ७	
३४	जन बहादुर थापा	वडा सदस्य वडा नं. ७	
३५	रन बहादुर खड्का	वडा सदस्य वडा नं. ७	

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

८.३ समुदायमा आधारित संस्था विवरण

८.३.१ सामुदायिक संस्था विवरण

यस गाउँपालिकामा सञ्चालनमा आएका सामुदायिक आधारित संस्थाको संख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १२४ : सामुदायिक संस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या			
	सामुदायिक संस्था	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	
२	-	-		२
३	४	-		१३
४	१	८		२
जम्मा	५	८		१७

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

८.३.२ आपत्कालीन सेवा प्रदायक संस्थाको सम्पर्क विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका प्रहरी तथा रेडक्रसको अफिस रहेको स्थान तथा सम्पर्क नम्बर देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका १२५ : आपत्कालका लागि सम्पर्क नम्बर

संस्था	ठेगाना	सम्पर्क नं.
प्रहरी चौकी	पातारासी गाउँपालिका	९७४९५०७८४२
रेडक्रस	पातारासी-३	९७४८१०३७९०

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

अनुसूची १: वस्तुगत विवरण तथ्याङ्क संकलन फारमहरू

गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण (Profile)

संस्थागत तथ्याङ्क संकलन फाराम

.....गाउँ/नगरपालिका

२०७५ भाद्र

..... गाउँ/नगरपालिका
संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम

खण्ड १: जनसंख्या विवरण

१.१ परिचय

१.१.१ प्रदेश नं :

१.१.२ जिल्लाको नाम :

कोड :

१.१.३ स्थानीय तहको नाम :

कोड :

१.१.४ गाउँ/नगर केन्द्रको जियोकोड :

१.२ व्यक्तिगत घटना विवरण (प्रत्येक वर्षको चैत्रमसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार संख्या)

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराई	
					आएको	गएको
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
जम्मा						

१.३ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण (गत आ.व.को १ वर्षको विवरण लिने)

रकम रु.हजारमा

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आंशिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१																	
२																	
३																	
४																	
५																	
६																	
७																	
८																	
९																	
जम्मा																	

खण्ड ख: आर्थिक विकास स्थिति विवरण

२.१ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण (संक्षिप्त विवरण)

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संसाधन																
	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रशोधन		वकिल		पत्रकार		अन्य		जम्मा
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
१																	
२																	
३																	
४																	
५																	
६																	
७																	
८																	
९																	
जम्मा																	

२.२ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	वार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	वार्षिक आमदानी (रु.)	गाउँ/नगर पालिकामा वार्षिक शुल्क (रु.)
जम्मा						

२.३ सिंचाई सुविधाको उपलब्धता

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम (सतह (कुलो/नहर), लिफ्टिङ्ग, बाँध, ट्युबेल/बोरिङ्ग, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कुलो नहर, पाइप आदि)	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (बर्षेभरी वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई (कि.मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			
जम्मा								

२.४ आधुनिक पशुपालन (फार्म) सम्बन्धी विवरण

पशुपालन फर्म (गाई, भैसी, बाख्रा, बंगुर र कुखुरा) को नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
जम्मा								

२.५ कृषि तथा पशुसेवासंग सम्बन्धित मानव संशाधन (संख्या)

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषि कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
१				
२				
३				
४				
५				
६				
७				
८				
९				
जम्मा				

२.६ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संख्या)

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा विजिविजन केन्द्र	कोल्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर	जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र
	समूह संख्या	सदस्य		समूह संख्या	सदस्य		फर्म संख्या	सदस्य		सहकारी संख्या	सदस्य				
		म	पु		म	पु		म	पु		म	पु			
१															
२															
३															
४															
५															
६															
७															
८															
९															
जम्मा															

२.७ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रशोधन सम्बन्धी विवरण

वडा	पानी घट्ट संख्या	चिस्यान	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल)	संकलन तथा प्रशोधन	बिक्री केन्द्र

नम्बर			केन्द्र	संख्या			केन्द्र			वा कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडीबुटी	उद्योग	
१										
२										
३										
४										
५										
६										
७										
८										
९										
जम्मा										

२.८ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण (उद्योग तथा पर्यटन)

उद्योगको नाम तथा ठेगाना	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व (सरकारी, पब्लिक निजी, सहकारी)	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मफौला तथा ठूला आदि)	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको वार्षिक आमदानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
ठूला								
मध्यम								
साना								
घरेलु								
लघु								
जम्मा								

२.९ व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (कीराना, मासु, तरकारी, फलफूल आदि)

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम (* कोड प्रयोग गर्ने)	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व (एकल, साभेदारी र सहकारी)	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)

★ व्यापार र व्यवसायको किसिम कोड: १. कीराना वा व्यापारिक वस्तु, २. मासु बिक्री केन्द्र, ३. तरकारी तथा फलफूल बिक्री केन्द्र, ४. दुध चिस्यान तथा बिक्री केन्द्र, ५. निर्माण सामग्री, ६. औषधी पसल वा क्लिनिक, ७. मर्मत सेवा केन्द्र, ८. इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिकस पसल, ९. होटेल तथा रेष्टुरेण्ट, १०. कपडा तथा फेन्सी

२.१० धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व (निजी, पब्लिक लि., सामुदायिक)	विशेषता (धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीयर अन्य)	वार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेको	होटल, लज, रेष्टुरा संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दूरी (कि.मी.)			

२.११ होटेल, रिसोर्ट, रेष्टुरेण्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटेलको प्रकार (आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेष्टुरेण्ट, अन्य)	होटेलको स्तर (स्टार, ननस्टार)	वार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	बेड संख्या			आन्तरिक	वाह्य (विदेशी)

२.१२ कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

कृषि बजार			हाट बजार (कृषि बजार बाहेक)			
कृषि बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरु	हाट बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	हाट बजार लाग्ने दिन वा वार	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधार
थोक बजार						
खुद्रा बजार						

खण्ड ग: सामाजिक विकास

३.१. शैक्षिक तथा मानव संसाधन

३.१.१ विद्यालयको भौतिक अवस्था

बाल विकास केन्द्र तथा	वडा	भवन संख्या	कोठा संख्या	पुस्तकालय र	प्रयोग	डेस्क/	खेलमैदान	कम्पाउण्ड	चर्पीको	स्वच्छ
-----------------------	-----	------------	-------------	-------------	--------	--------	----------	-----------	---------	--------

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी स्रोत कक्षा (भएको/ नभएको)	CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको/नभएको)

३.१.८ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/ नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)

३.१.९ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तिको किसिम अनुसार													
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा				
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा			

३.२ स्वास्थ्य तथा पोषण विवरण

३.२.१ स्वास्थ्य संस्था विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार *	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)											
			स्विकृत दरबन्दी	पूर्तिको अवस्था		प्रसूति सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे सेवा	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि	परामर्श सेवा	सुरक्षित मातृत्व सेवा	रक्त संचार सेवा		

*१. अस्पताल, २. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ३. स्वास्थ्य चौकी, ४. निजी अस्पताल, ५. आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, ६. आखा उपचार केन्द्र, ७. प्रसूति गृह, ८. बाल अस्पताल, ९. मानसिक अस्पताल, १०. प्राकृतिक चिकित्सालय, ११. रक्त संचार केन्द्र, १२. एचआइभि परीक्षण तथा परामर्श केन्द्र, १३. शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, १४. सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई, १५. निजी क्लिनिक, १६. शिक्षण अस्पताल १७. फार्मसी १८. अन्य

३.२.३ चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	प्रकार	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या										
			विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य	अन्य		

३.२.४ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ वर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ वर्ष मुनीका	२ वर्ष मुनीका	५ वर्ष मुनी	विसिजि	पेण्टाभ्यालेण्ट*	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कृषोषित

*डिपिटी, हेपबि, हिपबि३

३.२.५ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसूति भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसूति भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्य कर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१							
२							
३							
४							
५							
६							
७							
८							
९							
	जम्मा						

३.२.७ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसूति अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-५९ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
१										
२										
३										
४										
५										
६										
७										
८										
९										
	जम्मा									

३.२.९ गाउँपालिका/नगरपालिका भित्रमा देखा परेका प्रमुख रोग र तिनको उपचारसम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया					
२	भाडा पखाला					
३	मलेरिया					
४	कालाजार					
५	क्षय रोग (टिबी)					
६	कृष्ठ रोग					
७	रक्तचाप					
८	मुटु रोग					
९	ग्यास्ट्रिक/अल्सर					
१०	पक्षघात					
११	एचआइभि एड्स					
१२	क्यान्सर					
१४	मधुमेह (चिनी रोग)					
१५	दम (स्वासप्रश्वास)					
१६	प्रसूतिजन्य रोग					
१७	अन्य					
	जम्मा					

नोट :- स्वास्थ्य संस्थामा सवैभन्दा वढी आएका १० वटा रोगहरुको नाम क्रमशः लेख्ने (रोगको नाम सूची राख्ने)

३.३ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

३.३.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जनस्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग (१. खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल / आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही / आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						

३.३.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार

३.३.२ मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत

खण्ड ४: भौतिक पूर्वाधार स्थिति विवरण

४.१ सडकमार्ग

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रै)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			

४.१ पैदल मार्ग

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		

४.२ पुल तथा पुलेसा

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		भोलुङ्गे/काठे / टुष्ट/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				

४.३ सरकारी भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)
				जग्गा	भवन	

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)
				जग्गा	भवन	

४.४ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		

खण्ड ५: वन, जैविक विविधता तथा वातावरण

५.१ वनको विवरण

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	सञ्चित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको वार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडीबुटी (केजी)
१	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
२	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
३	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
४	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको वार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडीबुटी (केजी)
५	कवुलियती							
	धार्मिक							
	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
६	कवुलियती							
	धार्मिक							
	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
७	कवुलियती							
	धार्मिक							
	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
८	कवुलियती							
	धार्मिक							
	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
९	कवुलियती							
	धार्मिक							
	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							

नोट: जडीबुटी भन्नाले काठ, दाउरा र स्याउला बाहेक अन्य वन पैदावर जस्तै: जरा, पात, फल, फूल, खोटो, रस, चोप, कोया, विया, भुवा आदि बुझ्नु पर्दछ।

५.२ जडीबुटीको विवरण

जडीबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	वार्षिक आमदानी (रु. हजारमा)	वार्षिक राजश्व संकलन (रु. हजारमा)घ
जम्मा					

५.३ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, र संरक्षित	समेटेएका	जम्मा क्षेत्रफल	मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल	संरक्षित र मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने
--------------------------------------	----------	-----------------	-------------------------------	--------------------------------------

क्षेत्रको नाम	वडाहरु	(व.कि.मि.)	(व.कि.मि.)	घरघुरी
जम्मा				

५.४ चरन क्षेत्र

वडा नम्बर	चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	चरन व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्लाबन्दी, सामान्य)
जम्मा				

५.५ विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापन

५.५.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरघुरी संख्या					
		पहिरो	नदी कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	जम्मा

५.५.२ विपद्बाट मानवीय क्षति

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शितलहर		रोग माहामारी		सर्पदंस		जंगली जनावरबाट क्षति		भूकम्प		अन्य (चट्याङ)	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
१.																		
२.																		
३.																		
४.																		
५.																		
६.																		

७																				
८																				
९																				
जम्मा																				

५.५.३ विपद्को किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिना उल्लेख गर्नुहोस्)

वडा नम्बर	विपद् अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षति
१							
२							
३							
४							
५							
६							
७							
८							
९							
जम्मा							

५.५.४ विपद्को असर विवरण

क्षति विवरण	विपद्को क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण								
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमिन		अन्य क्षति	
		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
आगलागी									
बाढी डुवान									
पहिरो									
शितलहर									
रोग माहामारी									
सर्पको टोकाइ									
भूकम्प									
जंगली जनावरबाट क्षति									
अन्य									
जम्मा									

५.५.५ विपद्बाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत १ वर्षको असरको आधारमा)

क्षति विवरण	विपद्को क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण										
	वडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलसा		बाटोघाटो		कुलो नहर, खानेपानी		अन्य	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
बाढी डुवान											
पहिरो											
भूकम्प											
जंगली जनावरको क्षति											
अन्य											
जम्मा											

५.५.६ संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)

संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमिन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई हेक्टर	परिमाण
संरक्षित पानी मुहान				
नदी नियन्त्रण तथा उकासबाट संरक्षित क्षेत्रको नाम				
संरक्षित खेतवारीको क्षेत्रफल				
भिरालो रोकथाम तथा संरक्षित संरचना				
संरक्षित गल्ली र पहिरो			संख्या	

खण्ड ६ : संस्थागत विकास विवरण

६.१ गाउँपालिका/नगरपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय सरकार					
	गाउँपालिका/नगरपालिका					
	वडा कार्यालय					
२	स्वास्थ्य संस्थाहरु					
	अस्पताल					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
	स्वास्थ्य चौकी					
	उप स्वास्थ्य चौकी					
३	कृषि					
४	पशु सेवा					
५	हुलाक					
६	वन					
७	प्रहरी कार्यालय					
	जिल्ला/प्रदेश					
	इलाका					
	चौकी					

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
८.	अन्य कार्यालयहरु					
९.	सरकारी स्वामित्वका संस्थान, समिति आदि					

६.२ समुदायमा आधारित संस्था विवरण

६.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या										
	सामुदायिक संस्था	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लव	परम्परागत समूह (वडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति / टोल विकास संस्था	उद्यमी समूह	अन्य...
१											
२											
३											
४											
५											
६											
७											
८											
९											
जम्मा											

६.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
आमा तथा महिला											
परम्परागत समूह											
कृषक तथा उद्यमी समूह											
बचत समूह											
अन्य											

६.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
टोल विकास संस्था											

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
नागरिक सचेतना केन्द्र											
नागरिक मंच											

६.२.४ कृषक तथा उच्चमी तथा बचत समूहको विवरण

कृषक, उच्चमी तथा बचत समूह र संस्था नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			

६.२.५ बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघु वित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	वार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानीरकम(रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	बाणिज्य बैंक				
ख.	विकास बैंक				
ग.	वित्तीय संस्था				
घ.	लघु वित्त संस्था				
ङ.	सहकारी संस्था				

६.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैसको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभेदारको नाम

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभेदारको नाम

६.२.७ गाउँपालिका/नगरपालिकाकोआय विवरण

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
सुरु मौज्जात			
घरजग्गा कर			
मालपोत वा भूमिकर			
हाटवजार पसल कर			
सवारी साधन कर			
मनोरञ्जन कर			
बहाल विटैरी			
विज्ञापन कर			
व्यवसाय कर			
व्यवसायिक भिडियो कर			
प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर			
सेवा शुल्क			
दस्तुर			
विक्री आय			
दण्ड जरिवाना			
अन्य आय			
स्रोत उपयोग वाँडफाँड			
प्रदेश अनुदान :			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
संघीय अनुदान :			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
जम्मा आय			

अनुसूची २ : पारिवारिक विवरण संकलन फाराम

१. परिचय

- १.१ प्रदेश नं :
 १.२ जिल्लाको नाम : कोड :
 १.३ स्थानीय तहको नाम : कोड :
 १.४ वडा नं :
 १.५ वस्तीको नाम: कोड :
 १.६ मार्गको नाम:
 १.७ घर क्रम संख्या (घर नम्बर) : घरको जियोकोड :
 १.८ परिवार क्रम संख्या :
 १.९ परिवारमुलीको नाम : लिंग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी):

२. परिवार सम्बन्धी विवरण

२.१ परिवार सदस्यको विवरण (परिवारमुलीबाट सुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्य अनुसार क्रम मिलाएर उल्लेख गर्ने)

क्र.सं	नाम	थर	लिङ्ग	जन्म मिति	जात जाती	धर्म	मातृ भाषा	शैक्षिकस्तर (५ वर्षमाथिका लागी मात्र)	वसोवासको अवस्था (स्वदेशमा अन्यत्र वा विदेशमा बसेको सदस्यको हकमा यसपछिको विवरण नलिने)	पेशा (१० वर्ष भन्दा माथी)	वैवाहिक स्थिति (१० वर्ष भन्दा माथी)	अपाङ्गताको स्थिति

२.२ तपाईंको परिवारमा १ वर्ष भित्र मृत्यु भएका सदस्यको विवरण दिनुहोस ।

मृत्यु हुनेको नाम	लिङ्ग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी)	उमेर (वर्ष/महिना)	मृत्युको कारण

२.३ खानेपानीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. पाइपधारा घर कम्पाउण्डमा २. पाइपधारा सार्वजनिक ३. डिप वोरिङ्ग ४. ट्युबवेल/हेन्डपम्प ५. ढाकिएको इनार/कुवा
 ६. नढाकिएको इनार/कुवा ७. मूलको पानी ८. नदी खोला ९. अन्य

२.४ खाना पकाउन प्रयोग गर्ने मुख्य इन्धन कुन हो?

१. दाउरा २. मट्टीतेल ३. एल पि ग्यास ४. गुईठा ५. वायोग्यास ६. विद्युत ७. अन्य

२.५ परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. विद्युत २. मट्टीतेल ३. वायोग्यास ४. सोलार ५. अन्य

२.६ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय कस्तो प्रकारको छ ?

१. शौचालय नभएको २. फ्लस भएको (सार्वजनिक ढल) ३. फ्लस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क) ४. साधारण

२.७ निम्न कुन कुन सुविधाहरु परिवारले उपभोग गरेको छ ?

सुविधाहरु	उपलब्ध (१. छ, २. छैन)
रेडियो	
टेलिभिजन	
टेलिफोन/मोबाइल फोन	
कम्प्युटर	
इन्टरनेट	
मोटरसाइकल	
मोटर/कार	
रेफ्रिजरेटर	

२.८ परिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको छ? १. छ २. छैन २.१० ⇨

२.९ यदि परिवारबाट कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको छ भने सो जग्गाको विवरण (क्षेत्रफल उल्लेख गर्ने)

- २.९.१ आफ्नो परिवारको नाममा रहेको जग्गा: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)
 २.९.२ परिवार बाहेक अरुको नाममा रहेको जग्गा: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)
 २.९.३ अन्य स्वामित्व खुलाउने: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)

२.१० परिवारका कुनै सदस्यको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता छ ? १. छ २. छैन

२.११ परिवारको सरदर वार्षिक आम्दानी कति छ ?..... (रु हजारमा उल्लेख गर्ने)

२.१२ परिवारको सरदर वार्षिक खर्च कति छ?..... (रु हजारमा उल्लेख गर्ने)

२.१३ तपाईंको वार्षिक बाली उत्पादन तथा बिक्रि कति छ?

बाली	उत्पादन (क्विन्टल)	खेती गरिएको		बिक्री परिमाण (क्विन्टल)
		क्षेत्रफल	इकाई (कठ्ठा/रोपनी)	
अन्नबाली				
धान				
मकै				
गहु				
कोदो				
अन्य				
दलहन				
दाल				
रहर				
मुसरो				
चना				
सिमी				
भट्टमास				
अन्य				
तेलहन				
तोरी/सस्यु				
आलस/तिल				
सूर्यमुखी				
अन्य				
तरकारी				
आलु				
बन्दा/काजली/रायो				
बोडी				
गोलभेंडा				
काँक्रो, लौका, फर्सी				
परबल, कुन्दुक, काँक्रो				
करेला, धिरौला, चिचिण्डो				
अन्य				
नगदे बाली				
अदुवा/वेसार				
प्याज/लसुन				
च्याउ				
अन्य				
फलफल				
आँप/लिची				
केरा/मेवा				
सुन्तता/कागती (अमिलोजात)				
स्याउ/आरुखडा				
किवी				
अन्य				
फूलखेती				

२.१४ परिवारले कुनै चौपाया तथा पशुपंक्षी पालेको छ? १. छ २. छैन २.१६

२.१५ चौपाया तथा पशुपंक्षीहरूको विवरण दिनुहोस (संख्या उल्लेख गर्ने)।

क्र.सं	चौपाया तथा पशुपंक्षी	संख्या	दुध उत्पादन (लिटर)	मासु उत्पादन (के.जि.)	अण्डा (संख्या)	उन (के.जि.)	हाड/छाला (के.जि.)	अन्य	बिक्रीबाट वार्षिक आम्दानी (रु.)
१	गाइगोरु/वाच्छावाच्छी								

क्र.सं	चौपाया तथा पशुपंक्षी	संख्या	दुध उत्पादन (लिटर)	मासु उत्पादन (के.जि.)	अण्डा (संख्या)	उन (के.जि.)	हाड/छाला (के.जि.)	अन्य	बिक्रीबाट वार्षिक आम्दानी (रु.)
२	राँगाभैसी/पाडापाडी								
३	याक/चौरी								
४	वाखा/भेडा, खसी/बोका								
५	सुँगुर/वंगुर								
६	कखुरा/हाँस								
७	अस्ट्रिच								
								

२.१६ तपाइको परिवारमा माछा, मौरी र रेशमपालन गरिएको छ भने विवरण दिनुहोला?

- माछापालन पोखरी संख्या: पोखरीको क्षेत्रफल: हेक्टर वार्षिक उत्पादन: के.जि.
- मौरी घर संख्या: वार्षिक मह उत्पादन: केजि
- रेशमखेती कोयो संख्या: उत्पादन: केजि

२.१७ आफ्नो उत्पादनले तपाईंको परिवारलाई कति महिना खान पुग्छ ? (एकमा मात्र ठीक चिन्ह लगाउनुहोस) ।

- क. ३ महिनासम्म ख. ४ देखी ६ महिना सम्म
ग. ७ देखी ९ महिनासम्म घ. ९ महिना भन्दा बढी

२.१८ परिवारमा कुनै सदस्यले विगत ३ वर्षमा व्यवसायिक सीप तालिम प्राप्त गरेकाछन? १. छ २. छैन यदि भए सोको विवरण दिनुहोस् ।

सीप विकासका क्षेत्रहरू	महिला	पुरुष
सूचना तथा प्रविधि, इलेक्ट्रिकल र इलेक्ट्रोनिकस (कम्प्युटर, विद्युत, मोबाईल, रेडियो घडि आदि)		
सिलाइ बुनाइ, बुटिक, सुँगार, पार्लर आदि		
निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कार्पेन्ट्री आदि)		
इञ्जिनियरिङ्ग, अटोमोबाइल र मेकानिकस		
कृषि सम्बन्धी (जेटी, जेटीएर खाद्य प्रशोधन आदि)		
जनस्वास्थ्य सम्बन्धी		
पशुस्वास्थ्य सम्बन्धी		
वन सम्बन्धी		
पर्यटन टुर गाइड, ट्राभल र सत्कार		
कला सम्बन्धी		
अन्य		

३. घर सम्बन्धी विवरण

३.१ तपाइको घर कती बटा छ? संख्या

३.२ तपाईं बसेको घरको स्वामित्व कस्तो प्रकारको हो? (सहि उत्तरमा एकमा मात्र ठीक लगाउनुहोस)

१. निजी/आफ्नै २. भाडामा ३. संस्थागत ४. अन्य

३.३ बसोबास गर्ने घरको छानाको प्रकार (एकभन्दा बढी घर भएमा मूल घरको विवरणका आधारमा एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

- फुस वा खरको छाना भएको
- जस्ता वा च्यादर छाना भएको
- टायल वा ढुङ्गाको छाना भएको
- आरसिसि ढलान भएको
- काठको छाना भएको
- माटोको छाना भएको
- अन्य (उल्लेख गर्ने)

३.४ तपाईं बसेको घरको जग कस्तो प्रकारको छ?

१. माटो र ढुङ्गा २. सिमेन्ट र ढुङ्गा ३. फ्रेम स्ट्रक्चर ४. लोड वेयरिङ्ग ५. काठको खम्बा ६. अन्य (खुलाउने)

३.५ तपाईं बसेको घर भवन मापदण्ड अनुसार बनेको छ? १. छ २. छैन

३.६ तपाईं बसेको घर भूकम्प प्रतिरोधी छ? १. छ २. छैन

कोड प्रयोगका लागि विवरण

क. पारिवारिक विवरण

१.	क्र.सं.	परिवारमुलीवाट सुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार क्रम संख्या उल्लेख गर्ने
२.	लिंग	१. पुरुष २. महिला ३. तेस्रो लिंगी
३.	जन्ममिति	जन्मेको मिति (साल, महिना र गते उल्लेख गर्ने यदि महिना र गते थाहा नभएमा साल मात्र उल्लेख गर्ने तथा २

		वर्ष मुनीको बच्चाको हकमा महिना उल्लेख गर्ने)
४.	जातजाती	१. पहाडी बाह्रमण/क्षेत्री/ठकुरी/सन्ध्यासी २. मधेशी बाह्रमण क्षेत्री/राजपुत ३. पहाडी जनजाती आदिवासी ४. तराई जनजाती आदिवासी ५. पहाडी दलित ६. मधेशी दलित ७. मुस्लिम ८. पहाडी अन्य ९. मधेशी अन्य
५.	धर्म	१. हिन्दू २. बौद्ध ३. मुस्लिम ४. क्रिश्चियन ५. अन्य
६.	मातृभाषा	१. नेपाली २. मैथिली ३. भोजपुरी ४. थारु ५. तामाङ्ग ६. नेवार ७. बज्जीका ८. मगर ९. डोटली १०. उर्दु ११. अवधी १२. लिम्बु १३. गुरुङ्ग १४. बैतडेली १५. राई १६. अछामी १७. वान्तवा १८. राजवंशी १९. शेर्पा
७.	शैक्षिकस्तर	१. पूर्व प्राथमिक २. आधारभूत तह ३. माध्यमिक तह ४. स्नातक तह ५. स्नातकोत्तर ६. एमफिल र विद्या वारिधी (पिएचडि) ७. प्राविधिक एलएलसी ८. साधारण लेखपढ (साक्षर) ९. लेखपढ गर्न नसक्ने (निरक्षर)
८.	बसोबासको अवस्था	१. गणना गरेको ठाउँमा बसेको, २. स्वदेशमा अन्यत्र बसेको, ३. विदेशमा बसेको
९.	पेशा	१. कृषि तथा पशुपालन २. नोकरी/जागीर ३. उद्योग तथा व्यापार ४. ज्याला/मजदूरी ५. वैदेशिक रोजगारी ६. व्यवसायिक कार्य (पत्रकार, वकिल, परामर्श, ठेक्का पट्टा, पुजारी आदि) ७. विद्यार्थी (अध्ययनरत) ८. गृहणी ९. बेरोजगार १०. अन्य
१०.	वैवाहिक स्थिति	१. अविवाहित २. एकल विवाह ३. बहुविवाह ४. पुनःविवाह, ५. विधुर/विधवा ६. सम्बन्ध विच्छेद ७. विवाहित तर अलग बसेको
११.	अपाङ्गताको स्थिति	१. अपाङ्गता नभएको २. शारीरिक अपाङ्गता ३. बौद्धिक अपाङ्गता ४. दृष्टिविहीन (आँखा नदेख्ने) ५. बोलन तथा सुन्न नसक्ने (बहिरो) ६. स्वर बोलाईसम्बन्धी अपाङ्गता (भकभके) ७. श्रवण दृष्टीविहीन ८. मनोसामाजिक अपाङ्गता

ख. पारिवारिक विवरण संकलनकालागि सामाजिक तथा जातिगत समूह

क्र.सं.	जातिगत समूह	प्रमुख जातजातीहरू
१.	पहाडी दलित	१. गन्धर्व (गाईने) २. परियार (दमाई, दर्जी, सुचीकार, नगर्ची, ढोली, हुडुके) ३. वादी ४. विश्वकर्मा (कामी, लोहार, सुनार, ओड, चुनँरा, पार्की, टमाटा) ५. सार्की (मिजार, चर्मकार, भूल)
२.	मधेशी दलित	१. कलर २. दुसाध (पासवान, हजरा) ३. ककैहिया ४. घोवी (रजक) हिन्दू ५. कोरी ६. पत्थरकट्टा ७. खटिक ८. पासी ९. खत्वे (मण्डल, खङ्ग) १०. बाँतर ११. मुसहर १२. चमार (राम, मोची, हरिजन, रविदास) १३. चिडिमर १४. मेस्तर (हलखोर) १५. डोम (मरिक) १६. सरभङ्ग (सरवरिया) १७. तत्मा (ताँती, दास)
३.	पहाडी जनजाती आदिवासी	१. कुशवाडिया, बनकरिया, कुसुण्डा, राउटे, सुरेल, हायु, राजी, लेप्चा, २. चेपाङ, थामी, बोटे, दनुवार, बरामु, ल्होमी, माभी, दराई, सियार, थुदाम ३. सुनुवार, तामाङ, भुजेल, कुमाल, भोटे, पहरी, ताप्केगोला, डोल्पो, फ्रि, मुगाल, लार्के, ल्होपा, दुरा, वालुङ ४. गुरुङ, मगर, राई, लिम्बु, छैरोतन, ताडबे, तिनगाउले थकाली, बाह्र गाउले, माफाली थकाली, शेर्पा, याक्खा, छन्त्याल, जिरेल, व्यासी, ह्योल्मो ५. नेवार, थकाली
४.	मधेशी जनजाती तथा आदिवासी	१. किसान, मेचे (वोडो) २. धानुक, भाँगड, सतार (सन्ध्याल) ३. थारू, राजवंशी, गन्गाई, धिमाल, ताजपुरिया
५.	पहाडी बाह्रमण तथा क्षेत्री	सबै पहाडी मूलका बाह्रमण, क्षेत्री र ठकुरी
६.	मधेशी बाह्रमण तथा राजपुत	भा, राजपुत, त्रिपाठी, मिश्रा, शुक्ला, कायस्थ
७.	मुस्लिम	मुस्लिम, चुरौटे
८.	पहाडी अन्यजाती	गिरी, पुरी, भारती, सन्ध्यासी, योगी, कुँवर
९.	मधेशी अन्यजाती	यादव, तेली, कलवार, सुठी, कुमिर, कानु/हलवाई, हजाम/ठाकुर, बढही, राजभर, केवट, मल्लाह, नुनिया, कुम्हार, कहर, लोध, विड/विण्डा, गडेरी/भेडीहयार, माली, कामर, धुनिया, वराय, मुण्डा, बडाई, पञ्जावी, बंगाली, मारवाडी, नुराड, कायस्थ, जैन, बानिया, अमात, कशवानिया, राजवोध, कुशवाहा

उत्तरदाताको नाम:

दस्तखत:

फोन नम्बर:

सर्वेक्षक नाम:

दस्तखत:

फोन नम्बर:

अनुसूची ३: सेवा प्रदायक सरकारी कार्यालयहरू तथा प्रमुखहरूको सम्पर्क विवरण

क्र.सं.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय तह					
	गाउँपालिका/नगरपालिका	पातारासी गा.पा.	लासी	५	-	गाउँपालिका क्षेत्र
	वडा कार्यालय	वडा कार्यालय	तल्फी	२		वडा भित्र

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
		वडा कार्यालय	हुम	३	४	वडा भित्र
		वडा कार्यालय	डिल्ली चौर	४	४	वडा भित्र
२	स्वास्थ्य संस्थाहरू					
	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी	माथाचौर	२	२	पातारासी
		स्वास्थ्य चौकी	लोठचौर	३	९	पातारासी-३
		स्वास्थ्य चौकी	डिल्ली चौर	४	८	वडा नं. ४ र ५
३	कृषि					
		कृषि सेवा केन्द्र	डिल्ली चौर	४	३	वडा नं. १ देखि ५
४	पशु सेवा					
		पशु सेवा केन्द्र	डिल्ली चौर	४	५	पातारासी गा.पा.
५	हुलाक	अतिरिक्त हुलाक	माथाचौर	२	४	पातारासी र लासी
		अतिरिक्त हुलाक		३	२	वडा नं. ३
६	वन	रेन्जपोष्ट	लासी	४	५	पातारासी गा.पा.
७	प्रहरी कार्यालय					
	चौकी	प्रहरी चौकी	डिल्ली चौर	४	१०	पातारासी गा.पा.

अनुसूची ४: आपतकालिन सेवा प्रदायक सम्पर्क विवरण

संस्था	ठेगाना	सम्पर्क नं.
प्रहरी चौकी	पातारासी गाउँपालिका	९७४९५०७८४२
रेडक्रस	पातारासी-३	९७४८१०३७९०